ORVOSKARI HÍRMONDÓ

Pécs, 2010. szeptember

TARTALOM

Doktorrá avatás
Dr. Németh Péter, dr. Nyitrai Miklós, dr. Ohmacht Róbert, dr. Perjési Pál és dr. Szabó Gyula avatáson elhangzott beszéde
A Tanári Testület ülése *(dr. Wittmann István)*
A Doktori Tanács ülése
Szabó Dezső emléktáblájának leleplezése
A könyvtár felújított olvasótermeiről *(Kiss Tamás)*
Csorba Győző versei *(Kiss Tamás összeállítása)*
Sikeresen zárult PhD-témavezetés – ezúttal kissé másként *(dr. Decsi Tamás)*
A PTE akadémikusainak megbeszélése Bódis Józseffel, egyetemünk rektorával *(dr. Szolcsányi János)*
Gondolatok az Angol Program hallgatói létszámának növekedéséről *(dr. Szeberényi József)*
A Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjáról *(dr. Kresz Sára)*
Érdemes meghallani... *(dr. Szendy Erzsébet)*
ISMC – 2010 (program)
A Pécsi Alapellátási Konszenzus Értekezletről *(dr. Nagy Lajos összeállítása)*
Emlékezés Jávor Tiborra *(dr. Emed Alexander, Haifa)*
Süle Tamás **recenziója: Magyar Imre centenáriumi emlékkönyv (szerk. Honti József)**
■
Intézeti, klinikai hírek
■
Tudományos közlemények
■
Sajtószemle
■
A borítón Nagy Gábor, középen Hollósy Tibor fényképei.

DOKTORRÁ AVATÁS

A fogorvos és gyógyszerész szakon végzett hallgatók diplomaátadását 2010. június 26-án, az általános orvosokét 2010. július 3-án tartottuk a Dr. Romhányi György aulában. Az alábbiakban az ünnepségeken elhangzott beszédeket közöljük.

Dr. Szabó Gyula, a Fogorvostudományi Szak vezetője

Tisztelt Dékán Urak, Tanári Testület, Ifjú doktoraink, kedves Vendégeink!

A 2010-es év fogorvossá avatása kiemelt esemény a pécsi fogorvosképzés történetében. A 2005-ben indult angol nyelvű fogorvos program első hallgatói kapnak most diplomát. Engedjék meg, hogy ebből az alkalomból elsőként az angol program fogorvos doktorait köszöntsem.

Graduating Students of the Class of 2010, Distinguished Guests, Ladies and Gentlemen,

On behalf of all the faculty of the Medical School of Pécs University, it is my great pleasure to congratulate the new doctors of dental sciences who have successfully completed their training at our Medical School.

The graduation is also called commencement: today does not mark an ending to learning for you, but, rather a new beginning. No doubt, your have arrived to a milestone on your professional career. You have now left behind your years in the Medical School with all the good and bad experience you have had: huge piles of information and knowledge you had to engulf and digest, the excitement of digging into problems and topics of science and dentistry you liked; the boredom and sometimes frustration toward a few other subjects; the great victories and occasional small defeats on the exams.

These last 5 years you spent in Pécs had not been an easy experience for you. At the very beginning, you had to survive the cultural shock of a strange country and society, and adapt to a completely new enviroment. Beside that you faced unprecented hard work and tough exams during your studies in the basic, preclinical and finally, clinical subjects. We, your professors, intentionally made your life difficult. Not because we wanted to torture you, but only to make sure that you become competent and conscientious dentists.

Dear Young Colleagues!

After the long years of your medical studies, in your new life you have to face new challenges, take on new responsibilities. I would like to attract your attention to three of these important responsibilities.

The first, of course, is your responsibility for your patients. As dental practitioners, you will have to make decisions that will often decide your patients' fate. For this, you will have to have empathy to communicate with your patient, to understand his or her pain and suffering. And you will have to be able to use the knowledge you acquired during your studies – to use all this knowledge in real life situations. To become a good dentist, you will need your heart and brains as well. They should go hand-in-hand: one cannot succeed without the other to make you a compassionate and able dental practitioner.

The second responsibility should be aimed at yourself. You have to maintain your fitness and integrity both mentally and physically. For the sake of your conscience as a dental specialist, you must dedicate yourself to learning for the rest of your career in dental profession to keep pace with the enormously rapid advances in dental sciences. You will also have to spend time and effort to build your career. Try to achieve every noble goal you have set for yourself! Be ambitious without being pushy and aggressive! Have stamina and perseverance without becoming stubborn and narrow-minded! Keep up with the ever-increasing sophistication of dental technology (such as new diagnostic procedures, techniques of crown and bridge works based on digital technologies, microsurgery in dentistry and so on) without loosing your caring mentality toward the sick who

ORVOSKAR HÍRMONDÓ
Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Decsi Tamás
Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor
Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke
A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. Tel.: 536-116.
E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031 ■ Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295
■
Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.
■
A címlapon *Nagy Gábor,* középen *Hollósy Tibor* fényképei láthatók.

need both your expertise and empathy! Learn everything you can use for the benefit of your patients! All in all, be as good a dentist as you possibly can!

And last, but not least, remember your Alma Mater, feel responsibility for it as well! The reputation of this Medical School greatly depends on the professionalism of its graduates. Be proud of your Alma Mater and make us, your tutors, proud of your achievements!

New graduates, young dental doctors. This celebration today marks the end of your university years. At this time, we, your professors at Pécs University, solemnly declare and certify that you are qualified to work as dentists.

The leaders and professors of this Medical School share the pleasure and pride with you and your families as you go out into the world to begin your career. We hope that the optimism of these ceremonious and joyful moments will accompany you throughout your life.

I wish you all the best!

Tisztelt Tanári Testület, kedves Vendégeink!

Az egyetem egyik alapfeladata a humán erőforrás képzése a magas színvonalú fogorvosi ellátottság elérése érdekében. Hazánkban ma 4973 aktív fogorvos dolgozik. A dolgozók 27 százaléka, 1339 fő hatvan évesnél idősebb. Ez azért riasztó, mert ha minden frissen végzett fogorvos itthon maradna, az sem pótolná azokat, akik a rendszerből kifelé mennek! Mennyit ad az állam a lakosság fogászati ellátására? A fogászati „kasszában” 22 265 milliárd forint van, ez a tíz millió lakosra vetítve fejenként 2200 forintot jelent évente. Ez nem mondható soknak! Az Országos Egészségügyi Pénztár által finanszírozott praxisok száma 3392, tehát havonta egynek 547 ezer forint jut. Ebből kell kihozni a fogászati munkacsoport fizetését és járulékait, a rezsit, az anyag- és eszközköltségeket. Ha a GDP-hez viszonyítjuk a számokat, a teljes egészségügyre 4,9, a fogászati ellátásra 0,08 százalékot számítunk. Egész Európában ezek a legalacsonyabb értékek! Súlyosbítja a helyzetet a fogorvosok számának aránytalan elosztása. A WHO adatai alapján 2000 lakosra kellene jutnia egy fogorvosnak. A tízmillió lakosra a közel ötezer fogorvosunk ennek meg is felel. De, pl. a Közép-Dunántúlon a mutató jóval 3000 felett van. A szakorvosok esetében még rosszabbul állunk. Vannak olyan megyék, ahol 1-2 szájsebész vagy fogszabályozó dolgozik és egyáltalán nincs fogágybetegségekkel foglalkozó specialista, sem pedig éjszakai ügyeletet tartó fogorvos. A végzés utáni jövőt tekintve nem csoda, hogy sokan külföldön próbálkoznak. Aki más országban kíván dolgozni, annak kérnie kell egy „jó hírnevet tanúsító igazolás”-t, amely bizonyítja, hogy nem folyt ellene sem büntető-, sem etikai eljárás. Az elmúlt öt évben – beleértve az általános orvosokat is – Magyarországon a fog- és szájbetegségek szakorvosai kértek legtöbbször ilyen igazolást, összesen 298-an. Az életkorelemzést látva nyilvánvaló, hogy a rendszerbe bejövők száma kisebb, mint a kilépőké. A magyar ellátó rendszernek égetően szüksége van az egyetemet végzett új szakemberekre.

Kedves ifjú Kollégák!

Engedjék meg, hogy köszöntésüket egy személyes megjegyzéssel kezdjem. 1970-ben Önökhöz hasonlóan vettem át a fogorvos diplomámat Budapesten. Az elmúlt 40 évre a visszatekintés azért lehet tanulságos, mert a szakmai karrierjük előre becsülhető ideje a következő negyven év lesz. Mi történt a magyar fogorvoslásban a hetvenes években? Az „akrilát és vér” korszaka uralkodott. A szakmai felkészültség széleskörűen a fogak kíméletlen eltávolítására és a műanyag protézis készítésére volt képes. Ugyanakkor jól szervezett prevenciós fogászati szakellátás működött igen jó hatásfokkal az egész országban. Az évtized második felére fogpótlásokban már megjelentek a fémre égetett kerámiatechnológiák, amelyek minőséget állítottak vissza a rögzített fogpótlásokban. A nyolcvanas évek a fogmegtartó gyógyeljárások fejlődésének évtizede volt a fogak keményszöveti helyreállításában és a fogbél betegségek kezelésében. Legalább egy évtizeddel megkésve, a 90-es években a magyar fogorvoslásában is elterjedtek a csontintegráció és a fogágy-helyreállítás terápiás lehetőségei. Másrészt, a megelőző gyermek- és iskolafogászati rendszer egyre kevesebb társadalombiztosítási támogatást ka-

pott. A fejlődés az új évezred első évtizedében a digitális képalkotás és digitális fogpótlás forgácsolás területén korszakalkotó a kerámiák tömeges alkalmazásával. Az elmúlt években már azt figyeltük meg, hogy a fogorvosi költségek mérsékelt emelkedése mellett – ehhez képest –, a praxisokban felhasznált anyagok, eszközök és technológiák ára csillagászati magasságokba emelkedett.

Milyen változásra számíthatnak a következő évtizedekben? A gyógyeljárásokban a technológiai fejlődés felgyorsulása mellett a hagyományos fogorvoslás nagy szemléletváltozása várható, nevezetesen, míg eddig a fogorvos általában inkább a betegségre és annak gyógyítására összpontosított, addig a jövő évtizedekben sokkal inkább a szájegészségre kell összpontosítani. Egyre inkább köztudottá kell válnia annak, hogy milyen nagy értéke van az egészségnek, és ezért a fogorvosnak is az egészségi állapot megtartására kell erőfeszítéseket tenni. Mint tudják – és a tanulmányaik során hangsúlyoztuk –, a szájbetegségek jelentős részénél az etiológiai tényezők ismertek, de az emberi viselkedésformák módosításában vagy megváltoztatásában nincsenek nagy eredményeink. További ismeretekre és tapasztalatokra lesz szükségük ahhoz, hogy az egészséges szájstruktúrák megőrzéséért hatásos tanácsokat tudjanak adni és együttműködő pacientúrát legyenek képesek felépíteni.

Az elmúlt 40 év arra is figyelmeztet, hogy mennyire romboló lehet egy biztosítási rendszer a fogorvosi munkára, amely szavakban támogatást, de lényegében kiszolgáltatottságot foganatosít. Ugyanis az állami ráfordítás adataiból világosan látszik, hogy szolidaritás alapon a fogbetegségek és az azt követő állapotok nem gyógyíthatók és a rászorultaknak jelentős költségeket kell vállalniuk. Ebben az évtizedben egy olyan fogorvosi ellátó rendszer épült ki hazánkban, amely egyrészt képes Európa legfejlettebb fogorvosi követelményrendszerének eleget tenni, másrészt a magyar lakosság igényeit is képes kiszolgálni.

Felhívom a figyelmüket arra a tényre, hogy az Európai Unióhoz történő csatlakozással a magyar fogorvos a diplomaszerzés után teljes jogosultságot kapott a fog- és szájbetegségek gyógyításában. Korábban a végzés után két évig felügyelet mellett kellett dolgozni, nem lehetett önállóan praxist nyitni. Ahhoz előbb le kellett tenni a „fog- és szájbetegségek”-szakvizsgát, ami viszont alapja volt a további hároméves „ráépített” szakorvosképzésnek. Így ment 2004-ig, amikor az EU hatására teljes kompetenciát adtunk a végző fogorvosoknak. Nagy jogi és erkölcsi felelősséget kapnak és egyben motivációt ismereteik elmélyítésére és fejlesztésére. Használjanak ki minden lehetőséget a továbbképzésben azért, hogy a szakmai kihívásoknak meg tudjanak felelni. Az előző évtizedekhez képest a praktikus ismeretekhez való hozzáférés nagymértékben felgyorsult, azonban azok kritikus értékelését tutoraikkal való konzultáció segítheti. Fontos, hogy olyan praxisban kezdjék el gyógyító tevékenységüket és szakorvosi vizsgára felkészülésüket, ahol kellő innovatív és oktató munka van.

Továbbképzési rendszerünk ebben a felkészítő időszakban fejt ki ellenőrző és összehangoló tevékenységet a minél sikeresebb rezidensi évek érdekében.

És végül, az egyetemi oktatásuk utolsó mondataként hangozzék el az Alma Mater elbocsátó üzenete:

Nuntius dimittens Almae Matris: Ite, beati este, felicitatem invenite in officio vestro!

Menjenek, legyenek boldogok, tegye boldoggá Önöket az élethivatásuk!

Dr. Perjési Pál, a Gyógyszerésztudományi Szak vezetője

Tisztelt Dékán Urak, Dékánhelyettes Urak, tisztelt Tanári Kar, kedves új, és korábban végzett Gyógyszerészek, kedves Vendégeink!

A magam és a Gyógyszerésztudományi Szak vezetése nevében tisztelettel köszöntöm Önöket a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának 2009/2010. tanévi gyógyszerészdoktor avató ünnepségén! Külön köszöntöm dr. Bódis József Dékán Urat, a Pécsi Tudományegyetem megválasztott rektorát!

A 2009/2010-es tanévet záró gyógyszerészdoktori ünnepség fontos mérföldkő a pécsi gyógyszerészképzés történetében. Egyrészt a 2000-ben, tíz éve indult pécsi gyógyszerészképzés ötödik avató ünnepsége a mai. Másrészt a 2009/2010-es tanévben indult meg az angol nyelvű gyógyszerészképzés a Gyógyszerésztudományi Szakon. Tíz év egy egyetem életében rövid időnek számít, de az első tíz év minden képzés történetében meghatározó jelentőséggel bír. Ebben az időszakban alakult ki a képzés alapvető struktúrája, és megszerveződtek azok a szak életében jelentős rendezvények, melyek elengedhetetlenek minden képzőhely közösségi életének, hagyományainak kialakításában. Engedjék meg, hogy beszédem elején egy-egy mondatban bemutassam ezeket a rendezvényeket.

Az első ilyen közösségi rendezvény a 2007-ben először, és azóta minden évben megrendezésre kerülő Gyógyszerészhallgatók Bálja volt. A ma már a megye gyógyszerész kollégái számára is vonzó esemény reményeink szerint a jövőben nemcsak a megye, de a régió gyógyszerész közössége számára is rendszeres találkozásra és kötetlen kikapcsolódásra alkalmas rendezvénnyé válik. A rendezvények között különös jelentőséggel bír a 2009. szeptember végén első ízben megrendezett Pécsi Egyetemi Gyógyszerész Napok kétnapos, tanár-diák sportversennyel és az évfolyamok közötti főzőversennyel záruló szakmai programja. A rendezvény reményeink szerint a jövőben is rendszeres személyes találkozási lehetőséget biztosít a pécsi képzésben részt vevő oktatóknak, jelenlegi és volt hallgatóinknak, a képzés iránt érdeklődő gyakorló gyógyszerészeknek, a középiskolák tanárainak, valamit a gyógyszerész szakma iránt érdeklődő jövőbeli hallgatóinknak. A Szak legfiatalabb szakmai rendezvénye a 2010. januárjában indult, minden hónap utolsó csütörtökén megrendezésre került Tudomány és Tea Fórum. Az idei évben megindult fórum minden eseményén két tudományos előadás hangzott el, melyek bemutatták a szak intézeteiben folyó kutatások legújabb eredményeit. Mindhárom rendezvény megszervezése és lebonyolítása a szak intézeteiben és társintézeteiben dolgozó fiatal kollégák áldozatos munkájának eredménye, melyet ezúton is szeretnék mindannyiuknak megköszönni!

A gyógyszerészavató ünnepségek ünnepi pillanatok, nemcsak az új pályakezdőknek, de a Szak oktatóinak, valamint a szülőknek és barátoknak is! Önöknek, most esküt tett fiatal diplomásoknak életük nemcsak egy, folyamatos szakmai számonkéréseket megkövetelő szakasza zárul most le, hanem az egyetemi

évek tervekkel, lelkesedéssel, mély emberi kapcsolatok kialakításával tarkított egyedülállóan szép emlékű periódusa is. Ezek alatt az évek alatt váltak a tanuló diákokból alapos szakmai tudással rendelkező, felelős munkára alkalmas gyógyszerészekké, akiknek hivatása az egészség megőrzésének és a beteg emberek gyó-gyulásának elősegítésére ad lehetőséget.

A gyógyszerészet olyan magasztos hivatás, melynek célja az orvosi hivatáshoz hasonlóan a beteg embertársak szenvedéseinek enyhítése, gyógyítása, valamint az egészség megőrzése. Ismert, hogy a közforgalmú gyógyszertárakban a lakosság 5-6 %-a fordul meg naponta, több mint az összes egészségügyi intézményben összesen. A magasan képzett szakszemélyzet – előzetes bejelentés nélkül is – bármikor elérhető, így a gyógyszertár ideális intézmény az egészségnevelési tanácsadásra, a rizikófaktorok ismeretében a betegségek korai felismerésére, a gyógyszerészi gondozásra, és így jelentős szerepet tölthet be a lakosság időbeni orvoshoz irányításában.

Ezért is fontos hangsúlyozni, hogy a 2009. január 1-jétől egyetemi végzettséget igazoló gyógyszerészdoktori cím nem dísz a gyógyszerészek neve előtt! Ennek a címnek rangot kell szerezni, még több tartalommal kell megtölteni, ami mindannyiunk, egyetemi oktatók és gyakorló gyógyszerészek közös feladata és érdeke. Az oktatás színvonalának emelése, az oktatás feltételeinek javítása, a tantárgyak egymásra épülésének összehangolása, az átfedések kiküszöbölése a jelen értékek megtartása mellett minden képzőhely komoly feladata. Célunk, hogy a szakmai tárgyak súlya tovább növekedjen, és még inkább a betegorientált képzés irányába forduljon.

Tisztelt Gyógyszerészdoktorok! A gyógyszerészet, a gyógyszerek tudománya mindig sokoldalú elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását követelte meg. Megszerzett tudásuk több területen is kamatoztatható. Gyógyszerész diplomával igen sok területen teljesíthetik ki ambícióikat. Esküszövegükre emlékezve ne feledkezzenek meg azonban arról sem, hogy a betegek gyó-gyulása és egészségük védelme érdekében a diplomával együtt jár az állandó önképzés és továbbképzés szükségessége. A tudományok, így a gyógyszerésztudományok hihetetlenül gyors fejlődése következtében a megszerzett tudás akár 10 év alatt is elavulhat. Ezért az élethossziglan történő további képzés szakmánk megfelelő gyakorlása szempontjából rendkívül fontos! A szakmai hiányosság – bármilyen együttérző, segítőkész szándékkal is társul – helytelen döntésekhez vezet, vagy mindössze azt eredményezi, hogy elmulasztjuk embertársaink figyelmét felhívni olyan részletekre, melyek elősegítenék gyógyulásukat!

Különösen büszkék vagyunk a tudományos diákköri konferencián helyezést elért hallgatóinkra. Kívánom, hogy az egyetemi éveik során megkezdett TDK-munkáikat eredményesen folytassák a Kar Gyógyszertudományi Doktori Iskolájának keretében.

Örvendetes, hogy az elmúlt évek során a szakma szempontjából kedvezőtlenül megváltoztatott központi szabályozás ellenére, a végzett gyógyszerészek nagy számban jelentkeztek rezidensképzési programjainkra. A szakvizsgára történő felkészítés oktató munkánknak, az egyetemi gyógyszerészképzéshez hasonlóan, igen fontos, integráns része. Mint tudják, az egyetem rangját a tanári kar és a végzett hallgatók adják. A végzett gyógyszerészek, szakgyógyszerészek tudásának minősége rendkívül fontos a képzés megítélésében. Mindannyian azt akartuk, hogy a lehető legjobb szakembereket neveljük. E céljaink megvalósításában a kis létszámú, ám magas szakmai elkötelezettségű szakembereket foglalkoztató szakintézeteink igen nagy feladatokat vállalnak. Ennek az átlagosnál nagyobb szakmai elkötelezettségnek egyik kiemelkedő eredménye a szak Rókus utcai épületének udvarában kialakított, mintegy 100 m^2-es területen, több mint 200 növényt bemutató Melius Gyógynövénykert. A Gyógynövénykert 2008. júniusi alapítása óta folyamatosan bővült, és mint az idén májusban megtartott ünnepélyes átadáson neves hazai szakember szájából elhangzott: az intézet közvetlen szomszédságában kialakított gyógynövénykert Európában ritkaságszámba menő lehetőséget kínál hallgatóink számára a gyógynövények párhuzamosan folyó morfológiai és fitokémiai vizsgálatára. A Gyógynövénykert kialakítása elsősorban a Farmakognóziai Tanszék munkatársai erőfeszítéseinek eredménye, de abban részt vett a szakintézetek szinte minden fiatal munkatársa és több hallgatónk is. Munkájukért ezúton is szeretnék köszönetet mondani.

Új diplomások avatási ünnepségén az üzenet elsősorban az ünnepelteknek és az ünnepeltekről kell, hogy szóljon. Meg kell azonban emlékezni az új diplomások szüleiről is, akik áldozatkészségükkel, sokuk esetében gyógyszerészként szakmai tanácsokkal egyengették eddigi tanulmányaikat és gondoskodnak pályakezdésük zökkenőmentes indításáról is. Kedves Szülők, és Családtagok! A Kar és a Szak vezetősége nevében köszönetünket fejezzük ki Önöknek, hogy gyermekeiket sok áldozat és nem kevés nehézség árán kitüntető figyelemmel nevelték fel, készítették fel egyetemi tanulmányaikra, és támogatták egyetemi tanulmányaikat! Önök nélkül az avatandó gyógyszerészjelöltek, de mi, tanárok sem boldogulhattunk volna. Köszönjük mindezt Önöknek!

A gyógyszerészképzésben kiemelten fontos a multidiszciplináris tudás megszerzése. A képzés a Gyógyszerésztudományi Szak intézetei mellett az Általános Orvostudományi Kar és a Természettudományi Kar intézeteinek részvételével folyik. Köszönetemet fejezem ki e karok valamennyi oktatójának is. A képzésben természetesen az egyetemen kívüli gyakorlati elemek is voltak, így közforgalmú és kórházi gyógyszertárak, a PTE ÁOK Egyetemi Gyógyszertára, valamint gyógyszergyárak is részt vettek benne. Őket is kiemelt köszönet illeti.

Tisztelt Gyógyszerészdoktorok! Bízom benne, hogy sikeres szakmai pályafutásuk gyakran fog kapcsolódni a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Szakának oktatóihoz. Munkájuk során bármilyen szakmai problémájuk merül fel, keressék fel volt tanáraikat, forduljanak a jövőben is bizalommal az Alma Materhez! A szak minden oktatója nevében kívánom Önöknek, hogy életpályájuk sikeres legyen, hogy hivatásuk és magánéleti boldogságuk sok örömöt szerezzen életükben!

Dr. Németh Péter dékán

Kedves újonnan avatott Kollégáink!

Hadd gratuláljak én elsőként a most átvett diplomához! Sokévnyi, komoly és fáradságos munka, sok lemondás áll mögötte. Önök sikerrel oldották meg az elején talán megoldhatatlannak látszó feladatokat is. Most együtt örülünk, együtt ünnepelünk, mert minden erőfeszítés közös volt: diákoké, a családé, a hallgatói közösségé, és az oktatóké. Egymásra voltunk utalva az évek során. Önöknek nagyon komoly együttműködést kellett kialakítaniuk, nemcsak egymás közt, hanem az oktatóikkal, az intézetekkel és a klinikákkal is. A személyes adottságok és a szorgalmas munka mellett ez az együttműködésre való készség lett a siker záloga. A jövőben is ezek lesznek majd azok a meghatározó tényezők, amelyekre bizton támaszkodhatnak a munkájuk során. A képességek ugyan velünk születnek, de a folyamatos gyakorlással tág határok közt fejleszthetők. A szorgalmas munka nélkül – miként az elmúlt években az önök számára is világosan kiderült – nem lehet még a legjobb képességekkel sem tartós sikert elérni. Fokozottan lesz ez így a mindennapi munkájuk során. Az együttműködés, a csapatmunka pedig az orvosi tevékenység minden területén kulcsfontosságú. Hiába kiváló valaki a saját szakterületén, ha nem tud együttműködni a többiekkel, sohasem lesz sikeres. Márpedig azt most kell majd megtanulniuk, hogy ebben a szakmában nem szabad hibázni. Egy vizsgán még el lehetett valamit téveszteni. A legroszszabb esetben újra el kellett menni arra a vizsgára. Most úgy kell majd folytatniuk a munkát, hogy ne történhessenek tévedések a beteg kárára. Ehhez sokat segítenek az elmúlt évek tapasztalatai, a megtanult ismeretek, a megszerzett készségek. A tanulást azonban folytatni kell, nemcsak a szakvizsgáig, a doktori fokozat megszerzéséig. Folyamatosan. Önök egy igen érdekes hivatást választottak: egyszerre lesznek jelen a munkájukban a korábban megszerzett elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok. Ezek ugyan szigorúan behatárolják a tevékenységüket, de – mivel minden beteg más és más – szükségük lesz a kreativitásra is. A generációkon keresztül kialakított gyógyítási szabályok precíz elsajátítása és az aktuális beteg esetében követendő legjobb – esetleg az addig megszokottól eltérő – eljárás kiválasztása lesz az a nagy kihívás, amit önök a következő években kell hogy megtanuljanak. Az ókorban a medicinát ezért sorolták a művészetek közé.

Most ugyan lezárul egy korszak az Önök életében, de ahogy eddig, úgy továbbra is érezni fogják a támogatást. Miként korábban a szüleiktől – akiknek most kiemelten jár a gratuláció –, majd a tanáraiktól, egyetemi oktatóiktól – akik most együtt ünnepelnek önökkel –, úgy a jövőben a tapasztaltabb, idősebb kollégáktól, az orvosi közösségtől kapják meg a segítséget ennek a művészetnek az elsajátításához. Az orvosavatás ezért nem a búcsúzás ünneplése az egyetemtől. Az Alma Mater továbbra is az a hely marad, ahova támogatásért, tanácsért bármikor fordulhatnak, ahol a szakmai segítség azonnal az önök rendelkezésére áll. Nemcsak a következő időszakban, a rezidentúra, vagy a doktori program évei alatt, hanem egész munkásságuk során élők maradnak a kapcsolataink.

Ezért nem búcsúzunk most Önöktől. Egy hosszú távú együttműködés, szakmai szövetségessé válás nagyon fontos állomását ünnepeljük ma. Lezárunk egy szakaszt és megnyitunk egy újat. Az elmúlt években megpróbáltunk minél több és minél korszerűbb ismereteket átadni önöknek. Most megkezdünk egy olyan együttműködést, amelyben egyre több feladatot vesznek át Önök tőlünk. Az önök vizsgái véget értek, az oktatóik vizsgái azonban – éppen az Önök mindennapi orvosi működése során – tovább folytatódnak.

Én a gratuláció mellé most szeretném a jókívánságainkat is kifejezni. Legyenek továbbra is sikeresek, találják meg örömeiket mind a szakmában, mind a magánéletükben! Álljanak továbbra is becsülettel helyt ennek a nagyon szép hivatásnak a gyakorlásában!

Köszönöm a figyelmet!

Miklós Nyitrai

Graduating Students of the Class of 2010,
Distinguished Guests, Dear Colleagues,
Ladies and Gentlemen!

First, let me congratulate you on behalf of the University of Pécs Medical School for successfully completing your medical training! The years you spent at the Medical School have proven that you are ready for the challenges you will face in your medical profession. We - your teachers and now colleagues - are confident that the knowledge you gained at the Medical School will help you through the many years of your professional activities.

We know since Hippocrates that the profession of medical doctors is one of the most noble professions in the world. You will have to show scientific knowledge, you will have to be skilful and experienced, and you will also be expected to show empathy and understanding towards your patients. They will share their innermost thoughts and life experiences with you, things they won't share with anyone else, not parents, not children, not spouses. It is a great responsibility, but if you use the knowledge you have, and if you can find the ways to guide others through periods of trauma and illness, you will find these responsibilities easy to handle.

The diploma you just received is much more than a piece of paper. Once you accept the diploma you are a doctor of medicine. Remember, that 'to whom much is given, much is expected'. We have equipped you with some of the most advanced, high-tech, modern medical knowledge and skills available in the world. But what will make the difference in your success as medical doctors is what comes from your heart, calling on those qualities instilled in you early in your life from your family and others around you.

Dear new graduates, young doctors.

You are now the doctors of medicine, and it is one of the most important milestones in your lives. When you became a medical doctor, at the same time you also became the messenger of the University of Pécs Medical School. We hope you will never loose the Medical School from your heart, you will never forget the great experiences and memories you collected in this wonderful city. You are the best and most valid sources of information regarding the quality of the education in Pécs, regarding the beauty of the lives of the students, and of course, regarding the difficulties one has to face when preparing for the lectures, practicals and exams as well. Wherever you go after leaving the Medical School, whichever part of the world the upcoming years will find you, keep it in your mind, and help us further increase the reputation of our great school.

I am sure that you will leave Pécs today with great plans of your own. Setting a plan for your life is a good thing - it keeps you focused on the future, and gives you a standard against which you can measure your progress. Life gets empty without dreams. I wish you good luck for completing your plans and achieving your dreams.

And again, the most important thing for me to say today is CONGRATULATIONS to everyone who is receiving a diploma. You are young, full with energy and ambitions and received a high level of medical education. Always be proud of your Medical School, be our messenger wherever you go, and make us proud of you in the subsequent years!

I wish you all the best!

Róbert Ohmacht:

Domine Rektor, Eure Spektabilität Herr Dekan, sehr geehrte Herr und Frau Professoren, liebe junge Kolleginnen und Kollegen, meine Damen und Herren!

Heute sind wir hier versammelt um den Doktortitel an unsere Studenten, die Ihre Studien erfolgreich absolviert haben, zu verleihen. Die heutigen Feierlichkeiten sind sowohl für unsere Doktoren, als auch für uns, für die Universität Pécs, von hoher Bedeutung. Für unsere Absolventen bedeutet es, dass sie Ihr Traumziel erreicht haben und ab jetzt den Beruf des Arztes ausüben können. Für uns ist der heutige Tag deshalb von hoher Bedeutung, da heute zum ersten Mal in Pécs Studenten des Deutschen Programms Ihren Doktortitel erhalten.

Liebe Absolventen! Seit Hippokrates wird der Beruf des Arztes hoch geschätzt, die Mediziner als Spitze der Akademiker angesehen. Um diesen Erwartungen gerecht zu werden, sollen Sie Kompetenz und Bereitwilligkeit zeigen, und nicht zuletzt – vielleicht hätte ich das als erstes erwähnen sollen – Empathie und Mitgefühl mit den Patienten haben. Die Kenntnisse, die Sie an der Universität Pécs gesammelt haben, geben dafür ein festes Fundament, aber Sie sollten nicht vergessen, dass jeder Fall, jeder Patient volle Aufmerksamkeit verlangt, außerdem sollten Sie immer vor Augen halten, dass Ihre Ausbildung niemals beendet sein wird. Sie sollen sich ständig weiterbilden. Ich bin fest überzeugt, dass Sie gute Ärzte sein werden und Ihren wunderschönen Beruf vorbildlich ausüben werden. Ich hoffe auch, dass die Jahre, die Sie in Pécs verbracht haben, nicht nur effektiv waren – im Sinne des Studiums -, sondern Sie haben die Zeit, die Sie hier verbrachten, genossen. In diesem Sinne hoffe ich, dass Sie die Kontakte nach Pécs weiterhin aufrecht erhalten werden und uns in guter Erinnerung behalten werden. Sie sind – und das sind keine großen Worte – die besten Boten der Medizinausbildung in Pécs, Sie sind die authentischen Quellen aller Informationen über die Medizinische Fakultät Pécs in Deutschland und besonders in den Kreisen der Mediziner in Deutschland.

Für die Medizinische Fakultät bedeutet der heutige Tag, dass wir den Aufbau der deutschsprachigen Medizinausbildung erfolgreich abgeschlossen haben. Wir arbeiten nun daran, dass wir Jahr für Jahr die Anzahl der Absolventen erhöhen – hoffentlich verdoppeln – können. Der Aufbau der deutschsprachigen Medizinausbildung war harte Arbeit, ich möchte von hier noch einmal für die Opferbereitschaft aller Institute, Kliniken und der Administration danken, die diesen großartigen Erfolg möglich gemacht haben. Hier darf ich vielleicht die Arbeit des Deutschen Studierendenbüros herausheben. Ganz speziell soll der jeweiligen Leitung der Fakultät bedankt werden für die ständige Unterstützung und Hilfe. Ohne diese Hilfe wäre es nicht möglich gewesen heute melden zu können, dass der Aufbau der deutschsprachigen Medizinausbildung mit Erfolg beendet wurde. Jetzt kommt vielleicht noch etwas komplizierteres: das Aufrechterhalten des hohen Niveaus, das wir erreicht haben. Ich bin zuversichtlich und schaue mit Optimismus in die Zukunft. Wir werden es schaffen!

Ich möchte mich wieder an unsere Absolventen wenden:

Ich gratuliere Ihnen im Namen der Fakultät, im Namen der Leitung des deutschsprachigen Studiengangs, nicht zuletzt im Namen des Englisch-Deutschen Studierendenausschusses. Die soll besonders betont werden, da die Arbeit des Englisch-Deutschen Studierendenausschusses vorbildlich und mustergültig ist. Vieles hätten wir nicht erreicht ohne die Hilfe der Aktivität des Studierendenausschusses.

Liebe Absolventen! Sie haben hart gearbeitet, Ihre Angehörigen und Freunde können stolz auf Sie sein. Viel Erfolg und alles Gute wünsche ich für Ihre weitere Laufbahn!

2010. június 26-án a fogorvos- és gyógyszerész-doktor avató ünnepség után a Dr. Romhányi György aulában leleplezték *Szabó Dezső* egyetemi tanár emléktábláját. Nagy örömünkre szolgált, hogy *Cholnoky László* után utódának arcképe is méltó helyre került. Örömünk csak akkor lett volna nagyobb, ha az intézet munkatársai, akik még együtt dolgoztak vele (nem vagyunk már túl sokan), értesítést kapnak az eseményről.

A mellékelt rövid megemlékezés rövidített és átszerkesztett változata *(lásd a túloldalon – a szerk.)* a Szabolcs József tollából származó, a Magyar Kémikusok Lapjában (**43**, 31 [1988]) megjelent nekrológnak.

Deli József

A tábla leleplezése

Szabó Dezső

1917-1987

Szabó Dezső 1917. szeptember 2-án született Budapesten. Középiskoláit Pécsett, a Széchenyi István Gyakorló Reáliskolában végezte. Szívesen gondolt vissza az ott eltöltött évekre, az olasz nyelv és kultúra szépségeire éppúgy, mint az instruálással keresett zsebpénz. Érettségi után három évet hivatalnokként dolgozva, anyagilag oly mértékben tudta magát függetleníteni, hogy beiratkozhatott a *Pécsi Erzsébet Tudományegyetemre.* Kémiát és fizikát hallgatott. Harmadévtől tanulmányait a *Pázmány Péter Tudományegyetemen* folytatta, ahol 1942-ben megszerezte az abszolutóriumot. Ezután *Cholnoky* professzor irányításával elkészítette egyetemi doktori disszertációját, amit 1944-ben védett meg. 1958-ban elnyerte a kandidátusi fokozatot.

Az Első Pécsi Bőrgyár laboratóriumában eltöltött pár hónaptól eltekintve, egész életében a *Pécsi Orvostudományi Egyetem Kémiai Intézetében* dolgozott. Ő volt, aki közvetlen élményeivel, életével összekötötte az Intézetet a múlttal, mindenekelőtt az Erzsébet Tudományegyetem Kémiai Intézetét alapító, nemzetközileg ismert *Zechmeister László* professzorral. *Szabó Dezső* még *Zechmeister* professzor előadásait hallgatta és elődje, *Cholnoky* professzor munkatársaként kezdett el dolgozni.

Először *Cholnoky* professzor munkatársaként karotinoidkémiai területen tevékenykedett, a kapszantin szerkezetkutatásával és a karotinoidok A-vitaminná való hasításával foglalkozott. Hamarosan önálló munkákba kezdett. Módosította a Berger-féle izoterm desztillációs molsúly-meghatározási módszert, amit *Fodor Gábor* szerves kémiai tankönyvében is idézett. Figyelemreméltó kísérleteket végeztek *Alkonyi Istvánnal* a b-ciklogeraniolén és az A-vitamin oldallánc potenciális szintézisének területén. A 70-es évektől, intézetigazgatói kinevezésétől kezdve egy kis létszámú munkacsoport keretein belül főképpen a konjugált telítetlen oxo-vegyületek addíciós-gyűrűzárási reakcióit vizsgálta kétfunkciós nukleofil reagensekkel szemben. Egyrészt új, potenciálisan bioaktív vegyületek előállítására, másrészt a gyűrűzárás sztereokémiájának felderítésére törekedett.

Szabó Dezső a kutatómunkánál is előbbre helyezte az oktatást. Kémiai előadásai telt házat vonzottak; egyszerűségre törekvése, világos, plasztikus előadásmódja és mindenekelőtt a hallgatóság által is megérzett szeretete, medikus generációkba kitörülhetetlenül beleírta a „Dezső bácsi" fogalmat. Két jegyzet és két tankönyv szerzője. 1958-ban és 1979-ben megkapta az *Oktatásügy Kiváló Dolgozója* kitüntetést.

Szabó Dezső az egyetemi és városi közéletben is jelentős szerepet játszott. Oktatási rektorhelyettes (1964-1973), a Felvételi Előkészítő Bizottság elnöke (1972-1980), a PAB Szerves Kémiai és Spektroszkópiai Munkabizottság elnöke, stb. Munkája elismeréseképpen 1973-ban a Munka Érdemrend arany fokozatával és posztumusz Április Negyedike Érdemrenddel tüntették ki.

A kémiai közéletben kifejtett munkássága külön méltatást érdemel. A Magyar Kémikusok Egyesülete Baranya megyei csoportjának néhai *Cholnoky László* mellett alapító tagja volt. Évtizedeken át mint titkár, majd elnök összefogta a város és a megye iparában és laboratóriumokban dolgozó vegyészeit, vegyészmérnökeit. Jelentős szerepe volt a Dunántúli Analitikai Konferenciák (DAK) létrehozásában. Ezért a tevékenységéért a Magyar Kémikusok Egyesülete Than Károly emlékéremmel és a Dunántúli Analitikai Díjjal tüntette ki. Haláláig tagja volt a MKE Seniorok Tanácsának. Egyesületi munkáját soksok tisztelő és szerető barátság őrzi.

Szabó Dezső egyéniség volt egész élete során, tanársegédként éppúgy, mint professzorként, vagy egyesületi tisztségviselőként. Töprengő, a mindennapi, másoknak fel sem tűnő dolgokon is elmélkedő, kémiát, filozófiát, politikát fejtegető – citáló társasága maradandó élmény mindannyiunk számára. Grammatikában és szókincsben egyaránt választékos beszéde, szellemes, őszies humora nemcsak intellektuálissá, de kellemessé is tette a vele eltöltött időt.

Hosszan tartó betegség után 1987. június 14-én hunyt el.

Ausztrália, Új-Zéland, Szamoa

(Az íráshoz tartozó fotókat lásd a középső színes oldalakon – a szerk.)

2009 nyarát otthonomtól távol, szinte a világ másik oldalán tölthettem. Majd egy hónapig barangoltam, csavarogtam egy kontinensnyi országban, majd 14 napot lehettem a természeti szépségeiről híres Új-Zélandon. Óceánia közepén, a polinéz szigetvilágban található Szamoa és Amerikai Szamoa egy hétig látott vendégül. Ez az utazás a természet csodáival ajándékozott meg: nemzeti parkok, vulkánok, gleccserek, geotermikus képződmények, vízesések. Ugyanakkor nagyszerű városokban is járhattam: Sydney, Canberra, Melbourne, Alice Springs, Darwin, Auckland, Wellington, Apia, Pago-Pago. A képek *(lásd az újság közepén – a szerk.)* az utazás legszebb élményeit elevenítik fel.

Felső sor (balról jobbra):

Új-Zéland, Tongariro Nemzeti Park. Itt forgatták a Gyűrűk Ura című filmet.

Új-Zéland, Tongariro Nemzeti Park. Ngauruhoe hegy, a maorik szent hegye.

Új-Zéland, Doubtful Sound. A fjordok és vízesések birodalma.

Ausztrália, Sydney. A Kikötő-híd az esti alkonyatban.

Második sor (balról jobbra):

Ausztrália, Sydney. Az Operaház, a leghíresebb ausztrál jelkép.

Ausztrália, Ayers Rock. Az őslakosok nyelvén Uluru, a kora reggeli napfényben. 300 méter magas homokkőszikla a sivatag közepén. Körüljárni és felmászni egyaránt nehéz fizikai teljesítmény volt.

Szamoa, Apia. Helyi asszonyok tánca népviseletbe öltözve.

Harmadik sor (balról jobbra):

Ausztrália, Olga hegyek. Helyi nyelven Kata Tjuta (sokfejű). Ulurutól 60 km-re, dómszerű hegyek és dombok.

Ausztrália, a Tizenkét Apostol. Sziklaformációk a déli tengerparton, a Great Ocean Road mentén. A képen két „Apostol" látható.

Szamoa. Jellegzetes helyi lakóházak, melyeknek csak alapjuk és tetejük van, de oldalfalaik nincsenek. Szamoai nyelven: fale.

Ausztrália, Kakadu Nemzeti Park. Hat méter magas termeszvár.

Negyedik sor (balról jobbra):

Ausztrália, Litchfield Nemzeti Park. A Tolmer vízesés egy mély szurdokban.

Ausztrália, Uluru Nemzeti Park. Színek és felhők kavalkádja kora reggel.

Ausztrália, Kék-hegység Nemzeti Park. A Három Nővér szikla. A kék szín a dús levenduláknak köszönhető.

Új-Zéland, Rotorua, Wai-O-Tapu. A legszebb geotermikus képződmények, gejzírek parkja. A képen a Pezsgő-medence látható, a színeket a lerakódott ásványi anyagok okozzák.

Hollósy Tibor

Jegyzőkönyv a Tanári Testület 2010. július 7-i üléséről

Bauer Miklós elnök úr megnyitja az ülést és ismerteti az igazoltan távollévők névsorát. Köszönti az ülésen megjelent Bódis Józsefet, egyetemünk újonnan megválasztott rektorát és egyben sikeres munkát kíván neki. Felkéri rektor urat, hogy szóljon a TT-hez.

Bódis József rektor úr beszéde: Köszöni rektor úr a szívélyes fogadtatást. Amikor pályázott a rektori székbe, akkor azt gondolta, hogy lehetnek gondok az egyetemen, esetleg néhány dolgot másképpen kellene végezni és ennek megfelelően írta a pályázatát, amivel nyert. Ezután következtek be azok az események egyetemünk életében, amelyek mindenkit sokkoltak. A rendőrségi és egyéb vizsgálatok várhatóan még legalább egy évig folynak. Egyetemünk gazdasági helyzete sem jó, de várhatóan szeptembertől javul. A már elnyert pályázatokat is leállították, másokról az aláírás hiányzik. Nagyon intenzíven dolgoznak azon, hogy az aláírás ne késlekedjen tovább. Emlékeztet arra, hogy köszöntőjét minden egyetemi polgárnak elküldte. Kis szerencsével megváltoztathatónak látja a pillanatnyi kritikus helyzetet. Ígéri az egyetem vezetése nevében, hogy a megkezdett öntisztulásos folyamaton egyetemünk következetesen végigmegy. Egyetemünk visszaesése nem most, hanem az elmúlt évtizedek során fokozatosan következett be. Most arra kell koncentrálnunk, hogy az elkövetkező 2-3 évben ki mit akar és tud tenni egyetemünkért. Utal a TT következő napirendi pontjára is, amelynek során Dóczi Tamás mindezekkel kapcsolatos levelét tárgyalja a TT. Megemlíti, hogy a közelmúltban kapott Szolcsányi Jánostól levelet, amelyben Szolcsányi János a PAB nevében felajánlotta az akadémikusok segítségét.

Bauer Miklós elnök úr megkérdezi, hogy kinek van kérdése rektor úrhoz.

Jobst Kázmér hozzászólása: Az elmúlt három évben nem jelent meg a TT ülésein, mert nem értett egyet az akkori választásokkal. A gondok azonban nem három, hanem harminc évvel ezelőtt kezdődtek. Áttekintette a jegyzeteit, amelyeket 64 évvel ezelőtt kezdett el írni, akkor került ugyanis az egyetemre. A szellemi problémákhoz kíván hozzászólni. Az egyetem lecsúszásának alapvetően morális oka van. Szemléletbeli hibák álltak elő, amelyek hátterében klikk-rendszer működik. Egy ilyen szellemiségű egyetemen nem lehet három éven belül megfordítani a tendenciákat. Nagyon fontos, hogy éjjelt nappallá téve állandóan foglalkozni kell a fiatalokkal. Ma ez nem így van és ennek a szellemiségnek a megváltoztatása nélkül mit sem ér a jó szándék. Nem véletlen, hogy a minősítettek száma csökkent. Mindannyiunknak meg kell változni. A problémák gyökerét vissza lehet vezetni az 1956-ot követő politikai helyzethez is. Emlékeztet a latin szavakra: „commodus et confidens", azaz „commodus" vagyis érdem nélküli utódok és „confidens" vagyis erőszakos emberek, akik megfelelő felkészültség nélkül mindenkin keresztül taposnak, hogy elérjék céljukat. Ezek a félműveltek, akik sajnos nagyon sokan vannak manapság. Hiányolja a megfelelő műveltséget az egyetemi emberek egy részéből, amihez a latin műveltség is hozzátartozik. Nemcsak a pénz fontos, a személyi kérdések meghatározóak. Az emelkedett szellemiség képes megakadályozni azt, hogy a pénzzel úgy bánjanak, ahogy bántak. Az 1946-os év óta dolgozik itt. Akkoriban visszaélések történtek és elbocsátották az egyetem gazdasági vezetőjét. Azóta nem fordult elő a maihoz hasonló botrány egyetemünkön. Aggódik, mert nagyon nehéz helyzetünkből csak akkor tudunk kijutni, ha mi magunk meg tudunk újulni.

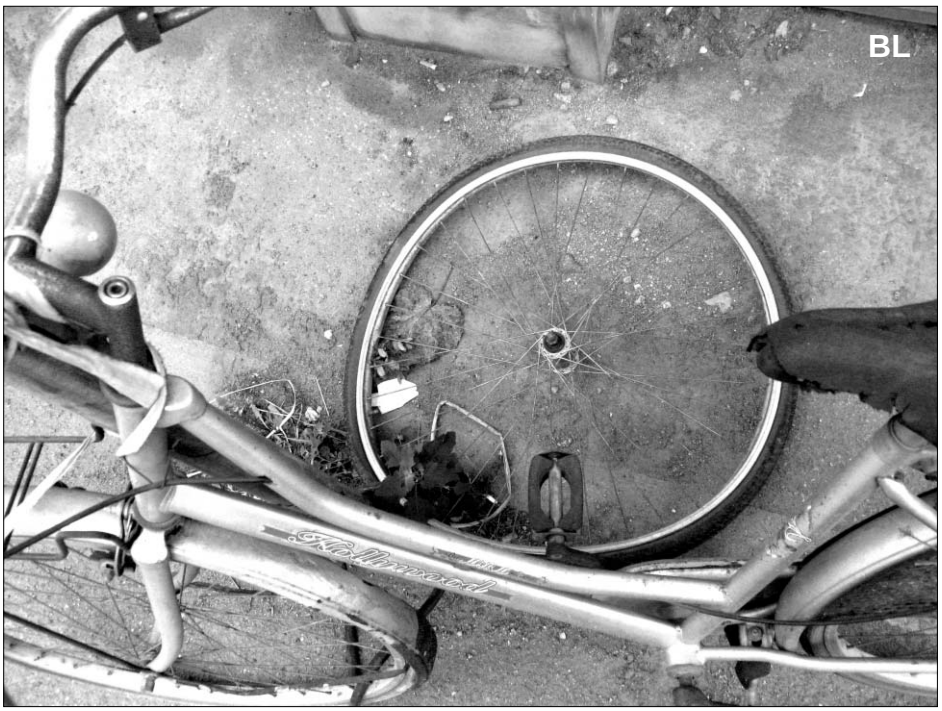

Bódis József rektor úr egyetért Jobst Kázmér szavaival, amennyiben nem tudjuk megújítani magunkat, nincs kiút.

Bellyei Árpád hozzászólása: Gratulál rektor úrnak a megválasztásához. Szintén egyetért Jobst Kázmérral. A morális megújulás szükségessége mellett a gazdasági, a strukturális és a felelősség kérdéséről kíván beszélni. Úgy látja, hogy a TT az elmúlt években nem tudta kifejezni az akaratát, nem tudott egységesen fellépni. Felteszi a kérdést, hogy most tud-e a TT többségi véleményt kialakítva előrelépni? A gazdasági gondok forrását a klinikumban látja. A központi elvonás okozza az ellehetetlenülést, mivel az megközelíti az OEP bevételek 10%-át. Ráadásul kettős elvonás alakult ki, hiszen az OEP bevételből kell eltartani a KK vezetését is. Ennek a kettős vezetésnek a megszüntetése valószínűleg önmagában is megállítaná a további eladósodást. Ehhez járul még az is, hogy a klinikák az optimális működési szint alatt vegetálnak. A működési struktúránkkal kapcsolatban fölveti, hogy a centrum rendszere lejáratódott. Nagyon rossznak tartja azt a széttagoltságot, hogy a gazdasági döntések a rektor szintjén és a szakmai döntések pedig a klinikumban történnek. A felelősséget illetően kifejti, hogy az egyetem soha nem engedte a klinikumot autonóm módon működni. Szükségesnek látja, hogy a TT kidolgozza a kibontakozás tervét.

Bódis József rektor reagálása: Egyetért Bellyei Árpád hozzászólásával. A gazdasági problémák és a rendőrségi vizsgálatok miatt azt javasolta Gábriel Róbert rektor úrnak, hogy az átadás-átvétel folyamatát független testület felügyelje. Gábriel Róbert ezzel nem értett egyet. Amint az aktuális adatokat tisztázni lehet, Bódis József azokat közzé kívánja tenni. A TT mindenfajta segítségének örülne. Megismerteti az aktuálisan is-

mert számadatokkal a TT-t: az egyetem adóssága 5,9 milliárd Ft, a készpénzállománya 2,45 milliárd Ft, az 5,9 milliárd Ft-ból 1,5 milliárd a pályázatok megelőlegezéséből fakad. Más egyetemek a pályázatokból bevételhez jutnak, nálunk ez kiadást jelent. Jelenleg 14 milliárd Ft-nyi pályázati pénz megy át az egyetemen úgy, hogy ebből az egyetem nem részesül. Olyan szabályozást

kíván bevezetni, hogy a pályázatból az egyetem is részesüljön. A részleteken még dolgoznak, más egyetemeken ez 5-10% között. Ebből az összegből meg lehetne teremteni a pályázatok előfinanszírozását. Az integrációnk után volt időszak, amikor 21%-os volt az egyetem által érvényesített elvonásunk, de a legalacsonyabb is 17% körül mozgott. Az OEP bevételből maximálisan 9,67% lehet a központi elvonás, az ez évi messze 10% fölötti. A hivatalos egyetemi belső adósságunk 9,9 milliárd Ft. Nem szabad elfelejteni azonban, hogy 3 évvel ezelőttig messze 10% fölötti volt a klinikumból az elvonás és ezekből az összegekből szépen fejlesztették az egyetem egyéb részeit. Ezeket az összegeket, amelyek meghaladták a törvény által engedélyezett elvonási arányt, összeszámoltatja rektor úr, a 9,9 milliárdból levonatja és az így kapott maradék a valós belső adósságunk. Becslése szerint a valós belső adósságunk 4 milliárd Ft lehet. Ezt az összeget egy kvázi belső bankban kell majd kezelni és így el lehet érni a további tevékenységhez szükséges bizalom légkörét. Sajnos a klinikum finanszírozásának alakulása egyelőre nem látható, bár átütő változás nem is várható. Talán egyhavi többletfinanszírozás lehetséges, ami a KK vonatkozásában 1,5-1,7 milliárd Ft többletbevételt eredményezhet és ez nullszaldós egyenleghez vezethet. Az egyetem minden karának van gazdasági szervezete, kivéve a KK-t. Ezt abnormális helyzetnek tartja egy 22 milliárd Ft-tal gazdálkodó szervezet esetében és meg is kívánja változtatni. Nem tartja jónak, hogy a gazdasági főigazgatóságon 600 ember dolgozik. Kétségtelen, hogy nem egyszerű 14 milliárd Ft-nyi pályázati pénz és másik 20 milliárd Ft-nyi egyéb összeg kezelése, azonban a PTE-n egy számla ügyintézése 4000 Ft-ba kerül.

Kosztolányi György hozzászólása: Gratulál rektor úrnak. Kiemeli az önkritikai hang fontosságát. Javasolja, hogy mindenki gondolkozzon el azon, amit Jobst Kázmér mondott. A rendőrségi és bírósági ügyek azt a látszatot keltik, hogy ha ezek lezárulnak, akkor utána minden rendben lesz. Úgy látja, hogy utána sem lesz minden rendben, abban az értelemben, hogy egyetemünkön például a kutatás helyzete ettől nem javul meg gyökeresen. A TT-nek elsősorban a morális gondokat kell feltárni, mert e nélkül nincs kilábalás. Nem helyes az állandó visszafelé mutogatás, mint azt például Ferenczi Józseffel kapcsolatban egyesek teszik. Az ő gazdasági elképzeléseit, beszámolóit annak idején kivétel nélkül mindenki elismeréssel fogadta, amit finoman szólva nem lehet elmondani az elmúlt időszakban született egyetemi dokumentumokról. Azt javasolja, hogy az egyetemi középgeneráció véleményét is ismerjük meg, és a HÖK ügyekről is tájékozódjunk. A fiataloknak nincs fórumuk. Úgy látja, hogy a professzorok között eluralkodott az indolencia. Azzal fejezi be hozzászólását, hogy a morális megújulást nem lehet halogatni.

Bauer Miklós elnök úr megkérdezi, hogy milyen konkrét intézkedések szükségesek a jelenlegi helyzetben?

Szekeres Júlia hozzászólása: Nagyon fontosnak tartja Dóczi Tamás levelét, de véleménye szerint mindezek a TT kompetenciáján kívül esnek. Egyetlen személy tud ezekben az ügyekben intézkedni, a rektor. Javasolja, hogy rektor úr állítson fel egy tervet arról, hogy mikor kaphatunk ezekre a kérdésekre választ. Amikor megkaptuk a kérdésekre a választ, csak akkor tudjuk kidolgozni azokat a lépéseket, amelyek előreviszik az ügyünket. Rámutat, hogy a pályázatokból már eddig is elvontak 15%-ot rezsire és 2%-ot kezelési költségre. Így a rektor úr által említett alap ebből már fedezhető is. Korábban a már megnyert OTKA és ETT pénzeket a megérkezésükig az egyetem megelőlegezte, mostanában ez nem így van, ami lehetetlenné teszi a folyamatos kutatást és ezért ezen változtatni kellene.

Kilár Ferenc hozzászólása: Megkérdezi, hogy valóban ilyen súlyos a helyzet, mint ahogy rektor úr leírta? Arra is rákérdez, hogy mik rektor úr tervei a problémák megoldására? Mik az elképzelései a következő kutatóegyetem pályázatot illetően? Hol lehetne új kutatócsoportokat felállítani?

Molnár Dénes hozzászólása: Indulatmentesen kell szembenézni a gondokkal, és higgadtan kell nekiállni a megoldásnak. Itt az ideje a morális megújulásnak, de ez hosszú folyamat lesz. A gazdasági kérdés megoldása nem a TT feladata. A kutatóegyetem problémájával való foglalkozás mindenképpen a TT feladata lenne.

Seress László hozzászólása: Új helyzet állt elő azzal, hogy az új rektor a TT tagjaként részt vesz a vitában. Fontos szerepe van a problémák megoldásában a kar vezetésének is. Elolvasta az egyetem jövőjéről szóló dokumentumot, amit a KK vezetése is aláírt. A Gazdasági Tanácsnak is nagyon intenzíven foglalkoznia kellene ezzel a dokumentummal. Elemezni kellene, hogy a problémák kialakulásában kinek mennyi a felelőssége. Javasolja, hogy rektor úr bízza meg az illetékeseket azzal, hogy foglalkozzanak ezzel a dokumentummal. Javasolja továbbá, hogy rektor úr helyezze vissza a TT-t jogaiba, amiben egykor volt. Figyelmeztet arra, hogy a rektor a hatalmából annyit adhat át, amennyit akar. Hiányzik a karok önállósága, és így nincs megnevezve az sem, hogy miért felel a dékán. Nehezményezi, hogy a rektor megteheti, hogy a kari szervezetek által megszavazott intézetvezetőt vagy dékánt nem nevezi ki. A hatalom megosztására hív fel. Örül, hogy Jobst Kázmér is eljött a TT ülésére, hiányolja viszont Papp Lajost és úgy vélekedik, hogy amikor ilyen nagy a baj, akkor őneki is a TT ülésén lenne a helye, mint minden olyan személyiségnek, aki a környezetére hatással lehet.

Jobst Kázmér hozzászólása: Felhívja a figyelmet arra, hogy nem esett még szó arról, mi az egyetem feladata: ez pedig az ifjúság nevelése. A jelenlegi krízis negatív például szolgál harmincezer diák számára.

Mindenki el tudja képzelni, mit éreznek a diákjaink. Azt javasolja, hogy rektor úr az egyetemi lapokban írjon a megtörtént határozott lépésekről, hiszen ezt érzékelve a hallgatóság is nyugodtabban tekinthet a jövőbe.

Szolcsányi János hozzászólása: Levelet írtak az akadémikusok rektor úrnak. Felhívja a figyelmet arra, hogy az ÁOK csak egyik kara a sokkarú egyetemnek, nem vállalhatjuk magunkra ennek az egész problémahalmaznak az összes felelősségét. Vannak karok, akik úgy fogják fel a jelenlegi botrányt, hogy mindenért az ÁOK és a KK a felelős, hiszen a hiányok miatt a többiek nyújtanak nekik kölcsönt. Ezek a körülmények késztették arra, hogy kezdeményezőként fellépve, akadémikus társaival közösen aláírják a már említett, rektor úrnak címzett levelüket. Fontosnak tartották, hogy Dóczi Tamás levelével hivatalosan is foglakozzon az egész egyetem, és utána rektor úr az akadémikusokkal is megtárgyalja a teendőket. Az akadémikusok kifogásolják, hogy az egyetem nem támaszkodik kellőképpen rájuk. A kutatóegyetem pályázat kialakításában is sokat tudtak volna tenni, olyan információk birtokában vannak, amelyek révén segíteni tudnak. Felszólít arra, hogy a döntésekkor mindig a minőséget preferálják! Igazgatói kinevezéskor mindig a legjobbat kell idehozni. Figyelni kell a fiatalokra és az emeritus professzorok véleményére is.

Bauer Miklós elnök úr hozzászólása: Magát a kutatóegyetem rendszerét kifogásolja ismételten. A jelenlegi helyzettel való visszaélést szentesít a kutatóegyetem rendszere. Mindezektől függetlenül nekünk mindent meg kellene tennünk annak érdekében, hogy fejlődjünk. Másik megjegyzésében hangsúlyozza, hogy a jelenlegi rendszer helyett kari gazdálkodásra való áttérésre van szükség. Ebbe beleértendő, hogy a klinikum legyen része az ÁOK-nak, és azért is a dékán feleljen.

Sümegi Balázs hozzászólása: Nagy erőfeszítések árán egyetemünk néhány karának tudományos teljesítményét felmérte és a honlapra kitetette, amit ismeretlenek sürgősen eltávolítottak. Fel kell mérnünk, hogy hol állunk. Amennyiben az összes tudományágat vizsgáljuk, akkor Debrecen és Szeged hozzánk képest hozzávetőlegesen kétszeres teljesítményt mondhat magáénak. Akkor viszont, ha csak az orvos-biológiai tudományokra szűkíti a kört, Debrecen 10%-kal és Szeged a Biológiai Központ révén valamivel többel előz meg bennünket. Tehát az ÁOK versenyképes. Ugyanezt a felmérést egyetemünk valamennyi karán el kell végezni, az eredményt nyilvánossá kell tenni és utána el kell gondolkozni, hogy milyen irányba kell haladni. Mindenképpen motiválni kell a fiatalokat arra, hogy a tudományos tevékenységet magasabb szinten műveljék.

Vereczkey Lajos hozzászólása: Fontosabbnak tartja a morális gondokat, mint a gazdasági problémákat. Emlékeztet az egyetem gazdasági vezetőinek feltételezett visszaéléseire és a professzorok elbocsájtására. Ezek nyomán milyen a mi professzori társaságunk szelleme? teszi fel a kérdést. Különösen kifogásolja az ezek körüli hallgatást, az erkölcsi integritás és a szolidaritás hiányát. Ismerteti a 65 éves korukban nyugdíjazott professzorok ügyének állását, az előző rektor úrral lezajlott tárgyalásaikat, melynek során a nyugdíjazottak és előző rektorunk is megegyezésre törekedett. Nagyon rossz jelnek tartja, hogy ezeket az ügyeket senki sem vetette föl. Bízik rektor úr bölcsességében és hatékony intézkedésében.

Zámbó Katalin hozzászólása: Kifogásolja, hogy a kari ünnepségeken nagyon kevés professzor jelenik meg. Javasolja, hogy például a diplomaátadáskor a professzorok testületileg jelenjenek meg.

Bauer Miklós elnök úr emlékeztet arra, hogy valamikor az szerepelt a kari működési szabályzatban, hogy a professzor köteles az egyetemi rendezvényeken megjelenni. Amennyiben ez a mostaniban nem szerepel, akkor be kellene iktatni.

Schneider Imre hozzászólása: Méltatja rektor úr tájékoztatóját. Hozzászólásában leírja a Bőrgyógyászati Klinika jelenlegi helyzetét. Hamarosan hét éve, hogy a Bőrgyógyászati Klinikának nincsen kinevezett tanszékvezető egyetemi tanára. Kéri rektor úr segítségét ebben az ügyben. Nagyon nagy bajnak tartja azt, hogy a Bőrgyógyászati Klinikáról a szövettani labort elvitték. A gyógyításhoz, az oktatáshoz és a kutatáshoz is szüksége van a bőrgyógyászatnak erre a laborra.

Két írásbeli megkeresést ismertet a TT titkára.

Bajnóczky István nem tudott eljönni a TT ülésére, ezért írásban fejtette ki véleményét. Levelében köszönti rektor urat. Vélemény szerint a TT-nek állást kell foglalnia az egyetemünkön történtekkel kapcsolatban és megdöbbenésünknek kellene hangot adni. Erkölcsi jóvátételként a büntetőeljárásokon túl mindenki esetében, akinél a gyanú felmerül, de bűncselekmény hiányában a bíróság felmentést ad, fegyelmi eljárást javasol. Egyetért Dóczi Tamás levelével abban is, hogy „erkölcsi helyreállítási terv" szükséges.

Szeberényi József levele: Egyetért Dóczi Tamás levelével, hogy karunk súlyos válságot él át. Ennek a válságnak egyik elemével, a hallgatói önkormányzattal kapcsolatban írta meg levelét. Arra kéri dékán urat, hogy tájékoztassa a TT-t a következő kérdésekben: 1. Hogyan történik a HÖK kari tanácsi küldötteinek választása, erről a jegyzőkönyvezés és a kari ellenőrzés? 2. Mi az oka, hogy ezeknek a küldötteknek a tanulmányi átlaga alacsonyabb, mint az össz-átlag? 3. Miért nem kooptálta a kari vezetés a HÖK és az Angol/Német Program Hallgatói Tanács megegyezése szerinti nyolc hallgatót a Kari Tanácsba? 4. A Kari Tanács két jelenlegi angol hallgatói képviselőjét ki választotta? Javasolja, hogy a PTE vezetése vizsgálja ki a HÖK-kel kapcsolatos problémákat és javasolja azt is, hogy a TT kezdeményezze, hogy a felsőoktatási törvény úgy szabályozza a helyzetet, hogy a hallgatók csak az őket érintő ügyekben szavazhassanak.

Miseta Attila dékán úr reagálása: Először is megköszöni a TT-nek a dékánválasztással kapcsolatban kapott támogatást és mindenki támogatására számít dékáni munkája során. Szeberényi József levelére a következőkben reagál: 1. A HÖK küldötteinek választása a PTE EHÖK szenátus által elfogadott választási szabályzata szerint történik. Bizonyos nézeteltérések voltak hallgatói frakciók között, amelyeket azonban Gábriel Róbert rektor úr személyesen rendezett. Az ezzel kapcsolatos levelezés nincs birtokában, ennek hiányában továbbiakat nem tud mondani az első kérdésre. 2. Nem tudta, hogy a HÖK küldöttek tanulmányi átlaga gyengébb, mint az össz-átlag. Nem gondolja, hogy a HÖK-választásokkor a tanulmányi eredményre vonatkozó kritériumot kellene felállítani. 3. Ő volt az, aki az említett, a HÖK és az idegen nyelvű hallgatók képviselőiből álló tanácskozást segítette és a megállapodást előtte írták alá. Ezt a megállapodást az EHÖK nem fogadta el. Az EHÖK új elnökének ígérete szerint talán a közeljövőben sor kerülhet törvényes megoldásra, bár az EHÖK azzal érvelt, hogy más hazai egyetemeken kisebb az idegen nyelvű hallgatói képviselői részvétel. 4. Egy törvényes, ámde rendkívül elhúzódó választási folyamat révén (a hallgatói választók minimum létszámának elérését kellett megvárni) került be az említett két hallgató. Nem tud arról, hogy bármilyen törvénytelenséget tártak volna fel a HÖK-kel kapcsolatban, csak média hírek keringenek erről. Természetesnek tartja, hogy a HÖK szerepének újraszabályozásával kapcsolatban az egyetemek is tehetnek javaslatokat.

Szeptember 19-e után, dékáni működése során maximálisan támaszkodni kíván a TT tanácsaira. Nyitott arra is, hogy a Seress

László által javasolt, a TT-vel kapcsolatos SzMSz módosításokat megindítsa. A sokak érdeklődésre számot tartó kérdésekben nyilvános dékáni tanácsot akar tartani, amire a TT tagjait is várja. Egyetért azzal, hogy az egyetemi rendezvényeken jelen kell lenni a professzoroknak. Egyetért Bellyei Árpád hozzászólásával. Az ÁOK és a KK viszonyának rendezése során semmilyen olyan kezdeményezést nem fog támogatni, ami a Kar egységét megbontaná. Előtte meg kell ismerni a kormányzati és a rektori terveket. Ezekkel összhangban akar a jelenlegi struktúrán módosítani.

Az idő előrehaladott volta miatt *Bauer Miklós elnök úr* Szeberényi József korábban jelzett hozzászólásával kívánja bezárni a hozzászólások sorát. A TT ezzel egyetért.

Szeberényi József hozzászólása: A HÖK működésének kivizsgálását szorgalmazza, mert négy kérdése közül háromra nem kapott kielégítő választ.

Bódis József rektor úr összefoglalója: A többször előkerült „Hogyan tovább PTE" dokumentum nem a PTE dokumentuma, hanem egy elemzés, amiben vannak hasznosítható elemek is. Ez is része lehet az átadás-átvétel folyamatának. A HÖK szerepe is többször előjött. Nem lehet a hallgatóság szerepét egysíkúan megközelíteni. Lehet bírálni egyes HÖK vezetők akcióit, de nem lehet ezt általánosítani a hallgatóságra. Rektor úr úgy véli, hogy a hallgatóság támogatja a törekvéseit. Ugyanakkor aláhúzza, hogy a rektorválasztások kapcsán semmilyen törvénytelenség nem történt, és ezért óva int a HÖK megbélyegzésétől. Magasnak tartja a hallgatói arányt az Egyetem döntéshozói szervében, a szenátusban. A felsőoktatási törvény módosításában 10%-ra kívánják csökkenteni a hallgatók létszámát.

A kutatóegyetemi pályázat ismét kiírásra kerül, amit meg tudunk pályázni. Rektor úr is hangsúlyozza, hogy az ÁOK teljesítménye nem rossz, de sajnos vannak gyengébb karaink is.

Mindenképpen morális megújulás kell, de ez nem csak a rektori szinten szükséges, mindenkire igaz ez.

Vereczkey Lajos hozzászólására nem akar reagálni, mert nem akar az előző vezetésre mutogatni.

A Seress László által javasolt kari függetlenség a jelenlegi Felsőoktatási Törvényből fakadóan nem kivitelezhető, így hiába a decentralizáció híve rektor úr. Meggyőződése szerint, ha ebben az évben független egyetemként működünk, akkor nem lenne hiányunk. Az ÁOK, a KK és az ETK durván 3 milliárd Ft-ot fizet be évente az egyetemi központi költségvetésbe. Nyilvánvalóan ebből fakad a hiányunk. Sőt az átoktatás finanszírozása tekintetében is lehet mit javítani.

Bauer Miklós elnök úr megköszöni mindenki hozzászólását, rektor úr szavait és egyéb megjegyzés híján az ülést bezárja.

Pécs, 2010. szeptember 26.

Wittmann István
a TT titkára

Megnyílt a könyvtár két felújított olvasóterme

Örömmel tudatjuk tisztelt olvasóinkkal, hogy szeptember 13-a óta ismét a szokásos nyitvatartással, hétköznap 8.00-tól 21.30-ig, szombaton 9-től 13-ig várja önöket könyvtárunk két felújított olvasóterme. A jelenlegi helyén 1971 óta működő intézményben a festésen és a műanyagpadló cseréjén kívül teljes felújítás nem történt, így az mára elengedhetetlenül szükségessé vált. Mivel máshol lesz a főbejárat és a könyvtárközi kölcsönzés, meg kell fordítani a könyvszállító liftet, a kivitelezés sajnos a vártnál tovább tart. Azért, hogy a hallgatók kulturált körülmények között tanulhassanak, a szükséges tankönyvekből, addig is amíg a teljes nyitásra sor kerül, munkatársaimmal – szombati plusz munkával – berendeztük az elkészült olvasótermeket.

Amint a munkálatok – reményeink szerint most már tényleg hamarosan – teljesen elkészülnek, arról újfent hírt adunk Önöknek. Gondolom, a szép új könyvtári környezet mindannyiunk megelégedésére szolgál majd. „Étvágygerjesztőül" mutatunk néhány képet a két felújított olvasóteremről. Szeretettel várjuk Önöket könyvtárunkban!

Kiss Tamás
könyvtáros

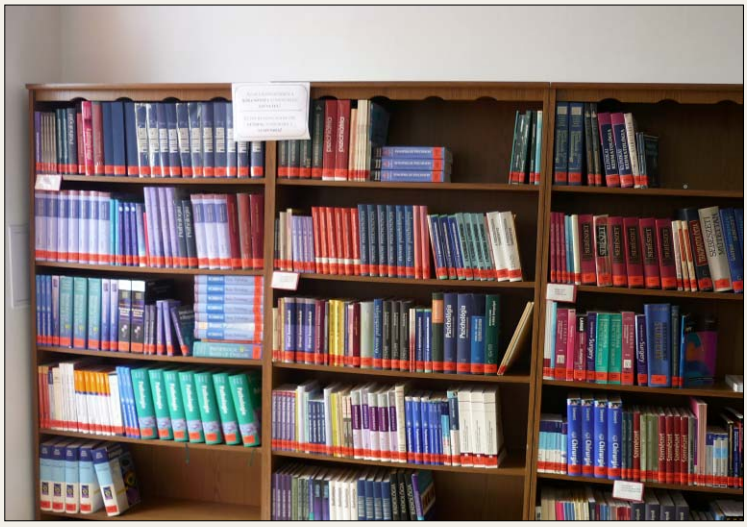

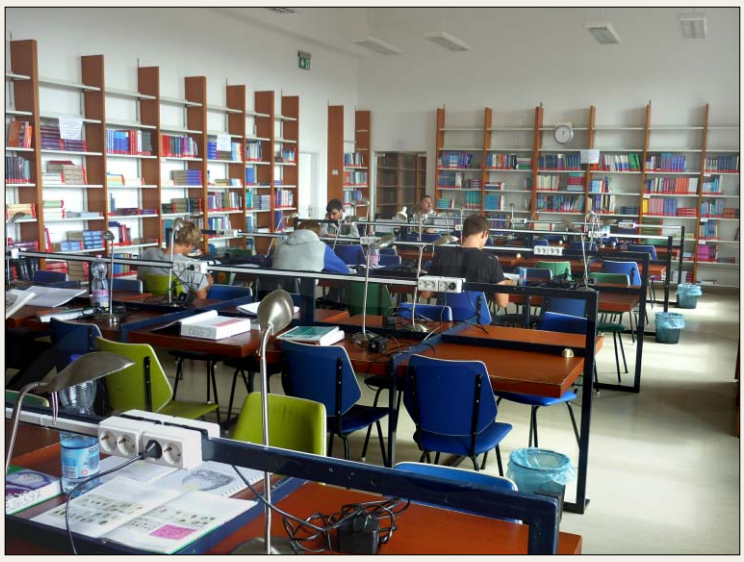

A Doktori Tanács ülése

2010. július 2.

1. Aktuális ügyek

1/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Mánfai Balázs II. éves Ph- hallgató (Szívgyógyászati Klinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2010. szeptember 1-től 2011. augusztus 31-ig, tekintettel arra, hogy tanulmányútra utazik az USA-ba. Kérését a DT támogatja.

Vig Andrea Teréz II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányait egy éves halasztás után, 2010. szeptember 1-től folytatja. Kérését a DT tudomásul veszi.

Jakobik Viktória III. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) programváltoztatási kérelme dr. Molnár Dénes egyetemi tanár programjából dr. Decsi Tamás egyetemi tanár programjába történő regisztrálás. Kérését a DT támogatja.

Dr. Perjés Péter Ábel II. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) 2010. január 12-23. között részt vett és sikeres vizsgát tett a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Kara által szervezett „Laborállat-tudomány és állatvédelem" című tanfolyamon, ezért kreditpont beszámítását kéri. A DT 3,5 kreditpont beszámítását engedélyezi.

1/b Levelezős PhD-hallgatók ügyei

Dr. Marko Saric és Varga Sándor levelezős hallgatók (BIOTECONT Kft. – Biológiai Intézet) nyilvántartásból történő törlése tekintettel arra, hogy nem kívánják tanulmányaikat folytatni. A DT az eset minden körülményét figyelembe véve nevezettek PhD-státuszát megszünteti és őket a nyilvántartásból törli.

Dr. Farkas József I. éves levelezős PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2010. szeptember 1-től 2011. augusztus 31-ig, tekintettel arra, hogy tanulmányútra utazik Japánba. Kérését a DT támogatja.

Dr. Jávorházy András I. éves levelezős PhD-hallgató (Patológiai Intézet – Urológiai Klinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2010. szeptember 1-től 2011. augusztus 31-ig. Kérését a DT támogatja.

Szentes Veronika I. éves levelezős PhD-hallgató (Győr – Szívgyógyászati Klinika) 2010. március 26-27. között részt vett és sikeres vizsgát tett a Családorvostani Intézet és a Farmakológiai Intézet által szervezett Good Clinical Practice tanfolyamon, ezért kreditpont beszámítását kéri. A DT 2 kreditpont beszámítását engedélyezi.

Szabó Szilvia (ETK) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Emődy Levente egyetemi tanár által vezetett PhD- programhoz (témavezető: dr. Kerényi Mónika egyetemi docens). Kérését a DT támogatja.

Dr. Ittzés Balázs (AITI) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Emődy Levente egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Kerényi Mónika és dr. Bátai István egyetemi docensek). Kérését a DT támogatja.

Dömötör Dóra (Ekofutur Környezettechnológiai Termelő és Szolgáltató Kft.) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Emődy Levente egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Schneider György egyetemi adjunktus). Kérését a DT támogatja.

Dr. Nemes Zsuzsanna (I. Belklinika - Infektológia) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Emődy Levente egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. Kérését a DT támogatja.

Dr. Molnár Judit Ráhel (Győr) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Oláh Attila egyetemi tanár). Kérését a DT támogatja.

Dr. Révész Zsolt (Budapest) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Gulyás Gusztáv c. egyetemi tanár). Kérését a DT támogatja.

Dr. Vojcek Ágnes (Gyermekklinika) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Pajor László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. Kérését a DT támogatja.

Dr. Benkő Tamás (Urológiai Klinika) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Pajor László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Farkas László egyetemi tanár, dr. Pytel Ákos egyetemi adjunktus). Kérését a DT támogatja.

Dr. Édel Zsófia (II. sz. Belgyógyászati Klinika – Nephrológiai Centrum) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Nagy Judit egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Wittmann István egyetemi tanár). Kérését a DT támogatja.

Dr. Ivanova Enikő (II. sz. Belgyógyászati Klinika – Nephrológiai Centrum) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Nagy Judit egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Wittmann István egyetemi tanár). Kérését a DT támogatja.

Pernecker Tivadar (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Fischer Emil egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Dévay Attila egyetemi docens). Kérését a DT támogatja.

Dr. Ottóffy Gábor (Gyermekklinika) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Molnár Dénes egyetemi tanár által vezetett PhD programhoz. Kérését a DT támogatja.

Dr. Aschermann Zsuzsanna (Neurológiai Klinika) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Komoly Sámuel egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Nagy Ferenc egyetemi magántanár). Kérését a DT támogatja.

Dr. Schvöller Mónika (Szemészeti Klinika) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Komoly Sámuel egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Biró Zsolt egyetemi tanár). Kérését a DT támogatja.

Dr. Petrus Izabella (I. Belklinika) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Kellermayer Miklós egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Miseta Attila egyetemi tanár és dr. Sárosi István egyetemi docens). Kérését a DT támogatja.

Dékány András (Kaposvár) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Barthó Loránd egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. Kérését a DT támogatja.

1/c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Ács Péter egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) kettős témavezetésének kérése: dr. Komoly Sámuel egyetemi tanár mellett dr. Kálmán Bernadett (USA). Kérését a DT támogatja.

Dr. Szántó Ildikó egyéni felkészülő (Fogászati Klinika – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) kettős témavezetésének kérése: ifj. dr. Gallyas Ferenc egyetemi docens mellett dr. Olasz Lajos egyetemi tanár. Kérését a DT támogatja.

Dr. Mike Andrea egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) témaváltoztatási ké-

relme. Az új téma címe: Kognitív teljesítmény tanulmányozása sclerosis multiplexben neuropszichiátriai módszerek és mágneses rezonancia képalkotó eljárások segítségével. Témavezetője dr. Illés Zsolt egyetemi docens. Kérését a DT támogatja.

Dr. Szalma József egyéni felkészülő (Fogászati Klinika) témaváltoztatási kérelme. Az új téma címe: Diagnosztikai eljárások prediktív értéke a dento-alveolaris sebészetben. Témavezetője dr. Olasz Lajos egyetemi tanár. Kérését a DT támogatja.

Dr. Vető Sára egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Hocsák Enikő egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Kiss Katalin egyéni felkészülő (Gyermekklinika) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Horvatovich Katalin egyéni felkészülő (Genetikai Intézet) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Markó Lajos egyéni felkészülő (II. Belklinika – Nephrológiai Centrum) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Koreny Tamás egyéni felkészülő (Ortopédiai Klinika) PhD-szigorlata 2010. április 28-án summa cum laude eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Horváth Gabriella egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) PhD-szigorlata 2010. május 12-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Czeiter Endre egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) PhD-szigorlata 2010. május 12-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Kövesdi Erzsébet egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) PhD-szigorlata 2010. május 12-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Ajtay Zénó egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) PhD-szigorlata 2010. május 18-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Járomi Luca egyéni felkészülő (Orvosi Genetikai Intézet) PhD-szigorlata 2010. május 26-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Kenyeres Péter egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) PhD-szigorlata 2010. június 3-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Kiss Pál Péter egyéni felkészülő (Budapest – Szívgyógyászati Klinika) PhD- szigorlata 2010. június 18-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. László Kristóf egyéni felkészülő (Élettani Intézet) PhD szigorlata 2010. június 23-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Jakus Péter egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének védése 2010. április 22-én 92 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Nagy András Dávid egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének védése 2010. április 26-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Faluhelyi Nándor egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének védése 2010. május 12-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Ghosh Subhamay egyéni felkészülő (AITI – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) értekezésének védése 2010. június 2-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Bán Ágnes egyéni felkészülő (Fogászati Klinika – Farmakológiai Intézet) értekezésének védése 2010. június 16-án 100 %-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Fittler András egyéni felkészülő (Gyógyszerészeti Intézet) értekezésének védése 2010. június 17-én 100 %-os eredménnyel megtörtént.

Radnai Balázs egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének védése 2010. június 24-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Farkasfalvi Klára egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) értekezésének védése 2010. június 28-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Kónyi Attila egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) értekezésének védése 2010. június 28-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Tészás Alexandra egyéni felkészülő (Orvosi Genetikai Intézet) értekezésének védése 2010. június 29-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Ajtony Csilla egyéni felkészülő (Szemészeti Klinika - Idegsebészeti Klinika) értekezésének védése 2010. június 30-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Faludi Réka egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) értekezésének védése 2010. július 1-jén 96 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

2. Egyebek

– *Dr. Molnár Dénes* programvezető dr. Hermann Róbert egyetemi docenst témavezetőként szeretné szerepeltetni a doktori programjában. A téma címe: Gén-környezet kölcsönhatások diabetesben és egyéb endokrinológiai kórképekben. Kérését a DT támogatja.

– *Dr. Illés Tamás* egyetemi tanár a Klinikai Orvostudományok Doktori Iskolában belül „Mozgásszervi klinikai tudományok" című doktori program indításának engedélyezését kéri. A külső bírálók kijelölése megtörtént.

3. PhD felvételi: A szabályzatban előírtak alapján a szóbeli elbeszélgetés 2010. június 23.–2010. június 28. között lezajlott. Az EDB ülésen az ÁOK részére 27 fő felvételét engedélyezték. Az állami ösztöndíjas PhD-tanulmányaik (36 hónap) befejezése előtt a képzésből kilépett hallgatók helyére 2 fő felvételét engedélyezte a DT. A kar által biztosított keret terhére 3 hallgató, az FP 7 SmART programkeret, és a FAGCENTR projekt terhére 1-1 fő került felvételre. Két határon túli magyar pályázó az elért pontszáma alapján felvételt nyert a PTE ÁOK PhD-képzésére, de tanulmányaik megkezdésének alapfeltétele a képzéshez szükséges anyagi fedezet biztosítása.

Dr. Fischer Emil
egyetemi tanár
a PTE ÁOK Doktori Tanácsának elnöke

Tisztelt Olvasók!

Csorba Győző – akinek színes poétai palettáján a mély érzésű szerelmes verstől a filozofikus költeményekig mindent megtalálhatunk, sőt humorát is gyakran megcsillantja, akár egy balatoni élmény kapcsán: „Szigorú rendeletbe kéne adni, hogy kinek mit van joga mutogatni.” (Javaslat) –, immár 15 éve halott. Pécs hűséges költőjének emlékét, örökbecsű művein kívül, a Tudásközpontban emlékszoba, valamint internetes honlap: *www.csorbagyozo.hu* is őrzi.

Kiss Tamás
könyvtáros

ŐSZI KERT

Ami a föld felett maradt,
az élet periszkópja csak.
Az élet lent a föld alatt
az elmúlás ellen halad.

FORDÍTOTT KÍGYÓ

Amit én nyögve keseregve
te azt félkézzel és nevetve

A dolgok sokszor azt hiszem már
szolgálni gyűlnek lábaidnál

S mint a mesében ha kimondod
megoldódik hipp-hopp a gondod

Ha ölsz is amit ölsz az állat
cinkos csöndben múlik ki nálad

Törvényeid csak a tiéid
ha ellesik akkor sem értik
akkor is mint nekem magamnak
mindenkinek titok maradnak

Lám több mint húsz év napja-éje
bonckéses búvár szenvedélye
lassú szemlélődő nyugalma
forgó hajszája gyűrt unalma
ünnepe lucska tisztasága
öledből nőtt három virága
élet midőn oly egy lehettünk
hogy csak húsunk le nem vetettük -

Mennyit tanultam én azóta
ég-föld-pokol bősz firtatója

Nyílt ablak és ajtó előttem
fény ömlött szét a vaksötétben

Hány dúvadat domesztikáltam
s ma füttyszóra nyaldossa lábam

Több mint húsz éve csak veled nem
semmire veled nem mehettem

Fordított kígyó ki a bőrét
vedlés helyett növeszti hétrét

Erős dajkám ki esteledve
kész bizton kész az új szerepre
s pislákoló szememre nézve
majd fölvesz karja bölcsejébe
fölvesz haját arcomra szórja
s fülembe zsondul altatója.

AZ ÖREG MILTON

Ó, látomásom! A bukás után,
akkor se hittem volna, álmaimban
se hittem volna ezt a gyatrulást.

Nem arról van szó, hogy a nagyszerű
Sátánt reméltem megtalálni a
siralmas bűnösök bandáiban,
s hogy a naplelkű angyalt, Rafaelt
kerestem a vallásos egyletekben
vagy a papok között, s még azt se vártam,
hogy Ádám-rangú lényeket lelek
a szürke nyüzsgésben.
De ennyi korcsot,
ilyen szutykos-kicsiny kókler-hadat,
mely a hatalom morzsalékain
civódva a hatalmasok mosoly-
ringy-rongyait vadássza, hogy belőlük
zsandár-öltönyt varrasson, és amely
nem kétszínű, de hetvenhét szinű,
s mellet-döngetve váltogat hitet;
s ilyen türelmes birkákat, akik
nemcsak megnyírni engedik maguk,
hanem a nekik lökött keserű
füvet is lelkes hálával zabálják -
haj, ennyi korcsot!
Túl az édenen
összébb ment a világ, kiűzetés
lett az én sorsom is. Menny és Pokol
térségein ki biztosan mozogtam,
s Turkesztántól Rómáig, Mexikóig:
ma ágy és asztal közt is csak botorgok.

Vak vagyok: bírhatlan-sok volt a fény.
De jobb így, új mocskot nem láthatok,
s a régit meg kimossa tán belőlem
a belső tündöklés, hogy csak nevessem
a teremtés e gyönyörű hibáit,
lányaim, kik naponta meggyaláznak,
nevessem, hogy fázós ebként kucorgok,
s a szomszéd fűszeres lett kényuram.

Dr. Jobst Kázmér professzornak *dr. Németh Péter* dékánhoz és *dr. Éger Istvánhoz,* a Magyar Orvosi Kamara és az Orvosok Lapja szerkesztőbizottságának elnökéhez írt levelét közöljük.

Pécs, 2010. június 29.

Dr. Németh Péter
Dékán úrnak
PTE ÁOK Dékáni Hivatal
Pécs, Szigeti út 12.

Tisztelt Dékán Úr!

Lehet, hogy nyitott kaput döngetek, de nincs tudomásom arról, hogy az orvoskar vagy az egyetem egésze szervezett formában gyűjtést kezdeményezett volna az árvízkárosultak javára. Pálinkás József, az MTA elnökének javaslatára az akadémikusok egy havi tiszteletdíjukat ajánlották fel, ezen belül kiemelten az Akadémia vezető testülete. Úgy gondolom, nemcsak a kar szociális érzékenységét bizonyítaná, de ugyanakkor az egyetem egészét elmarasztaló közelmúlti eseményeket némileg tompítaná is egy ilyen egységes fellépés.

Javaslatom volna, hogy az orvoskar részéről az MTA doktorai ajánlják fel egy havi doktori tiszteletdíjukat és ennek megfelelő összeggel járuljanak hozzá a nem akadémiai doktor professzorok is. Ezt a javaslatot hatásosan összegyetemi szinten kellene realizálni a rektori vezetésnek. Mindez természetesen nem zárja ki, hogy az egyetem oktatói belátásuk szerint anyagilag hozzájáruljanak a gyűjtéshez.

Dékán úr döntésében bízva küldi üdvözleteit
Jobst Kázmér

Dr. Éger István
az Orvosok Lapja
szerkesztőbizottságának elnöke
Budapest, Istenhegyi u. 29.

Tisztelt Elnök Úr!

Mint régi kamarai tag, rendszeresen megkapom az Orvosok Lapját. Az évek során feltűnt, hogy ennek a tartalmi része jórészt a gyakorló orvosok, klinikusok problémájával foglalkozik. Ez nem is meglepő, ha a szakmai szerkesztőbizottság tagjait szemügyre veszem: valamennyi neves klinikus, egyetemi tanár. Ugyanakkor szemet szúr, hogy a diagnosztikus szakmák, a radiológia kivételével nincsenek képviselve. Pedig úgy gondolom, hogy a gyógyító tevékenység első lépcsőjében e szakmáknak döntő jelentősége van. Átgondolva a patológusokat, a klinikai laborosokat, immunológusokat, valamennyinek nem egy, de több akadémikus képviselője is van, így nem volna zavaró, ha nemcsak képviselőjük szerepelne a lap szerkesztőségében, hanem a lap hasábjain napi problémáik is. Ezeknek egy része ugyanis nem „hálapénzzel támogatott" szakma. Magam is közéjük tartozom, hisz 16 évig voltam patológus, 24 évig klinikai laboratóriumot vezettem. Ma pedig, mint nyugdíjas, 18 év óta a siklósi kórház laboratóriumát irányítom. Így áttekintésem van az egyetemi szféráról épp úgy, mint az ormánsági, igencsak szegény lakosság egészségügyi helyzetéről, ami nem azonos az Arany János utcai szemlélettel. Mindezt sok év után azért írom le, mert az Akadémia tagjai egy havi tiszteletdíjukat felajánlották az árvízkárosultaknak (mintegy 100 millió forint); vártam, hogy a 30 ezernél több, nem akadémikus orvos a kamara kezdeményezésére és szervezésére egységesen szintén hozzájárul és támogatja az árvízkárosultakat. Nem ez történt, és megmondom őszintén, szégyenkezem. Sok mindent el lehet mondani, de azt, hogy a magyar orvostársadalom anyagilag nincs kivételesen jó helyzetben, azt nem. Sok évtizedes tapasztalatom alapján azonban megállapíthattam, hogy általában csak kérni tudnak, de adni nem. És ha a legkisebb megszorítás történik, még az Orvosok Lapja is hangot ad ennek. Mindezt szükségesnek tartottam saját megnyugtatásomra megírni, mert közismert, hogy véleményemet mindenkor, a nehéz időkben, selyempapírba csomagolva, de elmondtam. Persze az én normáim alapvetően eltérnek a napjainkban az orvostársadalomban is sok helyütt uralkodótól.

Állítólag a római császároktól származik a mondás: Nem az az érdekes, mit kaptál, hanem ennek fejében mit adtál. E gondolattal zárom üdvözlő soraimat.

Dr. Jobst Kázmér
professor emeritus
a Siklósi Kórház Laboratórium vezetője

Levélcím: PTE ÁOK Laboratóriumi Medicina Intézet
7624 Pécs, Ifjúság u. 13.

Pécs, 2010. augusztus 24.

Dr. Éger István
Az Orvosok Lapja
Szerkesztősbizottságának elnöke
Budapest, Istenhegyi u. 29.

Tisztelt Elnök Úr!

Megkaptam levelemre küldött sorait, melyben igyekezett megmagyarázni, miért nem tudja az orvostársadalom az árvízkárosultakat egységesen támogatni, csupán a terített asztalról morzsákkal, fél millió forinttal. Régi igazság, minél gazdagabb valaki, annál jobban fogához veri a garast. Ez érvényes tapasztalatom szerint a magyar orvosok jelentős részére, akik ugyanakkor a szociális feladatokról naphosszat szónokolnak. Az elmondottak meghaladják neveltetésemből adódó humanitáriusságra vonatkozó felfogásomat.

Sajnálatos módon, bizonyára nem véletlenül, levelem első részére, a diagnosztikus szakmákra vonatkozó észrevételemre nem kaptam választ. Biztosítom, nem rejtem véka alá udvariatlanságát.

Miután a fentiekkel, az Orvosi Kamara többirányú felfogásával nem értek egyet, bejelentem, hogy kamarai tagságomat megszüntetem.

Üdvözlettel:
Jobst Kázmér

A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ORVOSTUDOMÁNYI ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYÁNAK ÜLÉSEI

AZ ÜLÉSEK PROGRAMJA:

2010. október 18. – Székfoglaló és felkért előadások

1. *Dr. Olasz Lajos* (PTE KK Fog és Szájsebészeti Klinika, Arc, Állcsont- és Szájsebészeti Tanszék): Szájsebészet és maxillofaciális sebészet, avagy fejezetek egy fejlődés margójára (40 perc)
2. *Dr. Naumov István* (PTE KK Mozgásszervi Sebészeti Intézet – Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikai Tanszék): Paradigmaváltás az acetabulum törések kezelésében. Kezelési elvek és lehetőségek (25 perc)
3. *Dr. Pétervári Erika* (PTE ÁOK Kórélettani és Gerontológiai Intézet): Az energetika egyes peptiderg szabályozói: életkorfüggő változások patkányban (25 perc)

2010. október 25. – Felkért előadások

1. *Dr. Tulassay Tivadar, rektor* (Semmelweis Egyetem, ÁOK I. sz. Gyermekklinika): Válaszutak – Kritikus emberi pillanatok élettani és társadalmi szempontból (40 perc)
2. *Dr. Berki Timea* (PTE KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): A kutatástól az immundiagnosztikáig: egy mai modern immunológiai laboratórium spektruma (40 perc)

2010. november 8. – Tanulságos esetek fóruma

1. Familiáris papilláris pajzsmirigy carcinoma. (Esetgazdák: *dr. Rucz Károly* és *dr. Mezősi Emese,* PTE KK I. sz. Belgyógyászati Klinika)
2. Addison kóros beteg várandóssága alatt felvetődő kérdések. (Esetgazdák: *dr. Tóth Tamás,* Szülészeti és Nőgyógyászati Osztály és *dr. Deák Veronika,* Belgyógyászati Osztály, Kaposi Mór Oktató Kórház, Kaposvár)
3. Koszorúér-betegség súlyos intraoperatív szövődménye. (Esetgazdák: *dr. Szabó Zoltán,* PTE KK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet és *dr. Benkő István,* PTE KK Sebészeti Klinika)

2010. november 15. – Tanulságos esetek fóruma

1. Időzített bomba a jobb kamrában. (Esetgazda: *dr. Goják Ilona,* PTE KK Szívgyógyászati Klinika, további résztvevők: *dr. Al-Khawi Mansor,* Dombóvári Szent Lukács Egészségügyi Nonprofit Kft., *dr. Cziráki Attila, dr. Simor Tamás, dr. Szabados Sándor,* PTE KK Szívgyógyászati Klinika)

2. Rutin TAB kezelés szövődményei prostata carcinomás betegnél. (Esetgazda: *dr. Kádas Zsuzsanna,* további résztvevők: *dr. Sárosi Veronika, dr. Balikó Zoltán,* PTE KK I. sz. Belgyógyászati Klinika, Pulmonológiai Osztály; *dr. Farkas László,* PTE KK Urológiai Klinika; *dr. Enyezdi Judit,* Pathodiagnosztikai Kft., Pécs)

3. „The size that matters" – súlyos testi sértés veszélyével járó péniszvastagítás paraffinnal. (Esetgazdák: *dr. Damásdi Miklós* és *dr. Hübler János,* PTE KK Urológiai Klinika)

2010. november 22. – Felkért előadások

1. *Dr. Bedros J. Róbert* (Pest Megyei Flór Ferenc Kórház – PTE ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézet): Egészség és életmód a korszerű orvostudomány tükrében (25 perc)

Az ülések helye: PTE-ÁOK Elméleti Tömb,
Dr. Donhoffer Szilárd (III. számú) tanterme, **Pécs, Szigeti út 12.**
Az ülések **16 órakor** kezdődnek

Következő számunkban folytatjuk!

Sikeresen zárult PhD-témavezetés – ezúttal kissé másként

A PhD-témavezetés klasszikus és egyben legfáradságosabb útja a tudományos diákkörbe jelentkező hallgató tehetségének a felismerésével kezdődik, majd pedig a körülmények szerencsés együttállása (a hallgató oldaláról: szorgalom, a tudományos kutatás ízének a megismerése, egyéni sikerek a diákköri munkában, szándék a kutatói pálya folytatására; az oktató oldaláról: a sokszori lelkes újrakezdés képessége) esetén a diákkörös főfoglalkozású PhD-hallgatóvá válásán keresztül vezethet el a sikerhez, azaz a PhD-fokozat megszerzéséhez. Ez az út időben legalább 5 olyan évet vesz igénybe, amikor a témavezető és a hallgató szinte mindennapos munkakapcsolatban dolgozik együtt. A PhD-témavezetés egy viszonylag újabb formája az Európai Unió pályázataihoz kapcsolódó nemzetközi témavezetés. Mivel nekem korábban csak a klasszikus úttal kapcsolatban voltak tapasztalataim, ezért megörültem, amikor a granadai *Cristina Campoy* professzorasszony megkeresett *Maria Victoria Escolan Margarit* PhD-hallgatója közös témavezetésének a felkérésével.

A felkérés természetesen nem volt előzmények nélküli, hiszen munkacsoportom immár évtizeden is túlnyúló kollaborációkban vesz részt a Granadai Egyetemen *Campoy* professzorasszony által vezetett munkacsoporttal. (Az együttműködés intenzitását talán jól jellemzi, hogy egy 2010. szeptember 9-én a MEDLINE adatbázis PubMed hozzáférésében a „Campoy with Decsi" kifejezéssel folytatott keresés 13 találatot eredményezett.) Korábbi közös munkákon is alapult a PhD-téma, melyben további társ-témavezetőként részt vett a müncheni *Berthold Koletzko* professzor is. A granadai kollégák megtisztelték a témavezetőket a PhD-munka végeredményeként angol nyelven létrehozott értekezés (Effects of fish oil and/or 5-methyltetrahydrofolate supplementation during pregnancy on materno-fetal fatty acid profile and neurological development of the children: The NUHEAL Follow-up Study) 2010. július 13-án Granadában megtartott nyilvános vitájára szóló meghívással, a jelen kis írásban a vita során szerzett tapasztalataimat szeretném megosztani az Orvoskari Hírmondó olvasóival.

Előre kell bocsátanom, hogy tapasztalataim nem általánosíthatók a spanyolországi PhD-képzés egészére, mert ahogyan vendéglátóimtól megtudtam, az egyes egyetemek eljárási gyakorlata között viszonylag nagy különbségek vannak. A Granadai Egyetemen követett eljárási gyakorlat ugyanakkor több vonatkozásban is különbözik a jól ismert itthoni gyakorlattól. Az értekezés általában terjedelmesebb a nálunk megszokottnál, *Victoria* dolgozata végső változatában 222 oldalas volt (az irodalomjegyzék nélkül). Legalább három publikáción illik alapulnia az értekezésnek, azonban nem feltétlenül kell mindhárom publikációnak elfogadottnak lennie a védés idejére. Ez a körülmény részben az értekezés nagyobb terjedelmét is magyarázza, hiszen így a jelöltnek a közleményekre jellemző részletességgel kell megadnia a módszertani leírásokat és az adatokat is.

A nyilvános vita során az értekezés bemutatására 45 perc áll rendelkezésre, ami jóval elmélyültebb tárgyalást tesz lehetővé, mint az itthon megszokott, sokszor szinte felsorolássá váló prezentációk. *(Victoria* egyébként igen jól oldotta fel azt a nyelvi nehézséget is, ami abból fakadt, hogy a kollégái és hozzátartozói nem feltétlenül beszéltek jól angolul, mi pedig *Koletzko* professzorral és a bírálóbizottság egy angol tagjával egy szót sem tudtunk spanyolul. Alapvetően angolul tartotta előadását, azonban a bevezetést, a legfontosabb eredményeket és a következtetéseket spanyolul mondta el.) Számomra meglepő módon, a prezentációt nem követte opponensi vélemények felolvasása, ugyanis a granadai rendszerben külön opponensek nincsenek, viszont az öttagú bírálóbizottság minden egyes tagja opponensnek tekinthető. Az elnök név szerinti felszólítása után minden bizottsági tag több, általában fajsúlyos és a téma mélységeit firtató kérdést tett fel. A jelölt a vita során találkozott először a kérdésekkel, azaz a kongresszusi vitákhoz hasonlóan, kapásból kellett megadnia a válaszokat. Ez az „adok-kapok" jellegű kérdezés sokkal izgalmasabbá tette a nyilvános vitát, mint az itthon egyszer-egyszer mármár unalomba forduló felolvasása hosszú, nem az élőbeszéd számára készített szövegeknek. Érdekes módon a témavezetőknek is illik feltenniük egy-egy kérdést, amik általában nem az értekezésre magára, hanem inkább az azzal összefüggő általánosabb szempontokra vonatkoznak (én a klinikai zsírsavanalitikai vizsgálatok jövőjéről kérdeztem).

Az imponáló biztonsággal megadott legalább 15-20 választ követően a bíráló bizottság az adható legmagasabb minősítésre (az ottani szóhasználat szerint: magna cum laude) értékelte a munkát. *Victoria* nagyon örült ennek a minősítésnek, mert az igen erős granadai versenyben a szakvizsga és a PhD-fokozat puszta megléte csak szükséges, de nem bizonyosan elégséges feltétele annak, hogy valaki az egyetem klinikáján immár hosszabb időre szóló állást kaphasson. (Azért ezen én egy kicsit elgondolkodtam, és talán ifjú klinikusaink is elgondolkodhatnának.) A nyilvános vitát követő kis ünnepség oldott, vidám hangulata aztán már nem különbözött az itthon megszokottaktól.

Dr. Decsi Tamás
Gyermekgyógyászati Klinika

Bódis József
rektor úr részére

Pécs, 2010. július 1.

Pécsi Tudományegyetem

Tisztelt Rektor Úr!

A Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottságának elnöksége és különösen azon akadémikusainak nevében, akik a Pécsi Tudományegyetem professzorai/emeritus professzoraiként felelősséget éreznek egyetemünk jövőjéért, hivatalba lépése alkalmából fogadja jó kívánságainkat és együttérzésünket megtisztelő, de jelenleg különösen súlyos terhekkel járó feladata elvégzéséhez.

Előre is szeretnénk leszögezni, hogy a PTE akadémikusai mindig készek mutatkoztak arra, hogy megfelelő információ birtokában az egyetem érdekében minden fórumon a PTE vezetősége által korábban megnyilvánuló igénynél jobban segítsék az egyetem érdekérvényesítő és szakmailag megalapozott döntéshozó munkáját. A Pécsi Tudományegyetem presztízsét hátrányosan érintő történések, megalapozott vagy alaptalan rossz hírek, s az egyetem súlyos pénzügyi helyzete aggodalomra adnak okot. Az egyetem oktatói-kutatói-alkalmazotti közössége méltán elvárja a kedvezőtlen helyzet őszinte feltárását és okainak vizsgálatát.

A korrekt és elfogulatlan helyzetismertetés kiindulása lehet a mélyreható megtisztulási folyamatnak. Sok jel arra mutat, hogy a kialakult helyzet egyik fő oka az, hogy az egyetemi vezetés döntései megalapozásában, stratégiájának kialakításában, külső kapcsolatainak kiépítésében csekély mértékben támaszkodik az egyetemi közösség meghatározó és véleményformáló egyéniségeire.

Levelünkhöz mellékeljük Dóczi Tamás akadémikustársunk felhívását, amely egyetemünk jelenlegi kritikus gazdasági, morális és szakmai helyzetének konkrét valóságtartalmáról, mértékéről és a kibontakozás lehetséges útjairól kíván információt szerezni. A PTE ÁOK tanári testülete július 7-én megvitatja a levél orvoskari aspektusait. A rektori és kincstári biztosi hibás helyzetfelismerések, intézkedések elmaradása meghatározó szerepet játszhatott abban, hogy súlyos gazdasági visszaélések gyanúja merült fel, hogy nem sikerült a kutatóegyetemi státuszt elérni és milliárdos egyetemi pályázataink eredménytelenek voltak vagy megvalósításuk jelentősen elhúzódott.

A Pécsi Tudományegyetem akadémikus oktatói-kutatói ezúton felajánlják segítségüket az egyetem rangjához méltó működés létrehozásához, az egyetemi presztízs erősítéséhez. Meg vagyunk győződve arról, hogy az elkövetkező években csak akkor emelhető egyetemünk rangja és befolyása, ha ennek érdekében egyesítjük szellemi, lelki, erkölcsi energiáinkat.

Tisztelettel kérjük Rektor Urat, hogy 2010. szeptember folyamán előzetes írásos tájékoztatást követően szakítson időt arra, hogy a Pécsi Akadémia Bizottság PTE akadémikusaival egy kötetlen megbeszélés formájában vitassa meg a fenti súlyos egyetemi problémák kezelésének lehetséges módozatait és a szükséges intézkedéseket.

Tisztelettel

Szolcsányi János
professor emeritus,
akadémikus,
a PAB elnöke

Kosztolányi György
professor emeritus,
akadémikus,
a PAB alelnöke

Bélyácz Iván
professzor,
akadémikus

Borhidi Attila
professor emeritus,
akadémikus

Dóczi Tamás
professzor,
akadémikus

Janszky József
professzor,
akadémikus

Jobst Kázmér
professor emeritus,
akadémikus

Kovács L. Gábor
professzor,
akadémikus

Korinek László
professzor,
akadémikus

Lénárd László
professzor,
akadémikus

Tigyi József
akadémikus,
a PAB tiszteletbeli elnöke

Vermes István
az MTA külső tagja

Bódis József rektor úr az akadémikusok fenti meghívását elfogadta és 2010. szeptember 14-én sor került a találkozóra a Pécsi Akadémiai Bizottság Székházában. A megbeszélésen a rektor úron kívül Kovács L. Gábor és Komlósi László rektorhelyettes urak is beszámoltak a Pécsi Tudományegyetem helyzetéről, az elnyert és folyamatban lévő pályázatokról és a stratégiai elképzelésekről. A megbeszélésen válaszoltak az akadémikusok által feltett kérdésekre és megegyeztünk abban, hogy az egyetem érdekében szorosabb informális együttműködést és alkalmanként közösen megrendezett megbeszélések formájában vitatják meg a PTE előtt álló feladatok megoldásának lehetőségeit.

Szolcsányi János
akadémikus, a PAB elnöke

2010/7/13

Gondolatok az Angol Program hallgatói létszámának növekedéséről

Az Angol Program hallgatói létszáma az ezredforduló óta folyamatosan emelkedett, különösen 2004, az Európai Unióhoz történő csatlakozás után. Ez örvendetes, hiszen karunk bevételének jelentős része az idegennyelvű képzés tandíjaiból származik. Az elmúlt 2 évben azonban nyilvánvalóvá vált, hogy nincs minden rendben ezzel a fejlődéssel.

Az Orvosi Biológiai Intézet igazgatójaként és a Molecular Cell Biology tárgy tantárgyfelelőseként a saját vizsgastatisztikáink állnak rendelkezésemre, ezeken szeretném bemutatni a probléma lényegét. A táblázat azoknak a hallgatóknak a számát mutatja az elmúlt 6 tanévben, akik vagy a kollokviumon vagy a szigorlaton megbukva (vagy a vizsgát meg sem kísérelve) nem tudták abszolválni a Molekuláris sejtbiológia tárgyat, évet kellett ismételniük. Miközben a magyar és német évfolyamokon ez a szám kevéssé változott, az angol képzésben folyamatosan emelkedett és mára aggasztóvá vált: az elmúlt tanévben a tárgy vizsgáját 109 hallgató tudta teljesíteni, 154 viszont nem, a kibukási arány tehát 58%-os.

Tanév	Magyar évfolyam	Angol évfolyam	Német évfolyam
2004/2005	57	40	
2005/2006	62	36	20
2006/2007	63	61	30
2007/2008	56	77	18
2008/2009	57	94	18
2009/2010	64	154	36

A vizsgán megbukó hallgatók egy része nem tud angolul, másoknak a felkészültsége nem elegendő az egyetemi tanulmányokhoz vagy egyáltalán nem érdekli őket a tanulás. Az első két csoportot nagyon könnyen ki lehetne szűrni a felvételi vizsgán, a harmadikat kevésbé.

Ki a felelős?

Felmerül a kérdés: kit terhel felelősség azért, hogy angol nyelvű képzésünkbe ilyen nagy számban kerülnek be egyetemi tanulmányokra éretlen hallgatók?

A felvételi vizsgáztatókat?

Részlet *Miseta Attila* dékáni programjából: „Ugyan a külföldi hallgatók felvételében a Kar oktatói alapvető szerepet játszanak, mégis sok a tantárgyat ismétlő hallgató.” Ez a mondat azt sugallja, hogy a felvételi vizsgáztatók a felelősek az alkalmatlan hallgatók bekerüléséért. A felvételiztetőnek azonban nincs döntési joga, csak javaslatot tehet, amit a döntéshozók vagy figyelembe vesznek vagy nem.

Az Angol Program vezetését?

Sümegi Balázs dékánsága idején én voltam az Angol Program elnöke, lényegében döntési jogom volt a felvételekkel kapcsolatban (javaslataimat a dékán elfogadta), teljesítendő keret nem volt. Gyanítom, hogy most nem egészen ez a helyzet: az Angol Program elnökének évek óta emelkedő célszámot kell teljesítenie, kerül amibe kerül.

A Kar vezetését?

Információim szerint tehát a dékáni vezetés megszabja azt a létszámot, amit az Angol Program vezetésének a tanévre fel kell venni (az elmúlt 2 évben ez 200 körül volt; ha értesülésem téves lenne, kérem annak megcáfolását és a tényleges számok megadását). A baj az, hogy azok között, akik valóban hozzánk akarnak jönni, nincs ennyi alkalmas jelentkező. Becslésem szerint évente felveszünk legalább 50 hallgatót, akik egyetemi tanulmányokra alkalmatlanok (őket ismételten, addig felvételiztetik, amíg egy vizsgáztató „megszánja” őket és felvételüket javasolja). Tavaly tavasszal kezdeményeztem az Angol Program Bizottságban a felveendő létszám 150-re csökkentését, eredménytelenül (az ülésen két dékánhelyettes is jelen volt). Az angol évfolyamok drámai minőségromlásáért tehát elsősorban az irreális keretszámot meghatározó kari vezetés felelős.

Kinek jó ez?

A Karnak?

Hallgatóink döntő többsége toborzócég közvetítésével érkezik. A szokásos szerződések szerint a jutalék teljes összegét vagy legalábbis nagy részét az első éven ki kell fizetnünk ezeknek a cégeknek. Profitot azok a hallgatók termelnek nekünk, akik elérik a másodévet; minél tovább jutnak, annál több tiszta bevételt hoznak. Az első éven kibukók, majd távozók vagy vizsgakurzusokon évekig nálunk tengődők még azt a pénzt sem fizetik be a Kar számlájára, ami a képzésüket fedezi. Az alkalmatlan hallgatók a kar számára ráfizetést jelentenek, semmilyen érdekünk nem fűződik felvételükhöz.

Az intézeteknek?

Az első éven oktató intézetek oktatási terhelése kezd elviselhetetlenné válni (az elmúlt tanévben pl. összesen 32 csoportot oktattunk). A probléma oktatói létszámfejlesztéssel csak részben orvosolható. Aki nem csinálta, nem tudja, milyen demoralizáló érzés olyan csoportot oktatni, mely tagjainak 90%-a a vizsgán kibukik. Ami az anyagiakat illeti: miközben a tandíjakból származó bevétel megnőtt, az intézeteknek juttatott pénz csökkent (a Biológiai Intézet 2006-ban kétszer annyit kapott az angol/német bevételből, mint 2009-ben; persze, lehet, hogy más intézetek jobban jártak az elmúlt dékáni periódusban). Az intézetek a hátuk közepére kívánják a töménytelen alkalmatlan hallgatót, semmi hasznuk nincs belőlük.

A többi hallgatónak?

Komoly, jól teljesítő hallgatóktól gyakran hallom: ijesztő számukra, milyen nagy számban vannak csoportjukban olyan gyenge hallgatók, akiket nem szabadott volna felvennünk. A kiscsoportos foglalkozásokon az oktatónak az ő szintjükre kell levinnie a magyarázatot, a felkészült hallgatók ebből semmit sem profitálnak, unatkoznak. Fokozatosan el fogjuk veszíteni a tanulmányaikat komolyan vevő, a tudományok iránt érdeklődő, ambiciózus, jó tanulókat. Azokat, akikért egyáltalán érdemes oktatással foglalkozni.

Az érintett hallgatóknak?

Felvesszük a gyenge hallgatót, elvesszük tőle a tandíjat, kicsit oktatjuk olyasmire, amit nem tud megérteni, vagy ami nem is érdekli. Aztán vizsgák sorozatán megtapossuk, 1, 2 vagy 3 év után pedig közöljük vele, hogy alkalmatlan egyetemi tanulmányokra. A karnak ez nem lehet jó. Mindettől megkímélhetnénk az érintett diákokat, ha ezt már a felvételi vizsgán közölnénk velük. Amit most művelünk ezekkel a hallgatókkal, az egyszerűen kegyetlenség.

A toborzóknak?

A toborzó cégeknek az az érdekük, hogy minél több hallgatót szállítsanak évről-évre. Akkor is megkapják a jutalékot, ha a hallgató 1 év után kibukik, meg akkor is ha nálunk kap diplomát. Minél gyorsabban bukik ki, annál hamarabb lehet újat hozni helyette és felvenni az újabb jutalékot.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a gyenge hallgatók felvétele nem jó a karnak, az intézeteknek, az Angol Program hallgatóinak. Kizárólag a hallgatókat toborzók húznak hasznot belőle. Tényleg ez a célunk?

Mi a teendő?

Részlet *Miseta Attila* dékáni programjából: „… kitapintható az a tendencia is, hogy a nálunk nem megfelelő diákok hazánk más fakultásain folytatják a tanulmányaikat, ahová szinte kivétel nélkül felvételt nyernek. Az elvándorolt diákok anyagi kiesést jelentenek, amit a jelen helyzetben nem lehet figyelmen kívül hagyni" Nem az a baj, hogy ezek a hallgatók elmennek (ennek inkább örülnünk kellene), hanem az, hogy másodév után tömegesen veszítjük el a jó hallgatókat: áthelyezést kérnek Budapestre. Ezt kellene megakadályoznunk, nem tudom hogyan. A klinikai tárgyak oktatóinak kellene ebben segíteniük. A fenti idézet egyébként egy megoldást sugall: ne vizsgáztassunk olyan szigorúan, így elérjük, hogy a felsőbb évfolyamokon több legyen a hallgató. Meg azt is, hogy a jók diplomája így elértéktelenedik, nagy valószínűséggel idő előtt elmenekülnek tőlünk, hogy lesüllyedünk bizonyos romániai, ukrajnai, egyéb hasonló képzőhelyek színvonalára, ahol a vizsgát nem tudással, hanem egy szerény összegnek az indexbe helyezésével szokás abszolválni. Kijelentem, hogy amíg én vagyok az Orvosi Biológiai Intézet igazgatója és a Molecular Cell Biology tárgy tantárgyfelelőse, a vizsgák könnyítésére irányuló nyomásnak nem fogunk engedni.

Mit tehetünk hát? Javaslataim a következők:

1. Csökkentsük az ismételt felvételi vizsgalehetőségek számát: egy felvételi periódusban egy jelölt legfeljebb kétszer próbálkozhasson.
2. Nézzük meg, kik voltak azok a felvételi vizsgáztatók az elmúlt években, akik által felvételre javasolt hallgatók között feltűnően sok volt a később kibukó. Helyettesítsük őket szigorúbb vizsgáztatókkal.
3. Érjük el fő (és a legkorrektebb) toborzó cégünknél, a College International-nál, hogy azokon a helyeken, ahonnan sok gyenge felkészültségű hallgató érkezik (elsősorban Irán, kisebb mértékben Dél-Korea, Spanyolország, Japán), karunk képviselője legyen jelen a felvételi vizsgán.
4. Vizsgáljuk felül más toborzócégekkel kötött szerződéseinket.
5. A kari vezetés hagyjon fel azzal, hogy célszámot határoz meg (ez tehát idén, úgy hallom, 200). Azokat a hallgatókat vegyük fel, akiket a vizsgáztatók javasolnak; ez valószínűleg 120-150 fős, de jobb minőségű elsős évfolyamot eredményezne. Közülük is biztosan megbukna jónéhány a nehezebb vizsgákon, de a tömeges lemorzsolódás elkerülhető lenne.

Ha nem teszünk valamit, néhány év múlva kizárólag alkalmatlan hallgatókat fogunk oktatni az Angol Programban.

Dr. Szeberényi József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

Előzetes a Pécs-Eszék 2. Nemzetközi Hipertónia Szimpóziumról

(2nd International Symposium on Hypertension November 18-21, 2010, Osijek, Croatia), illetve a csatlakozó Horvát-Magyar Fiatal Kutatók Konferenciájáról (Croatian-Hungarian Young Investigator Conference November 17-18, 2010 Pécs, Hungary-Osijek, Croatia)

A Magyar-Horvát Kormányközi Tudományos és Technológiai (TéT) Együttműködési Vegyes Bizottság javaslatára az NKTH elnöke által jóváhagyott **„A mikrocirkuláció kóros eltéréseinek közös pathogenetikai tényezői diabetes mellitusban és hypertonia betegségben"** című projekt keretében szoros együttműködés alakult ki az eszéki Josip Juraj Strossmayer Egyetem (Osijek, Horvátország) Orvostudományi Kar Élettani és Immunológiai Intézet Keringés-élettani Laboratóriuma (vezetője *Ines Drenjanèeviè-Periè),* illetve a Pécsi Tudományegyetem ÁOK, Kórélettani és Gerontológiai Intézet Mikrocirkulációs munkacsoportja (vezetője *Koller Ákos)* között. A Magyar-Horvát Kétoldalú Projekt igen fontos állomása a közösen szervezett Pécs-Eszék helyszínű kongresszus, amelynek legjobb összefoglalói a Kidney and Blood Pressure Research-ben jelennek meg. A Horvát-Magyar Fiatal Kutatók Konferenciája pécsi előadásaira 2010. november 17-én kerül sor. Az itteni előadók között, a projekt vezetői mellett olyan rangos kutatók is szerepelnek, mint *de Châtel Rudolf* vagy *Wittmann István.* Az eszéki kongresszusi eseményeken részt vesz *Nagy Judit, Komoly Sámuel, Farsang Csaba* és *Kiss István* is. A konferencia szervezői minden kedves érdeklődőt szeretettel várnak. A kongresszusról bővebb információk találhatók a PTE ÁOK honlapján (www.aok.pte.hu), illetve a www.isho2010.mefos.hr vagy a www.hdh.hr honlapokon.

Dr. Balaskó Márta

Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központja – a létrehozás óta eltelt időszak értékelése

Az Orvoskari Hírmondó 2009. szeptemberében adott hírt a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának felállításáról, valamint a humán klinikai vizsgálatokra kiadott "PTE KK intézeteiben tervezett és folytatott humán klinikai vizsgálatok eljárási rendje" című anyag életbeléptetéséről, annak főbb tartalmi elemeiről.

Az azóta eltelt egy év a szerződéskötések lebonyolításának gördülékenysége, az eljárásrend biztosította kiszámíthatóság és minőség igazolta a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának felállításának hasznosságát, melynek elsődleges feladata éppen a szerződéskötési folyamat gyorsítása volt. Az eljárásrend által rögzített konkrét és kiszámítható szabályok jól tervezhetővé és dinamikussá tették a szerződéskötési folyamatot. A megkötött szerződések számának gyors ütemben történő növekedése főleg az utolsó negyedévben mutatott látványos emelkedést. Az eljárásrend 2009. július elsejével történő hatálybalépése óta 2010. március elsejéig 19 szerződés került megkötésre, március elseje óta további 38 szerződést kötött a PTE KK, továbbá 16 szerződés előkészítése folyamatban van. A szerződések pénzügyi vonzatát tekintve megállapítható, hogy a humán klinikai vizsgálatokból 2010-ben befolyt bevételek összege 51 441 676 forint, melyből 14 812 446 forint az idén kötött 16 vizsgálatból származik. A bevételek összege jelentősen meghaladja a korábbi évek maximumát.

A megkötött szerződések számának növekedése annak is köszönhető, hogy azok a megbízó (szponzor) cégek, akik egyszer már megismerték és megkötötték a klinikai vizsgálati szerződést az új eljárásrend alapján, a következő vizsgálat indításának alkalmával szinte "hibátlan" szerződés tervezetet nyújtanak be. Bizonyára ez a kiszámíthatóság az egyik oka annak, hogy a szerződéskötési időtartam a PTE KK-n kb. 20 nap.

A megkötött szerződések alapján folyó humán klinikai vizsgálatok, vizsgálóhelyek szerinti megoszlását tekintve megállapítható, hogy a legtöbb vizsgálat az I.sz. Belgyógyászati Klinikán, a Szívgyógyászati Klinikán és az Onkoterápiás Intézetben folyik. A vizsgálatok fázis szerinti csoportosítására jellemző, hogy a II. és III. fázis egyenlő számban van jelen, míg a fázis IV. vizsgálat igen ritka. I. fázisú vizsgálat beindulása – ami csak erre feljogosított vizsgálóhelyeken végezhető – hosszú idő után ismét várható, ráadásul pécsi klinikai fejlesztés eredményeként.

A Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának gyakorlati működése több olyan kérdést vetett fel, amelyek gyors megoldásra vártak és – tekintettel az időközben felmerült szükségszerű pontosításokra – hozzájárultak az eljárásrend 2010. július elsejével történő módosításához. Az eljárási rend korrekciókkal kiegészített változata július 1-től lépett életbe. Az eljárásrend elérhető és letölthető a HKVRK honlapjáról (magyar és szeptembertől már angol nyelven is): www.kk.pte.hu/pages/aloldal.jsf?id=358211.

Az eljárásrend legutóbbi kiegészítése magában foglalja a humán klinikai vizsgálatokban résztvevők vizsgálatból történő kifizetésének pontos menetét, amely előre láthatóvá tette az egész folyamatot. A kifizetésre vonatkozó belső ügyintézés gyorsulását – a pontos eljárás rögzítése mellett – nagyban elősegíti a vizsgálatban résztvevők aktív közreműködése a szükséges dokumentumok benyújtásában. Példaértékű annak a vizsgálatnak a belső ügyintézése, ahol a vizsgálóhely megbízó (szponzor) általi megnyitásakor a vizsgálatvezető már minden kifizetését biztosító adminisztrációs kötelezettségét teljesítette, így a szponzortól az egyetem számlájára beérkezett összeg vizsgálatvezető részéről történő minden külön ügyintézés nélkül utalhatóvá válik.

Hasonlóan a fenti esethez, a gyakorlati működés hozta magával a humán klinikai vizsgálatok jogszabályok alapján történő pontos elhatárolását az emberen végzett orvostudományi kutatásoktól. Több esetben merült fel kérdésként, hogy az emberen végzett orvostudományi kutatások esetén is a humán klinikai vizsgálatokra kiadott eljárásrendben vázolt szerződéskötési folyamat kell, hogy alkalmazásra kerüljön. A jogszabályok alapján készített feljegyzés – mely mellékletként csatolásra került az eljárásrendbe, illetve rövid összefoglalásként levélben megküldésre került az intézetvezetők részére – alapján megállapítható, hogy a nem kereskedelmi célú, orvostudományi kutatás esetében nem szükséges a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központja általi nyilvántartásba vétel.

Összességében megállapítható, hogy a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központja és az eljárásrend az elmúlt egy évben betöltötte a hozzá fűzött reményeket, a szerződések száma jelentősen megnőtt, az eljárásrend egy kiszámítható és tervezhető folyamatrendszerrel befektetés-ösztönzővé és vonzóvá tette a Pécsi Tudományegyetemet a megbízók számára.

A versenyképesség fenntartását és további növelését szem előtt tartva, a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának további fejlesztését célul tűzve, a következő lépéseket tettük meg.

Az eljárásrend angol nyelvű kiadása és a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központjának honlapján való szerepeltetése szükségessé vált annak érdekében, hogy a külföldi székhelyű megbízó (szponzor) cégek ugyanolyan jól ismerjék és alkalmazzák az eljárásrendet, mint a hazai cégek. Ugyanígy a honlaphoz köthető, hogy kidolgozásra került egy Gyakran Ismételt Kérdések **(GYIK)** összeállítás, amely elsősorban a vizsgálatvezetők számára nyújt gyakorlati eligazodást, de a megbízó (szponzor) számára is hasznos információkkal szolgál.

Előremutató és hasznos lépésnek bizonyul, hogy a világ legnagyobb klinikai kutatási szerződésekkel foglalkozó vállalatcsoportjának magyarországi képviseletével egy szándéknyilatkozat került megkötésre, amely az együttműködése elmélyítésére szolgál. A megállapodás értelmében a cég minden olyan, általa szervezett klinikai vizsgálat dokumentumait megvalósíthatósági értékelésre továbbítja a Pécsi Tudományegyetem felé, melyek az egyetem által művelt terápiás területek körébe esnek. Ennek következtében a vizsgálatokról a vizsgálóhelyek rövid időn belül tudomást szerezhetnek, felmérhetik, hogy alkalmasak-e a klinikai vizsgálat lefolytatására és jelezhetik részvételi szándékukat.

Az elmúlt egy év tapasztalatait és a jövőre vonatkozó elképzeléseket összegezvén, a Humán Klinikai Vizsgálatok Regisztrációs Központján keresztül a PTE-t a humán klinikai vizsgálatok területén a versenyképesség, minőség és gyorsaság tekintetében vonzó és keresett vizsgálóhellyé kívánjuk tenni.

Dr. Kresz Sára

Érdemes meghallani
amikor az igénybevevők jeleznek

„Lars Fallberg szerint a betegjog is olyasmi, mint a házasság: amikor a felek önként találkoznak és megegyezésre jutnak, akkor ebben a kapcsolatban a jognak nincs szerepe. Amikor azonban a két fél között nézeteltérés támad, akkor a konfliktus tisztázására gyakran jogi eszközökhöz kell folyamodni."

(Vajda Angéla : A betegjogok érvényesülése – Európai körkép LAM 2001;11 (3): 234-236.)

Az egészségügyi ellátórendszerrel életünk kezdetétől a végéig valamiképpen mindannyian kapcsolatba kerülünk. Legtöbben ott születtünk, ott kaptuk gyermekkori védőoltásainkat, később akár egészségesen szűrővizsgálatra, alkalmassági vizsgálatokra szorulunk, vagy betegséggel kell orvoshoz fordulnunk.

Igen fontos, hogy az egészségügyi ellátást igénybevevők tisztában legyenek a jogaikkal, illetve kötelezettségeikkel, hiszen az életükről, egészségükről van szó.

A „betegjogok" valójában az egészségügyi ellátást igénybevevők általános emberi jogainak érvényesülését hivatottak biztosítani ebben a különleges, stresszel járó, kiszolgáltatott helyzetben.

Betegjogok alatt azon jogosultságok összességét kell érteni, amelyek megilletik mindazokat a személyeket, akik az egészségügyi szolgáltatást igénybe veszik.

Magyarországon a betegek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó alapvető, általános szabályokat az egészségügyről szóló 1997. év CLIV. törvény tartalmazza.

A hatályos Egészségügyi törvény kilenc betegjogot nevesít és egy másik fejezetében ugyanezen jogokat az egészségügyi dolgozók kötelezettségeként a másik oldalról is körülírja. Megfogalmazásra kerülnek benne a betegek kötelezettségei és az egészségügyi dolgozók jogai is.

A jogalkotó mindig egy ideális helyzetet alapul véve szabályoz és ennek az ideális helyzetnek a gyakorlat, a valóság - ma Magyarországon az egészségügyi intézmények nagy részében - sem a személyi, sem a tárgyi feltételek, sem a feladatok szervezettsége vonatkozásában **nem** felel meg.

Már önmagában ez a helyzet is magában hordozza a betegjogsértések lehetőségét.

Emellett sajnos számos más eset is adódik, amikor a szépen, precízen szabályozott betegjogok sérülnek.

Külön cím alatt foglalkozik a törvény„A beteg jogainak érvényesítésével".

A téma aktualitását az adja, hogy miközben az igénybevevők elvárásai, úgy az emberi méltóság tiszteletben tartására, mind a szakmai hozzáértésre (bár ehhez értünk laikusként a legkevésbé), vagy éppen az ellátás körülményeire vonatkozóan nőnek, ezzel párhuzamosan az egészségügyi ellátás lehetőségei szűkülnek, szigorodnak.

Magyarországon gyakran társasági beszélgetések témája is, de az orvosi várótermekben szinte mindennapos beszédtéma, hogy kit milyen sérelem ért, ha orvoshoz ment, ha egészségügyi ellátásra szorult.

Mindenkinek van története arról, hogy nem az elvárásainak megfelelően történtek vele a dolgok. Számomra – betegjogi képviselőként – a leginkább tanulságosak és „visszaigazolóak" azok az esetek, amikor egészségügyi dolgozók állítanak meg utcán, piacon, kórházi folyosón és a velük, vagy hozzátartozójukkal történteket mondják el azzal a bevezetővel, hogy „nem hittem volna, hogy ilyesmi előfordulhat...".

Ilyenkor, a másik szerepben, kívülről látják, amit az egészségügyi személyzet tagjaként gyakran maguk is megtesznek, de „rosszul rögzült,"„senki nem tette szóvá" helyzetekről lévén szó akkor, ott, észre sem veszik.

Az emberi természet sajátja, hogy a jót könnyen megszokja, szinte észre sem veszi, aztán, ha ez a megszokott és megkedvelt helyzet változik, az addig természetesnek vett helyett az egyén számára kedvezőtlenebb helyzet áll elő. Ez értetlenséget, nemtetszést, indulatot vált ki.

Ez játszódik le manapság az egészségügyi ellátást igénybevevőkben, hiszen a korábban megszokott helyett – pl. hogy már másnap elkezdődik a kivizsgálás, hogy a következő héten műtétre mehet – hónapokat, néha éveket kell várni egy-egy „nem sürgős"-nek minősített ellátásra, beavatkozásra.

Sajnálatos, hogy az igénybevevőkkel hivatalosan, országosan senki nem közölte/közli, hogy hosszabbak az időintervallumok az egyes vizsgálatokhoz, műtétekhez, jobban megfontolják egy-egy költséges diagnosztikai vizsgálat indikálását, bizonyos esetekben teljes, vagy részleges térítési díjat kell fizetnünk. Szigorodtak a betegutak, a területi ellátási kötelezettséghez jobban ragaszkodnak az ellátók és az Egészségbiztosítási Pénztár nem ad utazási költséget területen kívülre.

Így az egészségügyi személyzet kénytelen ezzel szembesíteni a hozzá fordulót, kivívva annak „haragját".

A feszült, saját létét, munkáját féltő, egzisztenciális nehézségekkel küzdő, fáradt, gyakran kiégett egészségügyi személyzet fogadja az információkkal nem rendelkező, türelmetlen, egészségügyi állapotáért aggódó, ingerült igénybevevőket. Egyik fél sem jól felkészült kommunikációból, konfliktuskezelésből.

Lassan odáig jutunk, hogy örülni kell, ha a fizikai összeütközés elmarad és a sértett igénybevevő panaszfórumot keres.

Ha veszi a fáradságot és tudakozódik, jó esetben az egészségügyi intézmény falán is kell, hogy találjon kiírást – hova fordulhat, kit kereshet. Szám szerint bőven talál fórumot, legfeljebb az a kérdés, hogy ott mit érhet el és mennyi idő alatt.

Magam is meglepődtem, amikor egy előadás anyagában azt hallottam, hogy ma Magyarországon 15 fórumon panaszkodhat az igénybevevő.

Én az alábbiakat találtam:

- az egészségügyi szolgáltató, annak fenntartója, tulajdonosa,
- az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat,
- az Orvosi, illetve a Szakdolgozói Kamara Etikai Bizottsága, Etikai Tanácsok – a nem kamarai tagok vonatkozásában,
- közvetítő tanács,
- betegjogi képviselő,
- Országos Egészségbiztosítási Pénztár – megyei pénztárak,
- Egészségbiztosítási Felügyelet (időközben megszűnt),
- Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa,
- Fogyasztóvédelmi Hatóság - annak békéltető testülete,
- Civil szervezetek – pl. Szószóló Alapítvány, TASZ,
- betegszervezetek,
- polgári bíróság,
- büntető bíróság.

A másik oldalról közelítve: az egészségügyi ellátók, azok személyzete is kíváncsi kell, hogy legyen a visszajelzésekre a saját tevékenységéről, szervezettségéről. A minőségbiztosítás részeként szinte minden

egészségügyi intézményben láthatunk„betegek, hozzátartozók észrevételei” feliratú ládákat. Vajon valóban kíváncsiak a véleményekre, és mi történik az ezen gyűjtőkben elhelyezett írásokkal?

Ugyanígy betegelégedettségi kérdőívek is vannak, de a negatív véleményeknek mi a sorsa, történik-e ezek hatására valamiféle intézkedés, vagy legalább tanulságlevonás?

Véleményem szerint a magyar egészségügyi ellátás javítása érdekében minden egyes észrevételt, – legyen az vélt vagy valós sérelem – érdemes górcső alá venni, hiszen minden véleménynyilvánítás tartalmazhat megfontolásra érdemes momentumot az ellátással kapcsolatban és segíthet a jó irányt megmutatni.

Ez egy másik látószög, ami az ellátók oldaláról nem látszik.

Pécs, 2010. szeptember 27.

Dr. Szendy Erzsébet
betegjogi képviselő

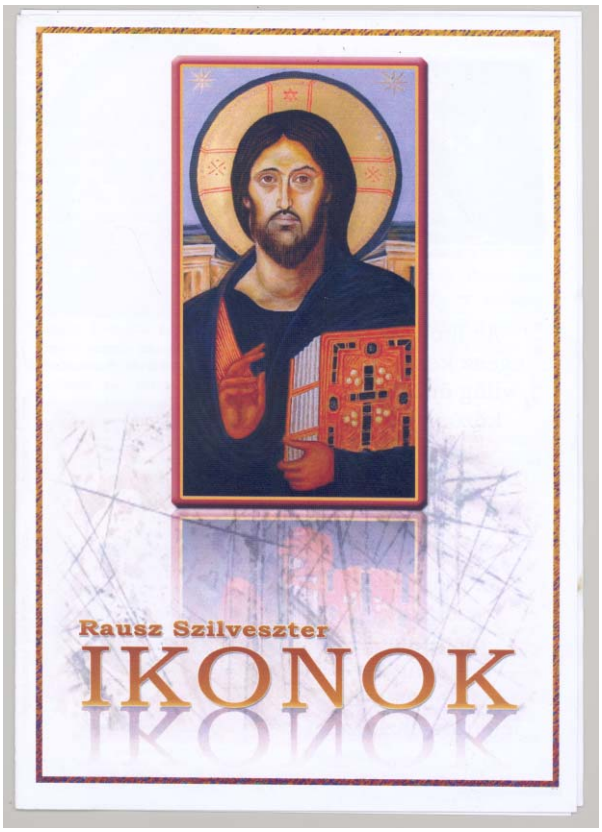

KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR
október 30-ig
a XAVER TEMPLOMBAN

VI. INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MYOCARDIAL CYTOPROTECTION

From Basic Sciences to Clinical Perspectives – Pécs, 2010. október 7-9.

A szimpóziumot a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Sebészeti Oktató és Kutató Intézete a Szívgyógyászati Klinikával együtt szervezi, a Magyar Kardiológus Társaság experimentális szekciójának és az International Academy of Cardiovascular Science (Kanada) támogatásával. A szimpózium angol nyelvű, helyszíne: Palatinus Hotel, Pécs, Király u. 5., részletes programja alább olvasható. A szimpóziumon való részvétel orvosoknak, PhD-hallgatóknak és orvostanhallgatóknak is kreditpont-szerzési lehetőséget jelent.

CONGRESS PRESIDENT

Elizabeth Rőth, PhD, DSc, Department of Surgical Research and Techniques, Pécs, HUN

CHIEF PATRON OF THE CONFERENCE

Attila Miseta, PhD, DSc, Dean of the Medical School, University of Pécs, Pécs, HUN

HONORARY PRESIDENTS

Naranjan S. Dhalla, PhD, Dsc, Executive Director of the International Academy of Cardiovascular Sciences, Winnipeg, CAN; *Zoltán Papp,* MD, PhD, Leader of Experimental Section of Hungarian Society of Cardiology, Debrecen, HUN; *Sándor Szabados,* MD, PhD, Director of Heart Institute, Pécs, HUN; *György Wéber,* MD, PhD, Director, Dept. Surgical Research and Techniques, Pécs, HUN

SCIENTIFIC BOARD

Attila Cziráki, MD, PhD, Heart Institute, Pécs, HUN; *Iván Horváth,* MD, PhD, Heart Institute, Pécs, HUN; *Nándor Marczin,* MD, PhD, Imperial College, London, London, UK; *Tamás Simor,* MD, PhD, Heart Institute, Pécs, HUN; *Ágnes Végh,* PhD, Dsc, Dept. Pharmacology, Szeged, HUN

SYMPOSIUM SECRETARIAT

János Lantos, PhD, Department of Surgical Research and Techniques, Pécs, HUN; *István Szokodi,* MD, PhD, Heart Institute, Pécs, HUN

SCIENTIFIC PROGRAM

PRE-CONGRESS SCIENTIFIC MEETING at the Medical School of University of Pécs organized by the Medical and Health Science Committee *Miklós Kellermayer* (Chairmen), and *Béla Kocsis* (Secretary), in cooperation with the Department of Surgical Research and Techniqes *(Elizabeth Rőth),* and Heart Institute *(Sándor Szabados*)

Naranjan S. Dhalla, MD /Hon/, DSc/Hon/, Director of Cardiovascular Developments, SBRC, Executive Director, International Academy of Cardiovascular Sciences St. Boniface General Hospital Research Centre, University of Manitoba, Faculty of Medicine, Winnipeg, Manitoba, Canada: Mechanism of Sudden Cardiac Death; *Pasi Tavi,* PhD, Research Director, Department of Biotechnology and Molecular Medicine A. I. Virtanen Institute for Molecular Sciences University of Eastern Finland: Excitation-contraction coupling of the mouse embryonic cardiomyocyte: origin of the first heartbeat; *Nándor Marczin,* MD, PhD, Senior lecturer, Imperial College London, Honorary consultant cardiothoracic anaesthetist, The Royal Brompton and Harefield NHS Foundation Trust, Harefield, United Kingdom: Journey with nitric oxide: from cell culture to cardiac mechanical assist; *Dennis Benjamin McNamara,* PhD Professor, Tulane University Department of Pharmacology, President, International Academy of Cardiovascular Sciences, American Section Director, Master of Science in Pharmacology Program, USA: Effects of salsalate therapy on recovery from vascular injury in an animal model of insulin resistance

Thursday, 7 October
SESSION I. *Keynote lectures*
Chairmen: G Pogátsa (HU), A Ziegelhöffer (SK)

J Parratt: Decisions, directions, defects and disciples - a 'Ruckblick of over fifty years of biomedical research'; *NS Dhalla, RB Singh:* Cardioprotection of Subcellular Defects in Ischemia Reperfusion Injury; *G Baxter:* Cardiac Peptides in Myocardial Ischaemia-Reperfusion; *Z Papp:* The aging heart; *A. Varró:* Possible mechanisms of sudden cardiac death in top athlethes: a basic cardiac electrophysiological point of view

SESSION II. *New aspects in subcellular mechanism in heart*
Chairmen: A Cziraki (HU), G Baxter (UK)

H Ruskoaho: Angiogenesis cardiac hypertrophy and heart failure; *T Zaglia, V Mazzariol, S Spadini, M Seri, T Pozzan, S Schiaffino M. Mongillo:* Emerging roles of the cardiac sympathetic nervous system in aging and angiogenesis; *SL Hanninen, JJ Ronkainen, H Leskinen, P Tavi:* Mitochondrial uncoupling leads to reduced calsequestrin levels and altered Ca^{2+} handling in cardiomyocytes; *L Tretter, N Böhönyi, K Török, E Pintér and V Ádám-Vizi:* Mitocondrial and calcium in heart muscle. Transitions from blessing to course; *F Gallyas:* Novel mechanism of nucleus to cytosol signalling in oxidative stress; *P Singal:* Cytokine imbalance and heart failure; *G Pierce, E Dibrov, JF Deniset and MN Chahine:* Infection, oxidized LDL and atherosclerotic heart disease

Friday, 8 October
SESSION III. *Myocardial protection I.*
Chairmen: RC Kukreja (USA), Á Végh (HU)

T Ravingerova: Subcellular mechanisms of endogenous protection against myocardial ischemia in healthy and diseased heart; *Ch Steenbergen:*The Role of GSK-3beta in Cardioprotection; *E Murphy:* S-Nitrosylation and Cardioprotection; *P Ferdinandy:* Interaction of hyperlipidemia with cardioprotective mechanisms; *JW Calvert:* Cytoprotective Actions of Hydrogen Sulfide in Cardiovascular Disease

SESSION IV. *Myocardial protection II.*
Chairmen: N Marczin (UK), P Singal (CAN)

B Ostadal, I Netuka, J Besik, I Ostadalova: Gender differences in cardiac ischemia and protection – experimental aspects; *RC Kukreja:* Cardioprotection with Phosphodiesterase-5 Inhibitors: Role of Hydrogen Sulfide Signaling; *T Miura, T Miki, M Tanno, A Kuno:* GSK-3beta, A target for myocardial protection; *S Khatib:* Phosphodiesterase-5 inhibitors and suppression of myocardial hypertrophy – New insight; *Á Végh, A Kiss, L Juhász, M Gönczi:* Protection against arrhythmias; The role of nitric oxide, superoxide and peroxynitrie; *H Otani:* Nitric oxide synthase uncoupling as a pathogenesis of left ventricular dysfunction after myocardial infarction

SESSION V. *Endothelial dysfunction and stem cells in cardiovascular research*
Chairmen: I Horváth (HU), DB McNamara (USA)

A Cziráki: Evaluation of endothelial dysfunction in patients with CHD; *JT Kielstein:* Involvement of ADMA in the pathogenesis of cardiovascular diseases; *Á Koller, Z Bagi:* Uncoupling of nitric oxide synthase as a pathomechanism of microvascular dysfunction in diabetes mellitus; *E Giordano:* Stem cells in cardiovascular research; *H Sharma:* Therapeutic Angiogenesis in Myocardial Protection: Genes or Gene products or Stem cells; *N Gurusamy, I Lekli, YH Kim†, DK Das:* Regeneraton of infarcted myocardium with nutritionally modified cardiac stem cells

SESSION VI. *From bench to bedside*
Chairmen: J Gál (HU), G Pierce (CAN)

G Veres, T Radovits, C Miesel-Gröschel, F Horkay, G Szabó: Custodiol-N, the novel cardioplegic solution reduces ischemia/reperfusion injury after cardiopulmonary bypass; *N Jost, Z Kohajda, A Kristóf, PP Kovács, L Virág, I Baczkó, A Varró:* The properties of the transient outward, ultra-rapid delayed rectifier and acethylcholine sensitive potassium currents in canine atrial myocytes; *B Debreczeni, A Márki, E Gara, A Rácz, Á Koller:* Contribution of hydrogen peroxide to the development of myogenic tone of venules; *M Solymár, J Hamar, Á Koller:* Comparison of antioxidant effects of superoxide dismutase (SOD) and hydrogen sulphide (H2S) in isolated small veins; *P Slezák, A Púzserová, I Waczulíková:* Statistical analysis of the vasorelaxant dose-response curves

POSTER SESSIONS
SESSION A
Chairmen: M Boros (HU), H Heinle (GER)

K Klein, I Germann, D Jandaghi, O Kelber, D Weiser, H Heinle: Herbal extracts as antioxidants in in vitro models of inflammation; *J Kucharská, O Uliènà, A Gvozdjáková, O Vanèová, I Waczulíková, P Bo□ek, V Bada:* Atorvastatin depleted coenzyme Q in myocardial mitochondria and impaired mitochondrial function in rats; *Á Czikora, E Lizanecz, I Rutkai, P Bakó, J Boczán, R Pórszász, Z Papp, I Édes, A Tóth:* Pharmacological characterization of arteriolar smooth muscle located valilloid receptor-1

(TRPV1); *M Kerekes, C Mihályi, A Dégi, B Merkely, V Kékesi, L Dézsi:* Examination of the balance between coronary constrictor and dilator processes in isolated rat heart; *Z Kojic, D Djuric:* Modulation of myocardial oxygen consumption through ace inhibitor in the course of experimental atherosclerosis; *A Daragó, M Fagyas, Z Galajda, T Szerafin, J Hársfalvi, I Édes, Z Papp, A Tóth, J Szentmiklósi:* Different regulation of angiotensine converting enzyme (ACE) expression in the sera and in vascular tissue; *M Fagyas, A Daragó, D Sipos, I Mányiné Siket, I Édes, Z Papp, A Tóth:* Consequences and possible causes of ineffective ACE inhibition in 20% of patients; *Z Lenkey, A Cziráki, Á Németh, Z Ajtay, N Alotti, S Szabados, I Horváth, J Martens-Lobenhoffer, SM Bode-Böger:* The response of asymmetric dymethylarginine levels to coronary bypass surgery; *Á Németh, Z Lenkey, Z Ajtay, A Cziráki, E Sulyok, I Horváth, É Vigh, J Martens-Lobenhoffer, F Awiszus, SM Bode-Böger:* Effects of stent implementation on plasma levels of asymmetric dimethylarginine in patients with myocardial infarction; *B Sax, H Vágó, A Tóth, E Édes, G Széplaki, B Merkely, V Kékes:* Correlation between cardiac morphological characteristics and matrix metalloproteinase profile in top athletes

SESSION B
Chairmen: I Mikó (HU), G Pogátsa (HU)

*B Balatonyi, B Rácz, D Reglődi, V Kovács, G Wéber, N Alotti, J Lantos, N Marczin, E Rőth, B Gasz:*Pituitary adenylate cyclase activating polypeptide protects against the cardiotoxic effects of doxorubicin in vitro; *Á Balogh, D Czuriga, ET Pásztor, DSanter, B Podesser, Z Papp:* Mechanical and molecular alterations within the left ventricle after myocardial infarction in mice; *K Magyar, K Bruszt, Z Vámos, I Solti, T Kálai, K Hideg, L Seres, B Sümegi, Á Koller, R Halmosi, K Tóth:* Vasoprotective effects of poly(ADP-ribose)polimerase inhibition in a spontaneously hypertensive rat model; *K Bruszt, K Magyar, Z Vámos, A Balogh, T Kálai, K Hideg, L Seress, B Sümegi, Á Koller, R Halmosi, K Tóth:* Vasoprotection with modulation of intracellular signaling pathways using a quinazoline-type parp-inhibitor in a chronic hypertensive rat model; *J Kaszaki, D Érces, G Süveges, T Zimmermann, M Ghyczy, M Boros:* Intravenous or inhalative antioxidant treatments restore intestinal perfusion in a porcine model of cardiac tamponade; *Jakovljevic V, Krkeljic J, Zivkovic V, Vuletic M, Barudzic N, Mitrovic D, Djuric D:* The effects of specific phosphodiesterase-5 (PDE5) inhibitors on oxidative stress in isolated rat heart; *Á Perjés, A Kónyi, R Skoumal, AM Kubin, G Füredi, K Farkasfalvi, Z Sárszegi, F Horkay, IG Horváth, M Tóth, H Ruskoaho, I Szokodi:* Evidence for a role of prolacti-releasing peptide in the regulation of cardiac contractility; *I Rutkai, Á Czikora, A Daragó, P Orosz, I Édes, Z Papp, A Tóth:* Contribution of CA^{2+} sensitization to contraction in basilar artery of the rat; *Z Vámos, P Csépl˝, P Tóth, P Degrell, J Hamar, A Koller:* Aging-elicits changes in angiotensin II-, but not in norepinephrine-induced contractions of isolated carotid arteries; *V Zivkovic, D Djuric, B Djurovic, M Vuletic, N Barudzic, J Krkeljic, V Jakovljevic*

SESSION C
Chairmen: V Kecskeméti (HU), T Ravingerova (SK)

P Bencsik, J Pipis, A Gorbe1, GF Kocsis, C Csonka, T Csont, M Shamloo, K Woodburn, P Ferdinandy: Human recombinant epo reduces myocardial ishemia/reperfusion injury; *JS Bice, GF Baxter:* No-independent stimulation of sGC limits infarct size when administered at reperfusion; *M Gönczi, A Kiss, Á Végh:* Is the modulation of gap junctions involved in the protection against ishaemia and reperfusion-induced ventricular arrhythmias by sodium nitrite?; *L Juhász, A Kiss, M Kovács, E Nyeső, Gy Seprényi J Kaszaki, Á Végh:* Does the formation of peroxynitrite play a trigger role in the antiarrhythmic effect of ishaemic preconditioning and infusion of peroxynitrite?; *A Kiss, M Gönczi, M Kovács, G Seprényi, J Kaszaki, Á Végh:* Administration of sodium nitrite reduces ischaemia and reperfusion-induced arrhythmias in anaesthetised dogs; *J Pálóczi, A Görbe, ZV Varga, MK Pirity, S Rungaruniert, A Dinnyés A, T Csont, P Ferdinandy P:* Nitric oxide protects mouse embrionic stem cellderived cardiomyocytes against simulated ischemia/reoxygenation injury; *M Sárközy, V Fekete, C Csonka, K Kupai, T Csont, P Ferdinandy:* Preconditioning is lost in hyperlipidemia: role of nitrosative stress; *J Skopál, Zs Lendvai, N Hegyesi, M Pólos, G Veres, I Hartyánszki, F Horkay, Z Nagy, B Merkely:* Isolation and characterization of endocardial and microvascular endothelial cells from human heart; *G Szűcs, K Kupai, C Csonka, T Csont, P Ferdinandy:* Postconditoning failed to decrease infarct size after global ishemia in isolated rat hearts

Saturday, 9 October
SESSION VII. *Myofibrillar contractile function*
Chairmen: Z Papp (HU), H Ruskoaho (SF)

J Slezak: Hibernating myocardium; *I Szokodi, R Skoumal, K Farkasfalvi, Á Perjés, A-M Kubin, B Scheich, A Kónyi, M Simon, Z Kneifel, H Leskinen, A Cziráki, IG Horváth, R Kerkelä, M Tóth, H Ruskoaho:* Role of adrenomedullin in the regulation of cardiac contractility; *JJ Ronkainen, P Tavi:* CaMKII-induced suppression of L-type Ca^{2+}-channel expression in cardiac myocytes; *V Kékesi:* Calcium-dependent coronary vasodilator mechanisms II.: In vivo and in vitro evidences; *A Ziegelhőffer, J Mujkošová, O Uliėná, I Waczulíková, M Ferko, B Ziegelhőffer, Š Polák, T Ravingerová*: Mitochondrial ATP production and membrane fluidity in heart kidney and liver of spontane hypertensive rats: comparison of treatment with captopril or captopril and nifedipine; *D Czuriga, A Borbely, SJP Bogaards, I Falcao-Pires, AF Leite-Moreira, I Édes, Z Papp, J van der Velden, GJM Stienen, RJP Musters, WJ Paulus:* Oxidative damage at the sarcomeric Z-disc contributes to high resting tension of failing human cardiomyocytes

SESSION VIII.
Mechanical assist for myocardial protection in cardiac surgery
Chairmen: B Ostadal (CZ), T Simor (HU)

N Marczin: Ventricular assist: From bridge to transplantation to bridge to long term recovery; *K Farkasfalvi, L Felkin, N Latif, GK Soppa, E Birks, P Barton, I Szokodi, N Marczin, MH Yacoub, CM Terracciano:* Potential role of apelin in myocardial recovery following end stage heart failure; *T Pintar:* Short-term mechanical support for myocardial salvage? An initial Central European experience; *S. Haj Yahia:* How to set up a successful VAD programme

Pécsi alapellátási konszenzus értekezlet

Pécs, 2010. május 28-29., Hotel Palatinus

Résztvevő intézetek, szervezetek:
Alapellátó Orvosok Országos Szövetsége (FAKOOSZ)
Családorvos Kutatók Országos Egyesülete (CSAKOSZ)
Csongrád Megyei Háziorvosok Egyesülete (CSMHE)
Debreceni Egyetem, Családorvosi és Foglalkozás-egészségügyi Tanszék (DE)
Házi Gyermekorvosok Egyesülete (HGYE)
Háziorvosi Szakmai Kollégium (HSZK)
Kasszaorvosi Szervezet (KSZ)
Magyar Általános Orvosok Tudományos Egyesülete (MÁOTE)
Magyar Orvosi Kamara Budapesti Területi Szervezete, Háziorvosi Szekció (MOK)
Magyarországi Praktizáló Orvosok Szövetsége (MAPOSZ)
Miskolci Háziorvosi Egyesülés (MHE)
Nemzeti Egészségügyi Tanács (NET)
Országos Alapellátási Intézet (OALI)
Pécsi Tudományegyetem, Családorvostani Intézet (PTE)
Semmelweis Egyetem, Családorvosi Tanszék (SE)
Szegedi Tudományegyetem, Családorvostani Tanszék és Rendelő (SZTE)

Résztvevők:

dr. Antalics Gábor (SE),
dr. Balogh Sándor (OALI, HSZK, MÁOTE),
dr. Biró Ferenc (PTE, NET),
dr. Borsi Éva (KSZ),
dr. Dolowschiák Annamária (HGYE),
dr. Füredi Gyula (OALI, MÁOTE, HSZK),
dr. Hajnal Ferenc (SZTE, HSZK, MÁOTE, NET),
dr. Huszár András (HGYE),
dr. Ilyés István (DE, HSZK),
dr. Kalabay László (SE, CSAKOSZ),
dr. Kertai Aurél (MOK),
dr. Mester Lajos (SZTE),
dr. Nagy Lajos (PTE, CSAKOSZ),
dr. Oláh Ilona (SE),
dr. Palla Sándor (MHE, HSZK),
dr. Pátri László (HGYE),
dr. Princz János (MAPOSZ),
dr. Rinfel József (PTE, CSAKOSZ),
dr. Rurik Imre, (DE, HSZK, CSAKOSZ),
dr. Selmeczi Kamill (FAKOOSZ),
dr. Szilárd András (CSMHE),
dr. Végh Mária (PTE, CSAKOSZ, HSZK)

(Folytatás a következő oldalon.)

Beszámoló a European Society of Cardiology (ESC) 2010. évi stockholmi konferenciájáról

Svédország fővárosában rendezték meg a világ jelenleg legnagyobb kardiovaszkuláris kongresszusát, az Európai Kardiológiai Társaság éves találkozóját. A 2010. év fő témája a „Koronária artériás betegség: a génektől a végkifejletig” volt. A konferenciára ebben az évben is nagyon nagyszámú, több mint 9500 absztraktot küldtek be. A résztvevők között megtalálhatók voltak a kardiológusok, az alapkutatások művelői, az epidemiológusok, nővérek, technikusok, az egészségipar képviselői, a döntéshozók és az egészségügyre szakosodott politikusok. Az idei év újdonságaként, a jövő kardiológusai számára továbbképző előadássorozatot is szerveztek. Természetesen voltak alapkutatási és alkalmazott kutatási (transzlációs kérdésekre fókuszáló) szekciók is. Előbbiek a legújabb kísérleti eredményeket, míg utóbbiak azok klinikai vonatkozásait tárgyalták. A gazdag programot ellentmondásos témakörökben szervezett vitafórumok, klinikai szemináriumok, klinikai eseteket feldolgozó workshop-ok, a szakmai ajánlásokat kidolgozó bizottsági találkozók, a vezető folyóiratok kiadóival szervezett megbeszélések színesítették. A kávészünetekben pályázati, valamint cikkíró továbbképzéseket folytattak. A Pécsi Tudományegyetem ÁOK kutatói, köztük a Szívgyógyászati Klinika számos klinikus kutatója, illetve dr. Tóth Kálmán és dr. Koller Ákos munkacsoportja is képviseltette magát ezen a rangos nemzetközi kongresszuson. Dr. Koller Ákos az „Epi-endothelial matrix and atherosclerosis” című szekció egyik levezető elnöki szerepét is betölthette. A soron következő ESC kongresszus 2011. augusztusában Párizsban lesz.

Dr. Balaskó Márta

Javaslatok

1. A háziorvosi rendszer rövidtávú működtetése a jelenlegi OEP finanszírozott és önkormányzati felelősségátvállalási szerződéssel lehetséges úgy, hogy az önkormányzati felelősség szükségszerű újraszabályozásával az egyenlő színvonalú és biztonságos praxisműködtetést és a betegellátást lehetővé tegye.
2. A működtetési jogfenntartását szükségszerűnek tartjuk, ugyanakkor a praxisváltáshoz illetve a praxisba való belépés megkönnyítéséhez nélkülözhetetlennek tartjuk a „praxisalap" létrehozását.
3. A praxisok működőképességének megőrzése érdekében 2010-ben azonnali, legalább 40 %-os kasszanövekedés szükséges. 2011-től valós költségeken alapuló finanszírozás bevezetését javasoljuk.
4. Javasoljuk az eszköz és ingatlantámogatás azonnali visszaállítását.
5. A deregulációt ki kell terjeszteni az alapellátást érintő jogszabályokra. A duális finanszírozás tekintetében elengedhetetlen az önkormányzatok egyetemleges felelősségének és kötelezettségének meghatározása.
6. Az adminisztrativ egyszerűsítésekkel és a dereguláció végrehajtásával több ideje lesz a háziorvosoknak a definitív ellátásra.
7. A háziorvosi és házi gyermekorvosi praxisváltáshoz, valamint a háziorvosok és házi gyermekorvosok utánpótlásához szükséges a gyakornoki rendszer bővítése, úgy hogy az szinkronban legyen a képzőhelyek kapacitásának növekedésével.
8. Támogatjuk az alapellátás európai uniós fórumainak azt a törekvését, hogy minden tagországban külön pénzalapot hozzanak létre a betegség megelőzés népegészségügyi feladatainak végrehajtására.
9. Az OEP tárgyalja újra a házirovosi finanszírozási szerződések általános feltételeit az alapellátási szolgáltatók képviselőivel.
10. Vonják vissza a jelenlegi minőségi indikátorok alapján való finanszírozási jogszabályt.
11. A háziorvosi team munka hatékonyságának növelése érdekében javasoljuk a működési feltételek újbóli szakmai szabályozását és finanszírozásának rendezését.

Nyilatkozat

A magyar gyermek és felnőtt lakosság rövid és hosszútávú biztonságos egészségügyi ellátása érdekében, az egyre romló népegészségügyi helyzet javításáért az I. Alapellátási Konszenzus konferencia résztvevői elfogadták az a programjavaslatot, amely alkalmas ezen célok megvalósítására. Az elmúlt években az alapellátásban dolgozó orvosok, nővérek, asszisztensek gyakran méltatlan körülmények között, egyre romló anyagi feltételek mellett szakmai bizonytalanságban, megnyugtató jövőkép nélkül végezték munkájukat. A több mint 10 éve megkezdődött alapellátási reformfolyamatok megálltak és a hazai háziorvosi és házi gyermekorvosi praxisok működtetése bizonytalanná vált. Ezek hatásaként megindult a szakdolgozói elvándorlás, megnehezült a praxisváltás, a háziorvosi kar veszélyes mértékben elidősödött és folyamatosan nő a betöltetlen praxisok száma. Az új kormányprogram alapellátásról szóló fejezetével egyetértve és azzal szinkronban tesszük meg javaslatainkat. Ennek során figyelemve vettük az elmúlt évek reformszándékú alapellátási és érdekvédelmi elemzéseit, javaslatait. Az alapellátásban résztvevők meggyőződése szerint erős nemzet, egészséges lakosság csak egy jól szervezett biztonságos és kiszámíthatóan működő alapellátás mellett valósítható meg.

A fenti tények következtében elengedhetetlen az alapellátás rendszerének fejlesztése a magyar lakosság biztonságos és hosszútávú egészségügyi ellátására.

Résztvevői még:
Dr. Balogh Sándor
OALI, HSZK, MÁOTE

Az anyagot összeállította:
dr. Nagy Lajos professzor

Dr. Antalics Gábor SE
Dr. Borsi Éva KSZ
Dr. Füredi Gyula OALI, MÁOTE, HSZK
Dr. Huszár András HSZK, HGYSZK HGVE
Dr. Kalabay László SE, CSAKOSZ
Dr. Mester Lajos SZTE
Dr. Oláh Ilona SE
Dr. Pátri László HGYSZK E.
Dr. Rurik Imre DE, HSZK, CSAKOSZ
Dr. Szilárd András CSMHE

Dr. Bíró Ferenc PTE, NET
Dr. Dolowschiák Annamária HGYSZK E.
Dr. Hajnal Ferenc SZTE, HSZK, MÁOTE, NET
Dr. Ilyés István DE, HSZK
Dr. Kertai Aurél BOKHSZ
Dr. Nagy Lajos PTE, CSAKOSZ
Dr. Palla Sándor MHE, HSZK
Dr. Princz János MAPOSZ
Dr. Selmeczi Kamill FAKOOSZ
Dr. Végh Mária PTE, CSAKOSZ, HSZK

Intézeti, klinikai hírek, információk

Az Antómiai Intézetből

■ A Magyar Élettani Társaság LXXIV. Vándorgyűlése és a Magyar Kísérleti és Klinikai Farmakológiai Társaság II. közös tudományos konferenciáján (2010. június 16-18., Szeged): *Tamás Andrea* és mtsai: „A PACAP koncentrációjának mérése kismamák és újszülöttek véréből" című poszterral szerepelt.

■ 7th Joint Meeting of the European Neuropeptide Club and the Summer Neuropeptide Conference (2010. június 21-24., Pécs): *Tamás Andrea* és mtsai: PACAP: Neuroprotection and beyond:from the brain to the kidney (előadás). Poszterek: *Haris Milán* és mtsai: Tooth development in mice deficient in pituitary adenylate cyclase activating polypeptide; *Hau Lídia* és mtsai: Effects of PACAP on oxidative srtess-induced cell death in primary rat kidney and human hepatocyte cell culture; *Horváth Gabriella* és mtsai: The neurobehavioral development in PACAP knockout mice; *Lammel Krisztián* és mtsai: Presence of pituitary adenylate cyclase activatin polypeptide in human body fluids.

■ 7th FENS Forum of European Neuroscience (2010. július 3-7., Amszterdam): Poszter: *Lubics Andrea* és mtsai: The effects of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) on the corneal regene-r-ation of rats; *Reglődi Dóra* és mtsai: Extent of retinal damage in carotid artery occlusion-induced hypoperfusion model in PACAP deficient mice; *Kiss Péter* és mtsai: Neurobehavioral development in PACAP (pituitary adenylate cyclase activating polypeptide) knockout mice; *Brubel Réka* és mtsai: Investigation of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide in human body fluids; *Tamás Andrea* és mtsai: Effect of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) on oxidative stress-induced cochlear cell death in chicken; *Horváth Gabriella* és mtsai: Mice deficient in the neuropeptide PACAP are more susceptible to in vitro and in vivo renal damage.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ A „Hetényi Géza" Endokrinológiai és Anyagcsere Tanszék részéről a Magyar Laboratóriumi Társaság 55. Nagygyűlésén, Pécsett, augusztus 26-28. között *dr. Mezősi Emese* docens szekció elnöki tisztet töltött be, *dr. Bajnok László* docens pedig a „How a clinician uses lab in suprarenal diagnosis" címmel tartott felkért előadást.

■ 2010. június 25-26. között rendezték meg Pécsett a Magyar Haemorheológiai Társaság, a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság és a Magyar Szabadgyök-kutató Társaság 2. közös kongresszusát. Klinikánkról *dr. Tóth Kálmán, dr. Juricskay István, dr. Késmárky Gábor, dr. Kenyeres Péter, dr. Bruszt Kitti, dr. Papp Judit, Sándor Barbara* és *Tóth András* (TDK-halllgatók) vettek részt. Munkacsoportunk két előadással képviseltette magát: *dr. Papp Judit:* „Különböző technikákkal végzett koszorúér bypass műtétek (CABG) hemoreológiai összehasonlítása" című előadásával, valamint *Sándor Barbara:* „Hemoreológiai vizsgálatok hiperhomociszteinémiás patkány modellben" című előadásával.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ A „20th European Meeting on Hypertension"-t idén júniusban Osloban rendezték meg, melyen *dr. Csiky Botond* posztert mutatott be *„The effect of l-carnitine supplemen-tation on the arterial stiffness in patients on hemodialysis"* címmel, *dr. Ignácz Ferenc, dr. Sulyok Endre* és *dr. Wittmann István* társszerzőségével. A rendezvényen *dr. Kovács Tibor* résztvevőként volt jelen.
Szintén júniusban rendezték meg a European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association 47. kongresszusát Münchenben. *Halmai Richárd „Cigarette smoking could be potential cause of diabetic nodularsclerosis"* címmel prezentált posztert *Szijártó István András, Mérei Ákos, Degrell Péter* és *Wittmann István* társszerzőségével. A programokon *dr. Nagy Judit* és *dr. Kovács Tibor* is részt vettek.

A Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetből

■ A 7th FENS Forum of European Neuroscience (július 3-7., Amsterdam) konferencián intézetünkből részt vett *dr. Rácz Boglárka,* az alábbi poszterekkel: *Rácz B, Kovács K. et al.*: Pituitary adenylate cyclase activating polypeptide is protective against oxidative stress in human retinal pigment epithelial cells; *Tamás A, Horváth G. et al.*: Effects of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) on oxidative stress-induced cochlear cell death in chicken.

■ A 16th International Symposium on Separation Science című konferencia 2010. szeptember 6-10. között, a National Research Council-ban, Rómában került megrendezésre, melyen *Radó-Turcsi Erika* tanársegéd vett részt. A konferencián a következő posztert mutatták be: *Erika T., József D.:* Comparative Study on the Separation of Structural and Geometrical Isomers of Carotenoids on C18 and C30 Stationary Phases.

A Farmakognóziai Tanszékről

■ *Dr. Szabó László Gyula* egyetemi tanár „Etnofarmakobotanikai kutatás Kárpát-Európában – népi orvoslástól a gyógynövénykészítményekig" címmel 3 órás továbbképző előadást tartott június 17-én, a székelyföldi Csíkkarcfalva Önkormányzatának előadótermében, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Pest megyei Szervezetének rendezvénysorozatán. A június 17-től 19-ig tartó előadássorozatot a tanszékünkkel kiváló kapcsolatot tartó *dr. Zágoni Elemér,* csíkkarcfalvi főgyógyszerész szervezte, aki előadást tartott a volt Marosvásárhelyi Gyógyszervállalat Galenusi Laboratóriumának gyógynövény-készítményeiről. *Dr. Péter H. Mária,* aki gyógynövénykertünk közelmúltban rendezett megnyitóján is jelen volt, előadást tartott a 16-18. sz.ázadi erdélyi orvosló és fűszerkönyvek gyógynövényeiről. A Hargitán, Gyimesben és Kászonban tett botanikai tanulmányúton *Macalík Ernő,* neves gyógynövény-szakértő, csíkkarcfalvi biológiatanár és *Szabó László Gy.* mutatták be a magashegyi gyógynövény-különlegességeket.

■ *Dr. Molnár Péter egyetemi tanár* részt vett és posztert mutatott be Budapesten, a 2010. június 20-24. között megrendezett „6th International Congress on Pigments in Food" nevű nemzetközi konferencián. A poszter címe: „Analysis of carotenoid composition in yellow and white-fleshed peach varieties during fruit development"; szerzők: *Gy. Horváth, E. Turcsi, F. Brandi, A. Liverani, C. Rosati, J. Deli, P. Molnár.*

■ *Dr. Horváth Györgyi* adjunktus és *dr. Molnár Péter* társszerzők voltak a 2010. június 21-24. között Pécsett megrendezett „Neuropeptides 2010 – 7th Joint Meeting of the European Neuropeptide Club (ENC) and the American Summer Neuropeptide Conference" nevű nemzetközi konferencián bemutatott poszterben. A poszter címe: „Activation of TRPA1 is inhibited by lutein in different *in vitro* and *in vivo* models". Szerzők: *Szőke É., Kemény Á. et al.*

■ *Dr. Papp Nóra* adjunktus „Néhány hazai gyógynövénytaxon és azok populációinak összehasonlító kemotaxonómiai és morfofiziológiai értékelése" című előterjesztése alapján elnyerte a PTE ÁOK Kutatási Alap (ÁOK KA '2010 – 2012') pályázatot.

■ *Dr. Horváth Györgyi* a SIGMA-ALDRICH Kft. fiatal kutatók részére kiírt pályázatán II. helyezést ért el. Az ünnepélyes díjkiosztóra 2010. július 16-án került sor Budapesten.

■ *Dr. Molnár Péter* társszerzőként szerepelt az alábbi nemzetközi konferenciákon bemutatott poszterekben: 7th Gordon Research Conference on Carotenoids, Ventura, California, USA, 2010. január 17-22.: „Studies of Carotenoid Neutral Radicals", szerzők: *A. L. Focsan, L. D. Kispert et al.*; Thirty-Second DOE Solar Photochemistry Research Meeting, Annapolis, MD, USA, 2010. június 6-9.: „The Carotenoid Astaxanthin and Its Photooxidative Role Under High Light and Salt Stress", szerzők: *L. D. Kispert, A. L. Focsan et al.;* 52nd Rocky Mountain Conference on Analytical Chemistry, Snowmass, Colorado, USA, 2010. augusztus 1-5.: „EPR Studies of Astaxanthin Radicals and Metal Complexes", szerzők: *L. D. Kispert, N. E. Polyakov et al.*

■ *Dr. Szabó László Gyula* 2010. augusztus 24-én „Németh Márton, a pécsi természettudós" címmel előadást tartott a *dr. Németh Márton* születésének 100. évfordulója alkalmából az MTA Pécsi Területi Bizottsága székházában tartott emlékülésen.

■ *Dr. Papp Nóra* 2010 augusztusában egyhónapos népi gyógynövényismereti gyűjtőúton vett részt Erdély több településén gyógyszerész-, orvostan- és biológushallgatók szakdolgozati témavezetőjeként. A tanulmányút során számos további kutatásra érdemes növénytaxon gyógyászati adatai kerültek feljegyzésre.

■ *Dr. Farkas Ágnes, dr. Papp Nóra* és *dr. Bencsik Tímea* PhD-hallgató 2010. augusztus 5-8. között részt vett Nagyváradon a Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság által megrendezett VII. Gyógyszerésztörténeti Nyári Egyetemen.

■ *Dr. Farkas Ágnes* „Friends or Foes? Ornamentals – Medicinal Plants – Poisonous Plants" címmel előadást tartott a Lisszabonban (Portugália) 2010. augusztus 22-27. között megrendezett 28th International Horticultural Congress „A New Look at Medicinal and Aromatic Plants" című szekciójában.

A Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetből

■ MÉT Szeged, 2010. június 16-18.
Elhangzott előadások: *Szolcsányi János:* Kapszaicin receptortól eretnek tanokig és új gyógyszerkutatási perspektívák kibontakozásáig; *Barthó Loránd, Benkó Rita:* Purinerg jelátvitel sajátosságai emberi béltraktusban és tengerimalac-hólyagban; *Barthó Loránd:* Kapszaicin (TRPV1 receptorok) hatásai zsigeri preparátumokon; *Helyes Zsuzsanna, Elekes Krisztián és mtsai:* Marihuana-és dohányfüst-indukálta krónikus légúti gyulladás vizsgálata prediktív egérmodellben; *Barthó Loránd, Benkó Rita és mtsai*: Az anandamid és arachidonsav hatásai gyomor-bélpreparátumokon.
Poszterek: *Markovics Adrienn, Szőke Éva és mtsai*: A hipofízis adenilát-cikláz aktiváló polipeptid szerepe a trigeminovaszkuláris rendszerben; *Boros Melinda, Helyes Zsuzsanna* és mtsai*:* Kénhidrogén-tartalmú fürdők hatásának vizsgálata bőr-és ízületi gyulladás állatkísérletes modelljeiben; *Szitter István, Pintér Erika és mtsai*: Tachykininek szerepének vizsgálata génhiányos egerekkel dextránszulfáttal kiváltott bélgyulladás modellben.

■ ENC Pécs, 2010. június 21-24.
Előadások: *Zsuzsanna Helyes:* Involvement of preprotachykinin a gene-encoded peptide and the neurokinin 1 receptor in inflammatory processes: in vivo studies with gene-deleted mice; *Sándor Z., Tóth D. M. et al:* Nociception, neurogenic inflammation and thermoregulation in TRPV1 knockdown transgenic mice.
Poszterek: *Boros M., Helyes Zs. et al:* Effect of H2S-containing baths on experimental dermatitis and arthritis in mice; *Elekes K., Sándor K. et al*: Role of pituitary adenylate-cyclase activating poly-peptide (PACAP) in endotoxin-induced airway inflammation in mice; *Kun J., Palkovics T. et al*: Expression of somatostatin receptor subtype 1 (SST1) in different types of lung cancer; *Markovics A., Sándor K. et al*: Cortistatin and somatostatin: comparing their effects on inflammation in vitro and in vivo; *Markovics A., Lashgarara A. et al*:: Role of Pituitary adenylate-cyclase activating polypeptide (PACAP) in nitroglycerol-induced tri-geminovascular activation in mice; *Szitter I., Pintér E. et al*: The role of the tachykinin system in trinitrobenzene sulfonic acid-induced colitis in mice; *Szőke É., Kemény Á. et al*:,: Activation of TRPA1 is inhibited by lutein in different in vitro and in vivo models.

A Fül-orr-gégészeti, Fej-nyaksebészeti Klinikáról

■ 2010. május 20-22. között klinikánkon került megrendezésre a túlnyomóan nemzetközi részvétellel zajló XVI. Nemzetközi Orrplasztikai és Arcesztétikai Sebészeti Kurzus, *Pytel József egyetemi tanár* szervezésében. A kurzus résztvevői a világ legkülönbözőbb országaiból érkeztek.

■ 2010. június 12-én a Magyar Gasztro-enterológiai Társaság szervezésében zajló 52. nagygyűlésen *Járai Tamás* tanársegéd előadást tartott „Orophayrngealis dysphagia fül-orr-gégészeti kórképekben" címmel Tihanyban.

■ *Lujber László* docens és *Járai Tamás* a Besztercebányán megrendezett „Minimal invasiv video assisted thyreoidectomy" elnevezésű kurzuson vettek részt 2010. június 24-25. között.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ Louis Bondulelle Alapítvány találkozója, 2010. június 1. Párizs. A rendezvény keretén belül *Molnár Dénes* professzort kérték fel, hogy az első közös Bonduelle-ECOG díj nyerteseként ismertesse munkásságát, mellyel a pályadíjat elnyerte. Az előadást „A gyermekkori elhízás átfogó prevenciója: 30 év tapasztalatai és új megközelítések" címmel *Molnár Dénes* képviseletében *dr. Répásy Judit* tartotta meg.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár részt vett a European Society for Paeditric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (ESPGHAN) 43rd Annual Meeting rendezvényén Isztambulban 2010. június 9-12. között. *Dr. Szabó Éva* rezidens (PhD) gyermekgondozás miatti távollétében posztert mutatott be (Szabó É., Boehm G. et al: Omega-3, but not omega-6 polyunsaturated fatty acids are positively relatad in maternal plasma at birth and in human milk at the 6th week of lactation).

■ A munkacsoport tagjai társszerzőként szerepeltek külföldi kollégák egy előadásában (*Escolano-Margarit MV, Csábi G., Decsi T., et al.:* Analysis of long-term effects of fish oil and 5-MTHF supplementation to pregnant women on neurological outcome of their offsprings: The NUHEAL Trial), valamint két poszter-bemutatásban (1. *Brands B., Egan B., Györei E., Decsi T., et al.:* The effect of diet on children's mental performance – A qualitative study of perceptions, attitudes and beliets of parents in four European countries. 2. *Piqueras M.J., Emmett P., Szabó É, Decsi T, et al.:* Analysis of nutritional intake at 4 years of age in a prospective cohort: The NUHEAL Study). *Dr. Decsi Tamás* üléselnökként közreműködött a „Nutrigenomics" szimpózium munkájában, valamint részt vett a Committee Nutrition két ülésén.

■ *Dr. Decsi Tamás* társ-témavezetőként vett részt 2010. július 13-án a Granadai Egyetemen *dr. Maria Victoria Escolano Margarit* PhD-értekezésének (Effects of fish oil and/or 5-methyltetrahydrofolate supplementation during pregnancy on materno-fetal fatty acid profile and neurological development of the children: THE NUHEAL Follow-up Study) nyilvános vitáján. Az értekezés alapján a bírá-

lóbizottság az elérhető legjobb, „magna cum laude” minősítéssel ítélte meg a PhD-fokozatot a jelöltnek.

■ Az Amerikai Magyar Orvosszövetség Balatonfüredi kongresszusán 2010. augusztus 20-21. között *dr. Vástyán Attila* és *Sarlós Donát Péter* vett részt. *Sarlós Donát Péter:* „Histological and functional changes following Nd YAG laser photocoagulation of rat gastric mucosa” címmel előadást tartott.

■ *Dr. Vástyán Attila* egyetemi adjunktus „Ajak és szájpadhasadékos beteget komplex ellátása – 12 éves a pécsi Hasadék Munkacsoport” címmel a Fogorvostudományi Szakmai Napokon (2010. augusztus 30-szeptember 3.) és „Segíts, hogy beszélhessek” Alapítvány 20 éves évfordulóján (2010. szeptember 4-én) előadást tartott Pécsett.

■ A Magyar Diabetes Társaság Genetikai Szekció 2010. szeptember 6-án Budapesten „Diabetes genomika és klinikai vonatkozásai a modern tudomány tükrében” címmel tartott szimpóziumot, amin *dr. Erhardt Éva* egyetemi adjunktus „Az elhízás és a metabolikus szindróma genetikai háttere gyermekekben” című előadással szerepelt felkért előadóként.

A Magatartástudományi Intézetből

■ *Dr. Csathó Árpád,* 2010. augusztus 22-26. között részt vett a European Confe-rence on Visual Perception (ECVP) elnevezésű konferencián Svájcban (Lau-sanne).
Bemutatott poszterének címe: Fatigue of visual attention: Effects of time-on-task on the sensory and capacity limits of attention.

■ A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének IV. Konferenciáján – 2010. szeptember 2-4., Szombathely – az intézetet *dr. Füzesi Zsuzsanna* képviselte. *Füzesi Zsuzsanna, Kesztyűs Márk és mtsai:* Az egészségi állapotra ható életformák fiatal felnőttek két csoportjában (országos empirikus adatfelvétel 1000 fő városi fiatal körében); *Németh Katalin, Szalai Tamásné és mtsai:* Betegségpercepció daganatos betegcsoportokban.

A Neurológiai Klinikáról

■ *Dr. Illés Zsolt* és *dr. Janszky József* az egyetemi tanári címet ünnepélyes keretek között kapták meg 2010. szeptember 9-én *Schmitt Pál* köztársasági elnök úrtól.

■ 2010. szeptember 30. és október 2. között a Neurológiai Klinika és az Idegsebészeti Klinika közös szervezésében kerül megrendezésre Pécsett a Hotel Palatinusban a „II. Neurostimulációs Szimpózium és a Magyar Fájdalom Társaság közös kongresszusa, valamint Neuromodulációs tréning kurzus”.

■ A Medicina Könyvkiadó gondozásában megjelent *dr. Komoly Sámuel* és *dr. Palkovits Miklós:* „Gyakorlati neurológia és neuroanatómia” című egyetemi tankönyv.

A Patológiai Intézetből

■ A Patológiai Intézet kétéves futamidejű, „FISH-szondák fejlesztése a gyermekkori akut limfoid leukémia terápia releváns diagnosztikájához és a magas kockázatú csoport szűréséhez” című, 71 152 eFt támogatású „Baross Gábor” K+F pályázatot nyert 2010. július 1-től kezdődően. A projekt új tudományos segédmunkatársi és szenior kutatói alkalmazást is lehetővé tesz. Projektvezető: *dr. Pajor László.*

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ *Dr. Fekete Sándor, dr. Herold Róbert, dr. Simon Mária* és *dr. Vörös Viktor* 2010. augusztus 28. és szeptember 1. között az ECNP kongresszusán vettek részt Amszterdamban, ahol két poszter mutattak be.

■ *Dr. Tényi Tamás* 2010. szeptember 8-10. között Barcelonában vett részt egy – a bipoláris zavar kezelésével kapcsolatos – munkamegbeszélésen.

A Radiológiai Klinikáról

■ A Radiológiai Klinikán 2010. június 30-án minőségirányítási audit történt. A korábban tanúsított, tisztán ISO alapú rendszer az audit napjáig volt érvényes. A Klinikai Központ minőségirányítási igazgatóságának munkatársai felkészítésével, a Radiológiai Klinikán sikerült a KK-n belül először integrált minőségirányítási rendszert auditálni, amely az ISO 9001:2009 és a MEES (Magyar Egészségügyi Ellátási Standard) szabványoknak megfelelő.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ A Magyar Ortopéd Társaság és a Magyar Traumatológus Társaság 2010. évi közös Kongresszusán (Pécs, 2010. június 17-19.) az alábbi előadások hangzottak el intézetünkből: *Frank D., Cseh G., Borsiczky B. és mtsai:* PMMA-szorbitol kapszulák diffúziós vizsgálata; *Frank D., Cseh G., Borsiczky B. és mtsai*: PMMA-szorbitol kapszulák antibiotikum kiáramlás vizsgálata; *Borsiczky B., Börzsei L., Jancsik V. és mtsai*: Nyúl tibiáján létrehozott kísérletes osteomyelitis lokális terápiája antibiotikummal töltött PMMA-szorbitol kapszulák közvetítésével; *Börzsei L., Borsiczky B., Cseh G. és mtsai*: Szeptikus csontfolyamatok lokális antibiotikum terápiájának lehetőségei és egy újabb antibiotikum hordozó a PMMA-szorbitol kapszula; *Móricz O., Ferencz S., Mangold V. és mtsai*: Osszeointegrációs módszer első magyarországi alkalmazása traumás és érbeteg alsó végtag amputáltak rehabilitációjánál.

■ *Dr. Rőth Erzsébet* egyetemi tanár „A neuroprotektiv fehérjék szerepe a szívizomsejtek iszkémiás károsodásának csökkentésében” címmel felkért előadást tartott a Magyar Élettani Társaság (MÉT) LXXIV. Vándorgyűlése, és a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság (MFT) II. közös tudományos konferenciáján (Szeged, 2010. június 16-18.). Ugyanezen a konferencián *Lantos János* egyetemi docens, *Földi V., Rézmán B., Drenkovics L. és mtsai*: „Sejtfelszíni markerek kórjelző értékének vizsgálata égési sérülést követően” címmel posztert mutatott be.

■ A Magyar Haemorheologiai Társaság XVIII. és a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság, illetve a Magyar Szabadgyök-kutató Társaság II. Közös Kongresszusán (Pécs, 2010. június 25-26.) az alábbi előadások hangzottak el intézetünkből: *Lantos J., Csontos Cs., Mühl D. és mtsai*: Oxidatív stressz és leukocita aktivációs paraméterek összehasonlító vizsgálata intenzív betegellátást igénylő kórképekben; *Földi V., Lantos J., Bogár L. és mtsai*: Leukocita adhéziós molekula expresszió változások kórjelző értékének vizsgálata égési sérülést követően; *Rézmán B., Csontos Cs., Földi V. és mtsai*: N-acetilcisztein kezelés hatása az oxidatív stresszre és a gyulladásra égett betegekben; *Fekecs T., Kádár Zs., Battyáni Z. és mtsai*: Az oxidatív stressz vizsgálata non-melanoma bőrtumoros vesetranszplantált betegeknél; *Nedvig K., Takács I., Horváth Sz. és mtsai*: Az ischémiás posztkondicionálás hatásának vizsgálata vékonybél autotranszplantáció során.

A Szemészeti Klinikáról

■ Két évente kerül megrendezésre Bombayben a helyi szemorvostársaság kongresszusa. Idén augusztus 12-14. között klinikánk intézetvezetője, *Biró Zsolt* professzor nemzetközi résztvevője volt az 1700 fős „Eye Advance 2010” rendezvénynek. Meghívott előadóként három felkért előadást tartott és a live surgery keretében bemutató műtétet végzett.

■ 2010. szeptember 2-5. között Párizsban tartották a 10. EURETINA kongresszust, melyen *dr. Tóth-Kovács Katalin* és *dr. Horváth Adrienn* vettek részt.
Ugyancsak Párizs adott otthont az Európai Cataracta és Refraktív Sebészeti Társaság

(ESCRS) soron következő kongresszusának, melyet 2010. szeptember 4-8. között tartottak. *Biró Zsolt* felkért előadóként egy előadást és egy kurzust tartott, valamint szekció üléselnöki feladatot látott el. A rendezvényen klinikánkról *dr. Vékási Judit* és *dr. Rozmán Beáta* is részt vett.

■ Az Európai Glaukóma Társaság (EGS) 9. kongresszusa Madridban zajlott 2010. szeptember 12-17. között. Klinikánkról *dr. Ajtony Csilla* vett részt és a *C. Ajtony, R. Füstös et al:* „Relationship between retinal nerve layer thickness and visual field recovery in surgically treated chiasmal compressive optic neuropathy" című poszterrel szerepelt.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Csermely Tamás* felkért előadást tartott, „Új mérföldkő a fogamzásgátlásban" címmel 2010. június 8-án, a Bayer Hungaria Kft által Pécsett szervezett Qlaira kerekasztal megbeszélésen.

■ Ugyanő „Beszélj róla anyuddal – védőoltással a méhnyakrák ellen" címmel a Budapesten, 2010. augusztus 25-én rendezett „Tanévnyitó – Iskola-Egészségügyi Konferencián" adott elő.

■ *Dr. Molnár Gábor* MNT Dél-nyugat Dunántúli Szekciójának XII. Kongresszusán előadást tartott.

Diafelvételek szimfóniái

Négy évtizednyi alkotói tevékenység sikerpillanatai

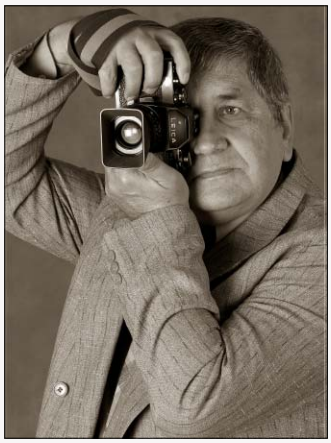

A diaporáma művészetéről ismert Tám László idén 70 esztendős. A pécsi fotós azonban nem pihen, bemutatókkal jelentkezik, kiállításokat szervez és új köteteken dolgozik.

„A mai kor emberének nagy élménye az idő. A kinagyított és az összezsugorított idő, az örökkévalóság és az elszálló pillanat. Hosszú ideig ellenérzéssel néztem a fényképezőgépre, mely alkalmas az elfutó idő megállítására, ám úgy láttam, itt a produkcióban minden technika, automatika és pénz kérdése. Aztán Tám László képei meggyőztek arról, hogy a fotózás lehet művészet, mert neki egyéni formanyelve van, képei fegyelmezett, célratörő, meditációra késztető alkotások" – így ajánlotta Tüskés Tibor pár esztendeje a pécsi fotóművész egyik kötetét. Tám László idén 70 esztendős, egy rendkívül szerény, csendes művész, akit a baranyaiak leginkább onnan ismerhetnek, hogy a pécsi nyári játékok mindig a diaporáma bemutatójával indulnak – az idén ez már 31. alkalommal történt meg. Emellett júniusban a közreműködésével láthattuk Pécsett a Dóm Kőtárban az EPHAP-kiállítást, nyolc ország 13 művészének 85 alkotását.

– Nagy szereplést évente csak egy-két alkalommal vállalok, de ez így volt korábban is. Nem akarok előtérbe tolakodni, legyen annak hiányérzete, aki nem jön el arra a két alkalomra – ad beszámolót közszerepléseiről. Pályáját pedig így értékeli: – Negyven éve készítek audiovizuális munkákat, s világfesztiválokon eddig mintegy 30 művem volt látható. Mindenütt Magyarország bemutatására törekedtem, s azért kezdtem el színes diákkal foglalkozni, mert úgy érzékeltem, hogy ott veszítek a legkevesebbet a képek minőségéből. Megjegyzem, ma már az analóg változat mellett a digitális technikával készült összeállítások külön versenyt vívnak, s körülbelül az a különbség a két módi között, mint amit a vájt fülűek a CD-s és bakelitlemezes hangzás között találnak. Hogy mi volt a legnagyobb sikerem a négy évtizednyi diaporámázás során? Talán az, hogy a kilencvenes évek végén a műfajban a világranglista negyedik helyezettje voltam. A másik fontos dolog, hogy az Angol Királyi Fotóstársaság (Royal Photographic Society) vendége, előadója, zsűritagja lehettem. Azt is sokra értékelem, hogy a Duna Televízión rendszeresen láthatók az alkotásaim filmetűdökként. Nem hagyom abba soha a munkát, most például egy Ablakkönyvön dolgozom, a világ minden pontján lefotózott ablakok szerepelnek benne. Emellett Egyiptomtól Szíriáig végigjártam a Közel-Keletet, és ezekből a keresztény tárgyi emlékekből, vallási jelenetekből szeretnék egy újabb kötetet megjelentetni.

Mészáros B. Endre

(Forrás: Új Dunántúli Napló, 2010. Tám László az Orvoskari Hírmondót is gyakran gazdagítja pazar színes oldalakkal – a szerk.)

Felújítják a Pekár Mihály Orvosi- és Élettudományi Szakkönyvtár olvasótermeit

Szeptember közepétől kényelmes és korszerű könyvtár várja az olvasókat

Nem költözik a könyvtár, csupán átalakításról van szó. Az intézmény könyvállománya ugyanoda kerül vissza, ahol eddig is volt. A legnagyobb változás az ÁOK 3. emeletén található olvasótermekben lesz. Ezek a helyiségek teljesen újjászületnek, amelyre az 1971-es könyvtárátadás óta nem volt példa.

Egy hetet csúszott a visszaköltözés, szeptember 6-a helyett 13-tól a könyvtár egyik fele már működik. A teljes átadásra viszont október elejéig várni kell.

A felújítás során úgy alakították ki a tereket, hogy még több férőhelyet tudjanak biztosítani a könyvtárhasználóknak. Egy régi kritikának is igyekeztek eleget tenni, amely szerint túl hangosak voltak az olvasótermek, így most ezt a problémát is orvosolták. Kisebb termeket alakítottak ki, amelyek így sokkal csendesebbekké, olvasóbarátabbakká váltak. A berendezés is teljesen megújul, mozgatható polcok, új székek biztosítják az olvasók kényelmét.

A könyvtárosok a végleges átadásig a hallgatók érdekében szorosan együttműködnek a 2. emeleten található Hallgatói Centrummal, ahol addig, amíg a könyvtár számítógépei nem működnek, elektronikus szolgáltatásokat lehet igénybe venni.

A tanulók igényeit, tanulmányait maximálisan szem előtt tartva korszerű, kényelmes és biztonságos környezetet igyekszünk létrehozni – nyilatkozta Gracza Tünde, a könyvtár igazgatója.

Borbély Zsanett

Forrás: UnivPécs, 2010. szeptember 20.

Emlékezés Jávor Tiborra (1926-2007)

Prof. Jávor Tibor, a Pécsi Orvostudományi Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikájának volt igazgatója hosszan tartó, súlyos betegségben 2007. április 4-én Budapesten elhunyt.

1926. április10-én zsidó polgári családban, Debrecenben született, s 1944-ben, sárga csillaggal a ruháján, a piarista gimnáziumban érettségizett. Édesanyját és testvérét a debreceni gettóból Auschwitzba vitték, ahonnan nem tértek haza. Ő munkaszolgálatos lett, és egy repülő által ledobott bomba oly súlyosan megsebesítette, hogy csak hosszú ideig tartó kórházi kezelés után, két mankóval járva térhetett vissza szülővárosába. Orvosi tanulmányait 1945-ben a debreceni Orvostudományi Egyetemen kezdte; medikus korában az Élettani, majd a Kórélettani Intézetben dogozott és hallgatói csoportot vezetett.

„Két mankóval történő járási lehetőségem arra kényszerített, hogy egyetem közeli kollégiumában keressek szállást. A Tisza István kollégiumba nyertem felvételt, ahonnan mint zsidó diákot a kollégium Halléból hazatért bizottsága az első félévet követően kizárt ”....”Látva, hogy védelmet csak a Kommunista Párttól várhatok, annak tagja lettem, és a párt által szervezett Népi Kollégiumi Mozgalomba bekapcsolódva a debreceni népi kollégium alapító tagjaként nősülésemig ott maradtam.”

1949-ben feleségül vette hallgatótársát, az Auschwitzot túlélő *Terner Kornéliát.*

1951-ben „summa cum laude” minősítéssel orvossá avatták. Ezután a Szegedi Orvostudományi Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikáján *Hetényi Géza* professzor mellett lett aspiráns, aki érdeklődését a gasztroenterológia felé irányította. 1955-ben belgyógyászatból szakvizsgát tett, 1957-ben védte meg kandidátusi értekezését „A gyomorszekréció és a neutrálvörös excretio mechanizmusa” címmel. Hetényi professzor halála után, 1958-ban visszakerült Debrecenbe, ahol *Petrányi* professzor II. sz. Belklinikáján előbb adjunktusi, majd docensi kinevezést kapott. Itt egy gasztroenterológiai munkacsoportot alakított ki, amelyik a kísérletes fekéllyel és a malabsorptioval foglalkozott, és az országban először dolgozott fiberoszkóppal. További munkaköre a különböző gyógyszerek klinikai értékelése volt: vizsgálta az új gyógyszerek vérszintjét és a beteg emberre kifejtett hatását. A fekélyterápia akkoriban igen közismert gyógyszeréről, a Gastropinról megállapította, hogy teljesen hatástalan, mert fel sem szívódik. E vizsgálatokkal kezdődött a gyógyszergyárakkal való kapcsolata, és a hazai klinikai farmakológia megalapozása. *„Gyakorlatilag minden Magyarországon forgalomba kerülő gyógyszer klinikai vizsgálatát munkacsoportomra bízták.”* 1964-ben WHO ösztöndíjjal *Frazer* professzor mellett Birminghamben, az egyetem biokémiai intézetében dolgozott, továbbá Moszkvában *Razenkov* és *Bikov* professzorok intézetében a gyomorszekréciót tanulmányozta.

„Megszereztem az ország első szálоptikás gastroscopját és a Kórélettani Intézet műhelyével elkészíttettem a vékonybél szívásos biopsziás eszközét, amellyel a coeliákiát tanulmányoztam. Debreceni vizsgálataim eredményeként megírtam nagydoktori disszertációmat .” Az értekezés címe: „A parasympatholyticumok klinikai pharmakológiája” volt (1968).

1968-ban tanszékvezető egyetemi tanári kinevezést nyert a Pécsi Orvostudományi Egyetem I. sz Belgyógyászati Klinikájára, amelyet negyed században át, 1993. június 30-ig vezetett. A pécsi belgyógyászati klinikán farmakokinetikai laboratórium jött létre, ahol a GCP és GLP szabályai szerint lehetett klinikai vizsgálatokat, gyógyszertesztelést végezni emberen.

Ebben a laboratóriumban vizsgáltak először bioekvivalenciát Magyarországon. Jávor professzornak a klinikai farmakológia területén végzett vizsgálatai három találmányhoz vezettek: (a) műszer a kilégzett levegő H_2 tartalmának meghatározására; (b) egy kukoricakorpa alapú rostkészítmény és (c) a magnézium-alumínium hidroxikarbonát tartalmú, Tisacid nevű antacid. A magyar belgyógyászat új gyógyszereinek nagy része Jávor Tibor laboratóriumának jóváhagyásával került törzskönyvezésre. Elsők között Európában enzimtermeléssel is foglalkoztak.

Utóda, *Mózsik* professzor írta róla :„A belgyógyászat fontosabb ágainak megfelelően speciális osztályokat szervezett a hozzájuk tartozó diagnosztikai és kutató laboratóriumokkal és szakrendeléssel együtt. Nagy elődeihez hasonlóan betegcentrikus volt: számos intézkedése a betegek jobb ellátását, a kulturált, humánusabb kórházi körülmények megteremtését célozta. Korán felismerte az ambuláns betegellátás jelentőségét. Az oktatásban a «bed-side teaching» rendszert vezette be. A medikusok legkorszerűbb tanítási módszereiről gondoskodott.” *„25 éves klinikai vezetésem alatt klinikámról 6 professzor és sok osztályvezető főorvos került ki.”* Jávor professzor a gasztroenterológia-hepatológia, a hematológia, valamint a hipertónia kutatásának egyik jelentős bázisát alakította ki. A kísérletes gasztroenterológiában tisztázta a gastro-cytoprotekcióban a lipidoldékony szabadgyökfogók fekélyt gátló hatását.

Jávor Tibor tudományos tisztségei a következők voltak: a Magyar Gasztroenterológiai Társaság elnöke volt 10 éven át, és azután tiszteletbeli elnöke maradt. Csaknem 25 évig a Magyar Farmakológiai Társaság vezetőségében dolgozott. A hetvenes évek közepén megalapította a Központi Etikai Bizottságot, és 10 éven keresztül elnökölt e bizottságban. Az ennek utódjaként működő ETT Kutatási és Etikai bizottságban az alelnöki tisztséget töltötte be. Választott tagja volt a Magyar Orvosképzési Társaságnak.

Igen gazdag irodalmi tevékenységet fejtett ki: 250 tudományos dolgozata jelent meg magyar és külföldi szaklapokban. A „Klinikai Farmakológia” c. munkája két kiadásban jelent meg. Ő írta a belgyógyászati tankönyvek gasztroenterológiai fejezetét, továbbá 15 különböző orvosi könyvben volt társszerző. Fejezeteket írt a *Kümmerle* által szerkesztett német nyelvű Klinische Pharmakologie kézikönyv két kiadásában. Szerkesztőségi tagja volt az „Acta Medica Hungarica” és a „Clinical Pharmacology Research” nevű folyóiratoknak, és felelős lektorként dolgozott a „Gyógyszerpiac” nevű újságnál. Kitüntetései: a Munkaérdemrend Arany fokozata, Kiváló orvos és Kiváló oktató címek, Pro Universitate Debrecen és Pro Universitate Pécs. 2006-ban a Batthány Strattmann-díjjal tüntették ki.

67 éves korában, 1993. június 30-án vonult nyugdíjba. A nyugdíjas Jávor professzor szaktanácsadó maradt az Országos Gyógyszerészeti Intézetben és a gyógyszeriparban. Lefordította az „Evidence Based Medicine” c. könyvet és megírta „A Gyógyítás Etikája” c. munkáját. Számos ismeretterjesztő könyv szerzője.

Szerette a történelmet, a szépirodalmat, a zenét – maga is kitűnően zongorázott.

Dr. Emed Alexander
Haifa, Izrael

(A dőlt betűvel szedett idézeteket a szerző Jávor professzor önéletírásában olvasta – a szerk.)

Fessen mosolyt az arcokra!

Ezúttal a Pécsi Orvostudományi Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikája szépült meg, A Fessen mosolyt az arcokra! program során az intézményi várók, laborok, vizsgálók falfelületeire festettek színes mesefigurákat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei.

A program a Vanish gyártója, a Reckitt Benckiser segítségévelvalósult meg.

A Gyermekklinika dolgozói, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei közösen választották ki azokat a falfelületeket, ahol mostantól barátságos mesefigurák várják a kisbetegeket. A gyermekek szívesebben jönnek a vizsgálatokra, ha a kórházi környezet is színesebb – az egészségügyi intézmények sokszor nem tudnak külön áldozni a folyosók, laborok színesítésére, ezért döntött a Vanish úgy, hogy idén a szeretetszolgálat Mesefal programját támogatja.

A program tíz éve indult néhány édesanya kezdeményezésére, és azóta is nagy sikerrel működik országszerte. A Vanish több éve dolgozik együtt a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal, az együttműködés a Foltmentes adomány országos ruhagyűjtési programmal kezdődött 2008-ban, idén a gyermekek környezetének szebbé tétele a cél.

„Személyesen is megtapasztalhattam, hogyan alakul át egy egyszerű váró színes, a gyermekek számára nagyon is vidám, barátságos helyszínné, amely talán megkönnyíti a kicsik kórházi tartózkodását. Szeretnénk ezt minél több helyen megvalósítani” – mondta Molnár Emese, a Reckitt Benckiser marketingigazgatója.

A programról a *http://www.vanish.hu/fessenmosolytazarcokra/* weblapon olvashatunk bővebben.

UnivPécs, 2010. szeptember 6.

Az alapcélok visznek előre minket

Interjú Bódis József rektorral

Harka Éva interjúja

Elindult egy rektori programmal, de azóta sok víz lefolyt a Dunán, ami nem hozott túl pozitív vizeket. Mennyiben kellett változtatnia ezen a programon?

A program maga nem, a végrehajtásának ütemezése viszont annyiban változott, hogy a belépésem után rögtön a tűzoltással kellett foglalkoznom, az anyagi konszolidációval és a megakadt pályázataink újraaktivizálásával. Fel kellett állítanunk egy új vezetést – létkérdés volt, hogy megtaláljuk a módját egy új gazdasági vezető kinevezésének, amit végül – mivel a minisztérium a mai napig nem lépett a korábbi igazgató felmentése ügyében – egy helyettesi pozíció kitalálásával oldottam meg. De hadd mondjam el, hogy ezzel párhuzamosan a rektori pályázatban megfogalmazott program előkészítése is folyik: struktúraváltást hajtunk végre a rektori hivatalban, még nagyobb strukturális átalakítást a gazdasági hivatalban. Mindez leépítéssel is jár: az üres állásokat megszüntetjük és a jelenleg 660-670 fős gazdasági főigazgatóság állománya 2011 végére olyan 520 főre fog beállni. Közben folyamatosan tekintjük át a szerződésinket is, felülvizsgáljuk, s amit kell, felmondunk.

Mekkora most az adósság, s hogyan tervezi csökkenteni?

Júniusban a hiányunk 8,1 milliárd volt, július végén pedig 7,6 milliárd. Ez hatalmasnak tűnhet, ám 1,6 milliárd a készpénzállományunk, 3 milliárd forintnyi pályázati előfinanszírozást fizettünk – vagyis a valós tartozásunk 3 milliárd forint. Úgy látom, egy jó szakembergárdával egy-két év alatt véghez lehet vinni a konszolidációt. Ez komplex folyamat, egyrészt növelnünk kell a bevételt, például a hallgatói létszám növelésével.

Ami az egészségügyet illeti: problematikus, hogy Magyarországon alulfinanszírozott, de minden forrás arról számol be, hogy az ősz folyamán egy havi finanszírozást betesznek a rendszerbe, a progresszív betegellátás figyelembe vételével. Ez év őszétől várhatóan az egészségügy finanszírozása és szerkezete is átalakul. A cél az, hogy a klinikai központ elérje a nullszaldót, ami a konszolidációhoz vezet, hogy olyan mértékben csökkentsük a PTE adósságát, hogy ne is kelljen róla beszélni.

Az adósságrendezés és a hatalmas vagy annak tűnő adósságállomány mennyiben lesz befolyással a hallgatói és dolgozói kifizetésekre?

Lesz ösztöndíj, lesz bérfizetés, minden erőfeszítésünk arra irányul, hogy ezek ne sérüljenek. Lesz kollektív szerződés is, én ezt becsületbeli ügynek tartom. Nehéz volt az első két hétben, amikor a számlákat visszafogtam, de éppen ennek a hatása, hogy nincs veszélyben a szeptemberi bérfizetés. Ősszel a hallgatói befizetések miatt várhatóan lazul a helyzet. Azt gondolom, hogy az év végére normálisabb mederbe tudunk terelődni, de addigra azt is el kell döntenünk, hogy merre tovább. A gazdasági konszolidációval vagyongazdálkodási elemeket is be akarunk emelni a rendszerbe – gondoljunk például csak arra, hogy a fejlesztések kapcsán emelt új épületek mellett kezelni kell a régi épületeket is, ha kell eladni, ha kell leadni őket.

Egy egyetemnek nem a hiányával kellene foglalkozni, hanem a fejlődésével, a tudománnyal, a képzési paletta bővítésével, azzal, hogy hogyan tudunk tudósokat idehozni vagy itt tartani (mindkettő nagyon fontos). Ezért a gazdasági helyzet ellenére szeretném megnyerni a dékánokat ahhoz, hogy finanszírozzuk a pluszteljesítményeket. Az, ha hozzá tudunk segíteni fiatalokat a tudományos minősítéshez, a középgárdát akadémiai disszertációhoz, professzori címhez, jó befektetés. Ez a programom lényege. Persze a gazdasági konszolidáció fontos, hiszen ha nem tudtunk volna bért fizetni, egy kirendelt kormánybiztos érkezett volna, csak azt adva, ami törvényesen kötelező – és mindenki rosszul járt volna. Megkerestem a dolgozókat és megértették ezt, ennek köszönhető az a szerződés is, melyet a kollektív szerződés helyett létrehoztunk. Mindent megteszünk azért, hogy a bűnösen vagy balgaságból az egyetemről kifolyó pénzeket visszafogjuk és azt mind az egyetemi alapcélokra, az oktatásra, a kutatásra, a gyógyításra fordítsuk. Ezek az alapcélok visznek előre bennünket, minden mást ennek kell alárendelni.

Tervez valamiben változtatást a karok és a központ, illetve a klinikák és a központ viszonyát illetően?

Feltétlenül. A karok vezetőivel azt kell áttárgyalnom, hogy a központosításnak és a decentralizálásnak milyen legyen az aránya. Nem vagyok a túlzott centralizáció híve, úgy gondolom, hogy az ügyeket ott kell intézni, ahol a legjobban lehet intézni. Egy kari tanulmányi ügyet például az adott karon, s ugyanígy az biztosan az átalakítás része lesz, hogy a klinikai központ gazdasági vezetése, ami egy külön csapat, ne a gazdasági főigazgatóságon belül, hanem a klinikai központban foglaljon helyet – ez persze nem jelenti azt, hogy bizonyos ügyek kapcsán ne lenne felügyelet vagy közös munka.

Hivatalosan fél év van vissza abból az időszakból, míg Európa Kulturális Fővárosának nevezheti magát Pécs. Egyetemi szempontból mennyire lehet kiaknázni a hátralévő időszakot?

A PTE szerves része az EKF projektnek, szinte nincs olyan egysége az egyetemnek, amelyik valami módon ne került volna kapcsolatba vagy vonódott volna bele. 2010-ben Pécs Európa Kulturális Fővárosa, 2011-től pedig a kultúra fővárosa kell hogy maradjon, hiszen ez a város mindig is kulturális központ volt. Szerintem azok, akik annak idején kitalálták ezt a címet, sem egy naptári évben gondolkodtak, hanem azt remélték, hogy egy visszafordíthatatlan fejlődési folyamatot indítanak útjára – Pécs a kultúra fővárosa kell hogy maradjon. Ez nyilvánvalóan komoly felelősség, de egy szép feladat. A magam részéről szeretném azt is, ha Pécs egyetemváros lenne a nevében is.

A programjában van egy nagyon kiemelt és fontos pont, ami a kutatóegyetem cím elnyerésével kapcsolatos. Mit tervez, hogyan próbálja meg elősegíteni azt, hogy hamar az élvonalba kerülhessünk?

A kutatóegyetemnek anyagi juttatással járó pályázati részére sikerült újból beadni a pályázatot – ezzel pénzügyileg akár pótolhatjuk is azt, amit elbuktunk. A problémának azonban több oldala van. Egyrészt akadémiai csoportokkal kellene rendel-

keznünk – ennek kapcsán már e rövid időszak alatt is többször tárgyaltunk Pálinkás Józseffel, a Magyar Tudományos Akadémia elnökével, akivel megbeszéltük annak a taktikáját, hogyan tudjuk ezt kivitelezni. Ha elnyerjük a pénzt a pályázaton, és a Science Building elindul, s amennyiben az elnök úrnak sikerül, hogy az Akadémia évi költségvetésében az új munkacsoportoknak megfelelő helyet találjon, akkor akár már a jövő év elején számos munkacsoportunk lehet. A korábbi pályázat hibája volt az is, hogy mintegy 80 minősített oktató – köztük én magam is – kimaradt belőle. Ezért olyan adatbázist hozunk létre, mellyel a tudományos fokozatok száma naprakészen menedzselhető. Nyilvánvaló, hogy nekünk a lemaradásunkat is pótolni kell abban az értelemben, amiben el vagyunk maradva a többi egyetemtől, de a húsz jól működő doktori iskola miatt meggyőződésem, hogy reális cél ezt pótolni néhány éven belül. Gyűjtjük az adatainkat, és meglátjuk.

Mindeközben olyan premizálási rendszert vezetünk be, amivel ösztönözzük a dolgozókat, oktatókat, kutatókat arra, hogy szerezzenek tudományos minősítéseket, és az idősebbek támogassák ebben a fiatalabbakat. Talán nem közismert, hogy aki akadémiai doktori címet szerez, az azt követően durván kilencven-százezer forint havi bruttó juttatást kap az Akadémiától. Azt javasolnám a dékánoknak, hogy kari keretből duplázzák meg ezt az összeget. Feladatarányos béreket szeretnénk megvalósítani, a nem teljesítményalapú kifizetéseket pedig visszafogjuk – így lesz erre pénz. Az ETK-n már bevezettem azt, hogy a doktori iskolákban a téma- és programvezetők nem havi apanázst kapnak, hanem a végzett doktoranduszaik után jár nekik juttatás – vagyis nem a pozíciójukhoz, hanem a teljesítményükhöz kötöm a díjazásukat.

A programjában szerepel a lojalitás erősítése. Bár bizonyos ehhez köthető lépéseket már említett, mégis hogyan próbálja a szorosabb kötődést elérni?

Ha a negatív trendeket meg tudjuk fordítani, nő majd a lojálisok száma. Ezt erősíti az is, ha rendszeres időközönként közvetlenül fordulok az egyetemi polgárokhoz: havonta szeretnék rektori hírlevelet, melyben az addigi történéseket összefoglalom, s azt eljuttatom minden dolgozóhoz. Az információhiány esetleg azt a képzetet kelti, hogy sumákolnak a vezetők, vagy nem történik semmi – úgy gondolom, mindenkinek tudnia kell a történésekről.

Végül a legfontosabb: a hallgatók szempontjából milyen tervei vannak?

Mindig is hangsúlyoztam, hogy hallgatóbarát rektor szeretnék lenni. Ez nem arról szól, hogy utánadobjuk a diplomát bárkinek, hanem arról, hogy minden lehetőséget megteremtsünk ahhoz, hogy a lehető legjobb képzésben részesüljenek. Sőt azon túl szeretném, ha egy egyetemi szellem, egyetemi közösség tudna kialakulni. Talán ismeri a 30Y PTE-ről írt dalát – az éppen ezt fogalmazza meg nagyon jól zeneileg. Beck Zoli pedig nem csak azért jó példakép, mert tud zenélni, hanem mert a szakmai munkája is dicséretes, s meg tudta teremteni a kettő optimális arányát. Nemcsak és kizárólag a tudománynak és kutatásnak kell élni, de közben élni kell, és az élet más dolgaival is foglalkozni. Az egyetemnek pedig szerintem erre kell nagyon sok példát felmutatnia.

UnivPécs, 2010. szeptember 6.

Lendületben az egyetemi könyvtár

Kívülről is látható, hogy könyvek kerültek a hosszú polcokra, vagyis a Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont megkezdheti működését. Az idei tanévnyitó ünnepséget már itt tartja a Pécsi Tudományegyetem Szenátusa, szeptember 8-án, 14 órakor.

A teljes körű könyvtári szolgáltatások bevezetésére azonban október végéig várni kell, néhány sikertelen közbeszerzési pályázat újrakiírása és a folyamatban lévő közbeszerzési eljárások miatt. A számítástechnikai eszközökről szóló pályázatok szerződéskötés előtt állnak. Amit a PTE könyvtárosai a költözési folyamatok felgyorsítása érdekében megtehettek, megtették: az egyetemi könyvtár a Pécsi Tudományegyetem születése óta folyamatosan és nem ritkán feszített tempóban dolgozik annak érdekében, hogy teljes körű szolgáltatást nyújtson olvasóinak. A PTE könyvtárai és a Tudásközpont lendületét – munkatársait koordinálva, velük együttműködve – biztosító *dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes* főigazgatót kértük fel, hogy összegezze az eddig történteket.

Hogyan kezdődött?

Az előkészítő munka pontosan három éve indult, amikor az egyetem vezetése eldöntötte, hogy a PTE Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaság-tudományi könyvtára mellett a Központi Könyvtár is költözzön a Tudásközpontba. Előkészületek egyrészt házon belül is zajlottak, ezenkívül a könyvtárhálózaton belül szakmai előkészítő megbeszéléseket tartottunk és az egyetem vezetésével is folyamatosan egyeztetéseket folytattunk. Ezenkívül a Tudásközpont-projekt kapcsán együttműködő felek egy, az intézmények átköltözését megtervező és koordináló szervezetet is alapítottak: a PTE, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Pécs2010 menedzsment központ, Baranya Megye Önkormányzata konzorciumba tömörült, és létrehozta a Könyvtárszakmai Irányító Testületet (röviden: KIT), melyben a három – a megyei, a városi és az egyetemi - könyvtár vezetősége közösen dolgozott és tervezte meg a máig lezajló folyamatokat.

2008-ban szakmai munkacsoportokat alakítottunk ki, melyekben mindhárom, a költözésben érintett könyvtár valós arányaitól függetlenül egyenlően képviseltette magát – kezdetben tizenhárom egység volt, jelenleg már tizenöt ilyen könyvtárszakmai feladatok szerint elkülönülő munkacsoport van (egyebek mellett: gyűjteményszervező, olvasószolgálati, informatikai, marketing, web/honlap és logisztikai csoport). Kezdetben volt némi távolságtartás az intézmények dolgozói között, de hamar világossá vált mindenki számára, hogy közösek a célok.

Melyek voltak közös vonások a három könyvtár működésében?

Alapvetően eltérő típusba tartoztak, tartoznak ezek az intézmények, hiszen a PTE Központi Könyvtára elsősorban a felsőoktatás igényeit szolgálja, míg a Csorba Győző Megyei Könyvtár és a Városi Könyvtár közkönyvtár. Természetesen volt átfedés bizonyos tudományos szakterületek esetében, hiszen a Központi Könyvtár is ellát közkönyvtári feladatokat. Pontosabban el kell látnia, hiszen a PTE-s könyvtárak olvasóközönségének 20 %-a nem egyetemi polgár. Emellett a Tudásközpontba költöző másik könyvtáraknak is vannak bizonyos tudományterületekről anyagaik, hiszen tagjaik között egyetemi hallgatók is vannak. Tehát volt, van közös szegmens.

Amit szem előtt tartottunk, az a „best practice”-nak nevezett gyakorlat: vagyis arra törekedtünk, hogy az eltérő hagyományokból, szokásrendszerből a jókat tartsuk

meg. Hozzá kell tennem, hogy az egyetemi könyvtár dolgozói meghatározó és kezdeményező szerepet játszottak mind a KIT-ben, mind a munkacsoportokban, kezdve attól, hogy az egész Tudásközpont teljes dokumentálását, mozgatását ők szervezték. Nemcsak a beköltöző könyvtárak dolgozói, hanem a tervezők, *Balázs Mihály* és *Tarnóczky Tamás* építészek is igyekeztek megismerni és kielégíteni a speciális könyvtár építési és fenntartási igényeket.

Azonban tovább haladva a történeti kronológia felelevenítésében, 2009 végére a megyei közgyűlés összevonta a városi és a megyei könyvtárat: a Csorba Győző Megyei Városi Könyvtár új intézményi vezetője, *dr. Szabolcsné Orosz Hajnalka* lett. 2010 januárjára a döntési folyamatok felgyorsultak: január 12-én aláírták az általunk kidolgozott szolgáltatásintegráció koncepciót – innentől lehet mindezt megyei, városi, egyetemi integrációs modellnek, vagyis pécsi modellnek nevezni.

Hogyan kell ezt az integrált könyvtárat elképzelni?

Egy nagy közös könyvtárként – legalábbis a felhasználó, az olvasó részéről. A célunk az volt – s ezt szolgálták az elmúlt két és fél év napi egyeztetései is - hogy a felhasználó ne is érzékelje, hogy több intézmény szolgáltatásait használja. Vagyis a könyvek „hovatartozásuktól" függetlenül (mindegy, melyik intézmény tulajdonában vannak), ott sorakoznak egymás mellett a polcon, egy olvasójegy megváltásával használhatók bárki számára. Emellett a három intézmény közösen gyarapítja majd a Tudásközpont állományát is. A közbeszerzési eljárások hiányosságai miatt még nincs közös weblapunk, és nincsenek feliratok sem az épületben, de ezeket pótolni fogjuk. A háttérben pedig természetesen külön működik a két intézmény, mind jogi, mind gazdasági, mind munkáltatói értelemben.

Mekkora országos viszonylatban a Tudásközpont könyvtár része?

Nyilván az Országos Széchényi Könyvtár a magyar kiadványok legteljesebb gyűjteménye – a kötelespéldány rendszer miatt, ahogyan a Debreceni Egyetem egyetemi és nemzeti könyvtára is emiatt van az élvonalban. A Szegedi Tudományegyetem könyvtárában 25000 négyzetméteren 2 millió dokumentum található. A PTE kb. másfélmillió dokumentummal rendelkezik, s a Tudásközpontban mindebből több mint félmillió a 13000 négyzetméter egy részén összpontosul. Azaz országos vonatkozásban az első ötben benne vagyunk, az itt, így, integráltan kialakított szolgáltatás tekintetében pedig országos viszonylatban példa nélküliek. A győriek, a Szent István Egyetem és az ottani megyei könyvtár is közös munkára készül – így a Pécsett lezajlott folyamatok számukra már modellként szolgálhatnak.

Az egyetemi könyvtár intézménye a maga tíz éves előtörténetével új kihívások előtt áll. A szolgáltatásintegrációval kezdődött el egy új időszak, ami eddig is az olvasó érdekeit néző folyamatos együttműködésről szólt.

Mi lesz még a Tudásközpontban a könyvtárakon kívül?

A PTE Bölcsészettudományi, Természettudományi, Állam- és Jogtudományi, Közgazdaságtudományi Karainak egyes egységei költöznek még az épületbe, hiszen ezért is Tudásközpont a neve. Továbbá rendelkezésünkre áll egy nagy közösségi tér, s az épületben lesz könyvesbolt, kiállítótér, kávézó, étterem. Konferenciák tartására alkalmas termeket és előadótermeket is találhatunk a Tudásközpontban. Ide költözik az Oktatási Igazgatósághoz tartozó, a hallgatók ügyeit intéző Központi Hallgatói Szolgáltató Iroda is. A közösségi tér szimbolikus helye pedig a *Balázs Mihály* által megálmodott kaptár rész, melyet *Nagy Márta* keramikus mind hangulatával, mind belső burkolatával úgy alakított ki, hogy az univerzumot szimbolizálja, melyről való tudás átadására az universitas hivatott.

Harka Éva

Magyar Imre centenáriumi emlékkönyv

Szerkesztette: Honti József
Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2010. 288 oldal

Magyar Imre a múlt század második felének egyik kiemelkedő belgyógyásza és meghatározó orvosegyénisége volt. Bizonyíték erre munkásságán kívül az a centenáriumi emlékkönyv is, amelyet születésének 100. évfordulójára hajdani tanítványai és tisztelői kezdeményeztek. Külön élményt jelent, hogy olvashatjuk benne Magyar Imre saját írását („Így lettem orvos"), továbbá orvos leányának, *Magyar Annának* bensőséges emlékezését édesapjára. Magyar Imre rövid életrajzát „Gyermek és ifjúkor" alcímmel orvostörténész fia, *Magyar László* írta, bár egyes szám harmadik személyben, de azért helyenként érzelmi vonatkozásokat is beleszőve a történetbe.

A könyv az egyik legismertebb tanítvány, *Lehoczky Dezső* két írásával kezdődik, melyek közül az első („Emlékezés dr. Magyar Imre belgyógyász professzor halálának tizedik évfordulóján") annak az emlékelőadásnak a szerkesztett változata, amely 1991-ben az ajkai Magyar Imre Kórház tudományos ülésén hangzott el. A másik jóval hosszabb és a „21 év Magyar Imrével" címet viseli. Ebben leírja mestere célkitűzését, szakmai pályájának állomásait. Idézzük: „Köszöntjük Magyar Imre professzort tízéves tanári működése alkalmából azon a klinikán, melyről tanszékfoglaló előadásában mondta: – Több mint 30 éven át titkolt, gyakran felszínre kerülő, máskor reménytelenül elhallgatott célom mindig az volt, hogy valaha *Korányi Sándor* klinikájának és iskolájának szellemét őrizhessem és folytathassam." Az út azonban hosszú volt idáig. Pályakezdés 1934-ben az akkor még III. sz. Belklinikán, Korányi Sándor klinikáján. 1936-tól a *Hetényi Géza* vezette Stefánia úti Belgyógyászati Intézetben, majd az országot, intézetet pusztító háború után ismét a régi, de ekkor már a *Rusznyák István* által irányított I. sz. Belgyógyászati Klinikán működik. 1960-tól az Orvostovábbképző Intézet I. sz. Belgyógyászati Intézetének vezetője, 1962-től az intézet főigazgatója és végül 1965 szeptemberétől az I. sz. Belklinika igazgatója. Magyar Imre célkitűzése: hűség mestereihez, ragaszkodás a Korányi-klinika hagyományihoz. E minden tekintetben kiváló iskola légköréből hozta magával az „ideális klinika" eszményét, melynek megvalósítására irányuló törekvésben maga is részt vett a Rusznyák-klinikán, és távolról szemlélhette a megvalósulást a szegedi Hetényi-klinikán". A klinika működésének, a tudományos kutatásnak, a Magyar Belgyógyász Társaság szervezésének és a Belorvosi Archívum szerkesztésének ismertetésén túl szeretettel írja le a – minden visszaemlékezőben mély benyomásokat hagyó – klinikai Mikulás esteket és a családias együttléteket Magyar Imrével és családjával Leányfalun, a professzor nyaralójában.

Magyar Imre „Így lettem orvos” c. írását el kell olvasni! Nem hosszú, mindössze 60 oldal, de sok tanulsággal szolgál mindenki számára. Néhány sorban összefoglalni meg sem kísérelem, csupán egy mondatot idézek belőle kedvcsinálónak: „Rosszul képzett jó orvost nem tudok elképzelni, de kitűnően képzett rossz orvossal gyakran találkozom.” Nagy igazság!

Most következne a volt munkatársak, kollégák visszaemlékezéseinek ismertetése. Huszonnyolc hosszabb-rövidebb egyéni hangvételű fejezet. Erre is csak azt tudom mondani, hogy el kell olvasni. Sok a közös vonás. Mindenki hangsúlyozza a professzor kivételes orvosi és általános műveltségét, humánumát, iskolateremtő képességét, oktatói adottságait és előadásainak kristálytiszta logikáját, a klinika családias légkörét, hogy csak néhányat említsek a visszatérő jellemzések közül. Ugyancsak sokan és sokszor emlegetik – joggal – a „Magyar-Petrányit”, a két, majd később már háromkötetes kitűnő tankönyvet, melyből évtizedekig medikusok tízezrei tanulták a belgyógyászatot.

Ha nem is gyakran, de azért némelyek írásában némi gyengéd kritika is fellelhető. Például egy helyütt ezt olvashatjuk: „Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy az akut eseteknek sem igen örült a professzor. Mondhatnánk úgy is, hogy a sürgősségi betegellátás nem tartozott a szívéhez közel álló orvosi feladatokhoz. Leginkább a régóta belbetegségben szenvedő, de nem túlságosan súlyos, komplikált differenciáldiagnosztikai talányokat felvető, aránylag fiatal, mosolygós, jól ápolt pácienseket kedvelte, akiknek még lelki problémáik is felszínre kerültek. Itt csillogtathatta páratlan irodalmi tájékozottságát, beleértve a szépirodalmat és az orvosi szakirodalmat is.” Vagy másutt: „Meg kell még jegyeznem, hogy Magyar professzor úrnak nem volt elismerő véleménye – kevés kivételtől eltekintve – a körzeti orvosokról. Valószínű, hogy ezt az álláspontját később felülbírálta volna, ha megéri és láthatja, hogy egyik lánya (Anna) igen sikeresen tölti be a háziorvosi hivatást.” Hát, bizony a belgyógyász – tetszik, nem tetszik – találkozik akut esetekkel, és azok a betegek lehetnek ugyan jól ápoltak, de általában nem mosolygósak. A körzeti orvos pedig az ötvenes-hatvanas években többnyire csak a fonendoszkópjára és a megérzéseire hagyatkozhatott, ezért a klinikusnak „általában” elmarasztalnia nem igazán volt illendő, hiszen neki rendelkezésére állott a Rtg, az EKG, a labor és a tanácskozás lehetősége!

Befejezésül egyik tanszéki utódja, *De Châtel Rudolf* emlékeiből idézek. Íme: „Utolsó találkozásom Professzorom betegségével a tragikus végkifejlet előtt volt. Mindnyájan tudtuk, hogy súlyos, menthetetlen daganatos beteg. Amikor meglátogattam, máig is érthetetlen módon azt bizonygatta, hogy neki *Schloffer-tumora* van, ami egy jóindulatú, kötőszöveti daganat. Megdöbbentett, hogy egy ilyen nagytudású, kiváló orvos hogy lehet ennyire naiv a saját betegségével kapcsolatban. Csupán a természetes életösztön hamisította meg a tünetek alapján egyértelmű diagnózist gondolataiban, és óriási ismeretanyagának adattárából elővett egy kedvező lefolyású, ritka betegséget? Vagy minket – családját, közvetlen munkatársait – akarta ezzel nyugtatni úgy, hogy közben teljesen tisztában volt a rá váró szenvedésekkel? Sajnos soha nem kapunk ezekre a kérdésekre választ. Elment, de halk léptei mintha most is itt suhannának a klinika folyosóin…”

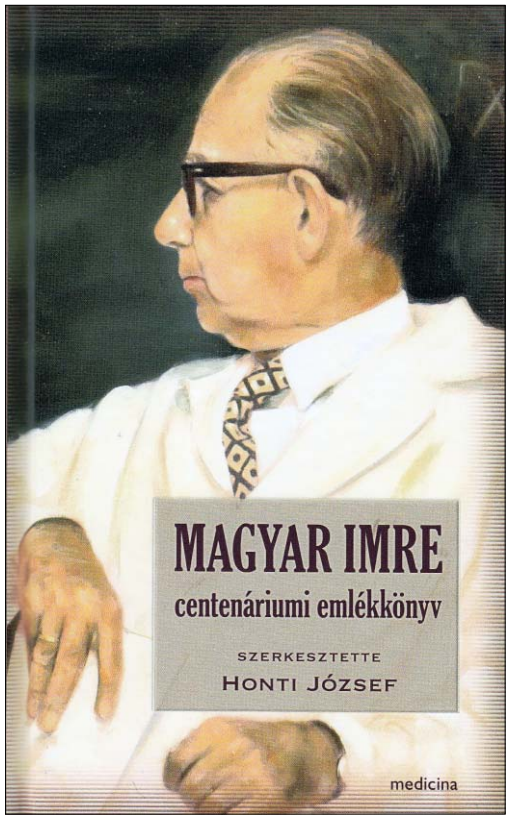

A szöveg között, bár nem túl nagy számban, de találhatók fekete-fehér korabeli fotográfiák, igaz némelyik csak postabélyeg nagyságú.

A kötetet Magyar Imre főbb szakirodalmi műveinek 344 tételes bibliográfiája zárja.

És mivel azt tartják, hogy nem lehet recenzió kritika nélkül, ezért említem az alábbiakat: Magyar Imre saját, és két gyermekének írásán kívül 29 egykori tanítvány, munkatárs és kolléga visszaemlékezése található a kötetben, így meglepő, hogy a tipográfus, és/vagy a szerkesztő az „élőfej”-ben mindvégig, minden oldalon a könyv főcímét ismétli, ahelyett, hogy az aktuális szerző nevét és az aktuális fejezet címét olvashatnánk a lap tetején, ami nagymértékben megkönnyítené a tájékozódást a „sokszerzős” könyvben! Annál is inkább, mert a tartalomjegyzéken is „spóroltak”, ugyanis „Munkatársak, tanítványok, tisztelők visszaemlékezései” címszó mellett megadják a 139. oldalt, majd felsorolnak 28 nevet! Aki netán újra akarja olvasni valamelyik írást, az kedvére pörgetheti az oldalakat, amíg visszatalál a megfelelő helyre. Továbbá tudjuk ugyan, hogy a memoárok szerzői többségükben országosan ismert orvosok, de azért a nem szakmabeli olvasók tájékoztatására jó lett volna legalább egy-egy lábjegyzetben megadni, hogy „ki kicsoda”!

Összefoglalva a fentieket, örömmel nyugtázhatjuk, hogy a Magyar tanítványok nem felejtettek el emlékezni mesterükre, jó példát mutatva ezzel másoknak is! Ajánljuk a kötetet nem csak belgyógyászoknak, hanem mindazoknak, akik a magyar orvostörténelem ezen nehéz, de szép korszaka iránt érdeklődnek, mert ebben a könyvben nem kizárólag szakmai értékelést, hanem érzelmektől sem mentes, szubjektív, ezért változatos és érdekes visszaemlékezéseket olvashatnak.

Süle Tamás